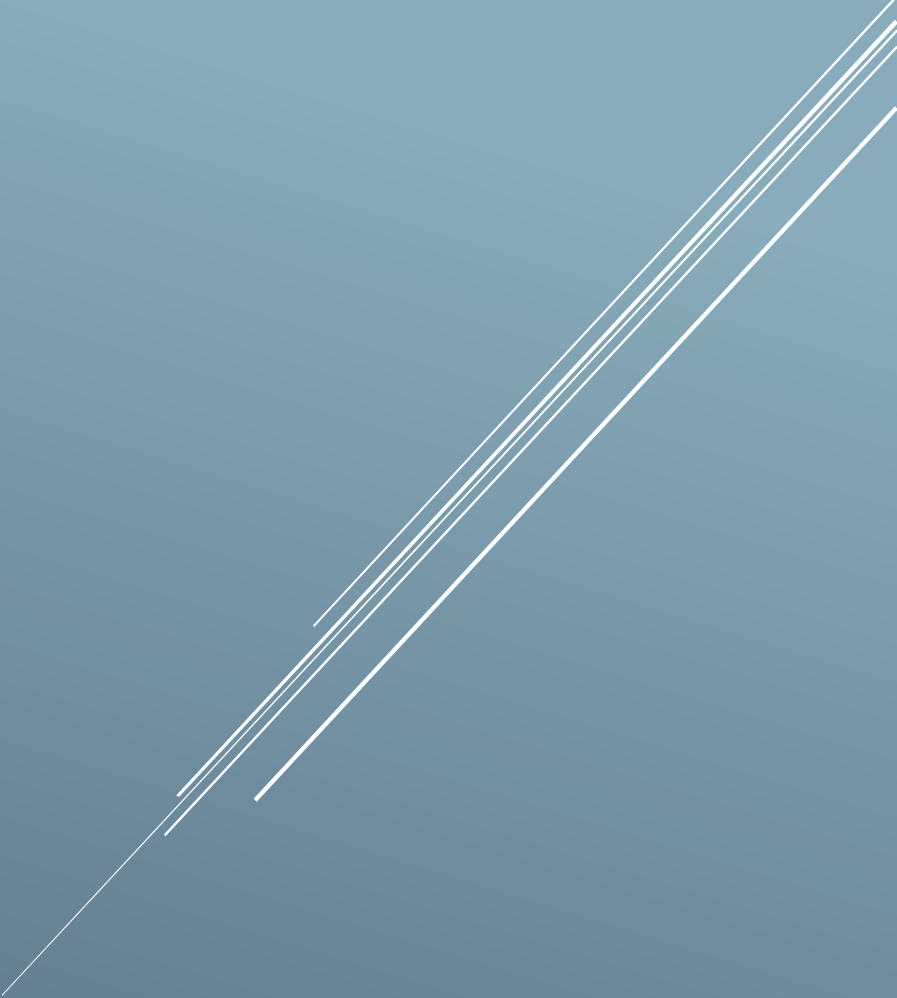

OÜ KODULIISING

AASTAARUANNE 21.09.2018 -31.12.2019

SISUKORD

SISUKORD.....	2
ÜLDINE INFORMATSIOON	3
LÜHENDITE SELGITUSED	4
JUHATUSE TEGEVUSARUANNE.....	5
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	13
LISAD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE JUURDE	17
LISA 1 UUTE VÕI MUUDETUD STANDARDITE JA TÕLGENDUSTE RAKENDAMINE.....	30
LISA 2 OLULISED RAAMATUPIDAMISLIKUD EELDUSED, HINNANGUD JA OTSUSED	33
lisa 3 RISKIJUHTIMINE	36
LISA 4 TEGEVUSSEGMENT	51
LISA 5 TÜTARETTEVÕTE	52
LISA 6 NETOINTRESSITULU	53
LISA 7 NETOTEENUSTASU	53
LISA 8 TEGEVUSKULUD.....	54
LISA 9 TULUMAKSUKULU	54
LISA 10 NÕUDED KESKPANGALE JA KREDIIDIASUTUSTELE	54
LISA 11 LAENUD JA ETTEMAKSED KLIENTIDELE	55
LISA 12 MUUD VARAD.....	56
LISA 13 KINNISVARAINVESTEERINGUD.....	56
LISA 14 HOONED, SEADMED JA INVENTAR.....	57
LISA 15 KASUTUSÕIGUSEGA VARAD JA KOHUSTISED	58
LISA 16 IMMATERIAALSED VARAD	60
LISA 17 LAENUD JA HOIUSED	60
LISA 18 MUUD KOHUSTISED	61
LISA 19 OMAKAPITAL	61
LISA 20 TINGIMUSLIKUD VARAD JA KOHUSTISED.....	62
LISA 21 TEHINGUD SEOTUD OSAPOOOLTEGA.....	62
LISA 22 EMAETTEVÕTTE FINANTSARUANDED	63
LISA 23 ARUANDEKUUPÄEVAJÄRGSED SÜNDMUSED	64
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK.....	65
JUHTKONNA ALLKIRJAD MAJANDUSAASTA ARUANDELE	66
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARVAMUS	67

ÜLDINE INFORMATSIOON

Ärinimi:	OÜ Koduliising (alates 25.04.2019)
Endine ärinimi:	Liisi Valdus OÜ (kuni 25.04.2019)
Registrikood:	14571396
Tegevusvaldkond:	Valdusettevõtte
Esmakande aeg:	21.09.2018
OÜ Koduliising juriidiline aadress:	Lääne maakond, Haapsalu linn, Posti tn 30, 90504
Holm Bank AS juriidiline aadress:	Lääne maakond, Haapsalu linn, Posti tn 30, 90504
<i>(tütarettevõtte)</i>	
SIA „Best Lizings“	Pils iela 16, Alüksne, LV-4301, Läti vabariik
<i>(Holm Bank AS tütarettevõtte)</i>	
Telefon:	+372 675 5055
E-mail:	info@holmbank.ee
Kontserni koduleht:	www.holmbank.ee
Aruandeperiood:	21.09.2018 -31.12.2019
Audiitorbüroo:	Ernst & Young Baltic AS
Juhatuse ainuliige:	Arne Veske
Omanik ja lõplik kasusaaja (100%):	Arne Veske
Esitusvaluuta:	EUR
Ühikud:	tuhandetes eurodes

LÜHENDITE SELGITUSED

Aruandes kasutatakse järgmisi lühendeid:

GAAP	Üldtunnustatud arvestuspõhimõtted
IASB	Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu
Tõlgendamise komitee	Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite tõlgendamise komitee (varasem IFRIC ehk rahvusvaheline finantsaruandluse tõlgenduste komitee)
YOY	Eelmise aastaga võrreldes
APR	Aastane krediidikulukuse määr
EIR	Efektiivne intressimäär
OCI	Muu koondkasum
CGU	Raha teeniv üksus
FVOCI	Õiglasest väärtusest muutusega läbi muu koondkasumiaruande kajastatav
FVPL	Õiglasest väärtusest muutusega läbi kasumiaruande kajastatav
SPPI	Ainult põhiosa- ja intressimaksed
DVA	Deebetväärtuse korrigeerimine
CVA	Kreeditiväärtuse korrigeerimine
FVA	Õiglase väärtuse korrigeerimine
ECL	Eeldatav krediidikahju
12mECL	12 kuu eeldatav krediidikahju
LTECL	Eluea jooksul eeldatav krediidikahju
PD	Makseviivituse tõenäosus
LGD	Makseviivitusest tingitud kahjumäär
EAD	Makseviivituses olev riskipositsioon
POCI	Krediidiriski suurenemise tõttu väärtust kaotanud ostetud või tekkinud finantsvarad
GLP	Laenuportfelli brutoväärtus
NLP	Laenuportfelli puhasväärtus
NPL	Viivislaenud (mittetöötavad)

JUHATUSE TEGEVUSARUANNE

OÜ Koduliising (edaspidi: Ettevõtte) on erakapitalil põhinev osaühing, mis tegutseb Eestis. Ettevõtte täidab oma ärieesmärke tütarettevõtte Holm Bank AS ja tütreühite SIA "Best Lizings" kaudu.

100-protsendilise aktsionärina on Ettevõttel tütarettevõtte Holm Bank AS (edaspidi: Pank) tegevuse üle kontrolliv osalus. 2019. aasta septembri lõpus omandas Holm Bank AS 51,07% -lise osaluse Läti ettevõttes SIA Best Lizings. Need ettevõtted moodustavad koos konsolideerimisgrupi (edaspidi: Kontsern). Käesolev aastaaruanne on Ettevõtte esimene majandusaasta aruanne, mis on koostatud perioodi 21.09.2018 kuni 31.12.2019 kohta.

Kontserni konsolideeritud aruanne on esitatud kui Panga aruandluse jätkumine (sh on võrdlusandmed esitatud täisaasta kohta), kuna Ettevõtte ja Pank on sama eraisiku kontrolli all ning sisuliselt oli tegemist kapitali ümberkorraldamisega.

2019. aastal toimusid muudatused panga juhtimises ning pangaga liitusid mitmed uued töötajad ja oma ala tippspetsialistid. See tugevdas panga tegevusstruktuuri ja toetas kontserni arengut. Juulis toimus panga juhtkonnas muutus, mille käigus sai juhatuse esimeheks pikemat aega finantssektoris, sealhulgas üle 15 aasta panganduses, töötanud Rauno Klettenberg.

2019. majandusaasta oli kontserni jaoks edukas mitmes erinevas aspektis ja toetas kasvu. Aasta kõige olulisem saavutus oli krediitdiasutuse tegevusloa saamine aprillis 2019. Sellele järgnes mitme uue toote turule toomine. Kontsern hakkas äriklientidele pakkuma nii krediiditooteid kui ka hoiuseid. Pangaks saamine võimaldas oma tegevuses ja strateegilises arengus astuda suure sammu edasi. Kliendibaas on märkimisväärselt suurenenud, samuti varade baas ja samal ajal on vähenenud otsesed finantseerimiskulud.

Stabiilset sissetulekute kasvu toetasid nii majanduskeskkond kui ka eratarbimise pidev kasv. Majandusperioodi iseloomustas tulude, varade ja kliendibaasi pidev kasv, mis kõik olid hea finantstulemuse saavutamisel võtmetegurid. Esmakordselt konsolideeris emaettevõtte Läti tütarettevõtte, mis konsolideerimisprotsessi tõttu mõjutas vähenenud puhaskasumit. Tütarettevõtte võimaldab aga kontsernil suurendada nii varade mahtu kui ka siseneda uuele turule.

Kontsern astus strateegilise sammu ja alustas piiriüleseid operatsioone. Sellega seoses sõlmiti koostööleping Euroopa juhtiva hoiuste platvormiga Raisin. Hakati pakkuma tähtjalisi hoiuseid Saksamaa ja Austria klientidele, vähendades samal ajal sõltuvust ainult kohalikust turust ja mitmekesistades rahastamisallikaid. Lisaks omandati Läti tütarettevõtte SIA "Best Lizings", mille põhitegevuseks on olnud eraisikute segmendile krediiditoodete pakkumine.

Mais lisati panga tooteportfelli ettevõtuluslaen väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele. Tähelepanu keskendus peamiselt väiksemate, jätkusuutlike ettevõtete rahastamisele. Aasta lõpuks kasvas äriklientide laenuportfell ligikaudu 2 miljoni euron, millest suurim sektor oli hulgi- ja jaekaubandus.

Eesmärk on olla usaldusväärne partner väikestele ettevõtetele, kellel on sageli vajadus investeringute järele keskkonnas, kus ei ole piisavalt rahavoogu, et tasuda investeeringu eest ühe maksega. Samuti aitame ettevõtetel finantseerida ja katta käibekapitali vajadusi.

Panga põhitooted on laenud ja hoiused, arveldusteenuseid ei pakuta ning ei tegeleta sularahaga, sest enamik osutatavatest teenustest on kättesaadavad veebis. Pank kontrollib klientide tausta tunne-oma-klienti põhimõtte ja rahapesu tõkestamise reeglite alusel. Ollakse hoolsad ja mõistetakse teema olulisust. On täiustatud riskijuhtimise põhimõtteid, säilitades seejuures praeguse riskiprofiili. Müügi kasv on tulenenud peamiselt eraisikute finantstoodetest ja järelmaksust.

Kogemused näitavad, et selle segmendi klientide riskikäitumine on läbipaistvam. Müügi kasv on toonud kaasa vajaduse juhtida krediidiriski oskuslikult. Pank on saanud sellega edukalt hakkama.

STRATEEGIA

2019. aastal kiitis Euroopa Pangandusjärelevalve heaks OÜ Koduliising tütarettevõtte Holm Bank AS-le krediitdiasutuse tegevusloa andmise. Alates 8. aprillist 2019 on panga juriidiline nimi Holm Bank AS.

Holm Bank AS on krediitdiasutus, mis põhineb Eesti kapitalil ja panga finantsteenused on peamiselt seotud Eesti turuga. Panga põhitegevus on tarbijate ja ettevõtete finantseerimine jae- ja e-kaubanduse valdkonnas. Selleks pakub pank kaubamärkide „Holm“ ja „Liisi“ alt erinevaid finantsteenuseid ja krediiditooteid (tarbijakrediit, äri-laen, liising ja krediitkaart). Pank pakub ka tähtjalisi hoiuseid.

Aasta jooksul toimus pangandussektoris palju muutusi, lisaks mõjutab pangandust kiiresti muutuv regulatiivne keskkond. Suurte Skandinaavia pankade arv on vähenenud ja paljud neist teevad ettevalmistusi Eesti turult väljumiseks. See on loonud uusi võimalusi väiksematele pangandussektori ettevõtetele, sh Holm Bank ASile. Holmi kontserni koduturul on Eesti ja Läti. 2019.aastal saadi tegevusluba piiriüleste teenuste pakkumiseks Rootsi turul, kus käesoleva aruande koostamise hetkeks juba pakutakse krediittooteid eraisikutele.

Eesti pangandusturul on toimunud märkimisväärsed muutused. Kohalike pankade osakaal on suurenenud – peamiselt seetõttu, et Skandinaavia pankade aktiivsus on vähenenud. Kuna tegevusmahtude alusel liigitatakse veel väikeseks pangaks, ei ole määratletud eesmärgi üldise turuosa ega ka segmentide kaupa. Eesmärk on saavutada orgaaniline kasv ja pakkuda klientidele tooteid, mis võimaldavad neil oma plaane ellu viia ja strateegilisi eesmärgi saavutada. See on ka tulevikus olulisim viis, kuidas oma kliendibaasi suurendada.

Heaks on kiidetud otsus, mille abil on võimalik kaasajastada panga tehnoloogiat ja uuendada põhisüsteeme. See omakorda tagab sujuva klienditeeninduse ja samaaegselt vastavuse kehtivale pangandusregulatsioonile.

Eraisikute puhul on eesmärk hoida olemasolevat kliendibaasi, suurendada kliendirahulolu ja võita uusi kliente. Selle saavutamiseks pakutakse lisaks järelmaksule laenukoode ja hoivuseid.

Ettevõtete puhul on eesmärk suurendada laenuportfellis väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete osakaalu ning hoida laenuportfelli mitmekesisena. Soov on aidata ambitsioonikaid kliente, kellel on selge arusaam sellest, kuidas oma ettevõtet kasvatada. Keskmised laenusummad on küll suhteliselt väikesed, kuid on oluline, et oleme sügavuti aru saanud klientide tegevusest ja neid suudetakse edaspidi kvaliteetselt jälgida.

Kontserni tugiüksusi juhitakse tsentraalselt. Läti tütarettevõtte SIA Best Līzings finants- ja riskijuhtimist koordineeritakse Holm Bank AS tasandil. Õigusabi osutatakse kohalike teenusepakkujatelt ning seda koordineeritakse samuti kontserni tasandil. Selle tulemusel on riskijuhtimise ja tunne-oma-klienti põhimõtted ning rahapesu tõkestamise protseduurid ühtsed ja vastavad kontserni standarditele.

TEGEVUSKESKKOND

2019. aastal oli majanduskeskkond soodne ja toetas kasvu. Aasta alguses eeldati, et nii era- kui ka ärisegmendi tulude kasv jätkub. Selle prognoosi aluseks oli majanduskasvu positiivne väljavaade. Pakutavatest toodetest loodeti laiendada krediitkaartide müüki ja portfelli ning kiirendada jõudsalt väikelaenu väljastamise kasvu. Klassikalise järelmaksu müügi ja portfelli puhul eeldati, et 2019. aastal langustrend jätkub, sest kliendid hakkavad ühe enam eelistama krediitkaarte ja väikelaene.

Majanduskeskkond püsis aasta jooksul panga tegevuse jaoks soodne. Statistikaameti andmetel kasvas sisemajanduse koguprodukt 2019. aastal 4,3%, mis samuti toetas eratarbimist. Eelmise aasta hinnatõus oli Eestis suhteliselt mõõdukas. Konkurents püsis eelnevate aastatega võrreldes sarnasel tasemel. Soodne majanduskeskkond avaldas positiivset mõju panga uusmüügile ja laenuportfelli kvaliteedile.

Ülemaailmne majandusaktiivsus oli tagasihoidlik ja näitas aasta lõpus stabiliseerumise märke. Tootmissektor tugevnes 2019. aasta viimases kvartalis, kuid teenindussektoris eriliselt muutusi ei toimunud. Kuigi aasta lõpus hakkas majandus stabiilsemaks muutuma, on globaalne kaubandus endiselt tagasihoidlik. Finantsturgudel eriliselt muutusi eelmisel aastal ei toimunud. Varade hinda mõjutab jätkuvalt soodne rahapoliitika ja parem riskitaluvus, sest kaubanduspinged on veelgi leevenenud. Eelmise aasta lõpus aeglustus Euroopas majanduskasv. Euroala tarbijahinnaindeksi inflatsioon tõusis 2019. aasta detsembris 1,3%ni. Selle peamiseks põhjuseks oli kiirem energiahinna inflatsioon. Kuigi surve tööjõukuludele on tööjõunappuse tõttu tugevnenud, takistab aeglane kasv selle ülekandumist inflatsiooni.

OLULISEMAD SÜNDMUSED JA TEGEVUSKESKKONNA MUUTUSED 2020. AASTAL

Eelmise aasta lõpust alates on aset leidnud olulised sündmused, mis muudavad oluliselt tegevuskeskkonna väljavaadet. Koroonaviiruse ülemaailmse leviku tõttu on globaalne riskitaluvus järsult halvenenud ja turuvolatiivsus kiiresti suurenenud. Euroala pikaajalised riskivabad intressimäärad on langenud palju madalamale kui perioodi alguses. Globaalne riskikartlikkus on hüppeliselt kasvanud ning see on põhjustanud euroala aktsiahindade järsu languse ja suurendanud vahet valitsuse ja ettevõtete võlakirjatootluste vahel. Valuutaturgude volatiivsus suurenes ja euro kallines märkimisväärselt euroala 38 kõige olulisema kaubanduspartneri valuutade suhtes. Globaalse majanduse väljavaadet varjutavad mitmed riskid, mis kaubanduspartnerite kaudu mõjutavad negatiivselt ka Eesti majanduse ja ettevõtete tervist. Halvenenud kasvuväljavaade tähendab seda, et Eesti ettevõtete kasumid, konkurentsivõime ja suutlikkus teenindada laenusid võivad saada tulevikus tugeva löögi.

Praegune olukord Eestis mõjutab sisuliselt kõiki majandussektoreid. Suurimat mõju avaldab see turismile, hulgi- ja jaekaubandusele ning teenindusele. Viiruse mõju jõuab majandusse erinevate kanalite kaudu. Esiteks saab välja tuua viiruse leviku kontrolli alla saamiseks kehtestatud piirangute otsese mõju, mis takistab ettevõtete tööd. Majandust tervikuna mõjutab omakorda langus turismi- ja muude reisiteenuste sektoris.

Eksport, import ja tootmine on muutunud ebastabiilsemaks, sest välisnõudlus riikidest, kus viiruse mõju on olnud suurem, on langenud. Katkestused rahvusvahelistes tarneahelates avaldavad samuti negatiivset mõju.

Keskpank on teada andnud, et eratarbimise ja investeerimise langus jätkub. Inimesed võivad oma kulutusi edasi lükata, et vältida viirusesse nakatumist ja tulla toime üldise ebakindlusega. Ettevõtted võivad aga piirata investeeeringuid.

Aasta alguses koostatud majandusprognoozi tuleb korrigeerida, ent seda saab teha alles siis, kui koroonaviiruse tegelikku mõju saab täpsemalt hinnata.

FINANTSTULEMUSED

Käesolev majandusperiood oli esimene periood OÜ Koduliising jaoks. Siiski, Holm Bank AS omab pikemat ajalugu, ja seetõttu on majandusaasta tulemusi võrreldud Holm Bank AS võrdlusperioodi andmetega. Samuti on Kontserni konsolideeritud aruanne (v.a. emaettevõtte konsolideerimata andmed lisas 22) esitatud kui Panga aruandluse jätkumine.

Eelmise aasta finantstulemusi iseloomustab suur kasv. Kontserni intressitulud suurenesid eelmise aastaga võrreldes 26,6%. Kontserni konsolideeritud 2019. aasta intressitulud moodustasid 10,1 miljonit eurot. Oleme rahul ka hoiuste ja laenuportfelli kiire kasvu ja mahuga. Kontserni konsolideeritud finantsseisundi aruande maht kasvas 70,6% (2018. aasta lõpuga võrreldes) ja oli detsembri lõpus 56,1 miljonit eurot. Omakapitali maht on jätkuvalt suur ja moodustab 33% kontserni konsolideeritud finantsseisundi aruande mahust.

2019. aastal toodi turule uus toode - ärialaen, kuid aasta lõpus koosnes laenuportfell siiski enamjaolt kahest peamisest tootest: järelmaks ja krediitkaardid.

Krediitkaartide maht kasvas aastaga 53,3% ja oli 2019. aasta lõpus 14,9 miljonit eurot. Seejuures kasvas märkimisväärselt nii kaardikasutajate arv kui kaardikasutaja keskmine krediitlimiit. 2018. aasta novembri lõpus hakati pakkuma tarbimislaenu, mis oli klientide seas eelmisel aastal jätkuvalt populaarne ja mille väljastamine kasvas 2019. aastal 8,1 miljonit eurot.

Kontserni konsolideeritud finantsportfell moodustas aasta lõpus 44,2 miljonit eurot. Panga finantsportfell suurenes aasta lõpus 41,9 miljoni euroni ehk perioodi algusega võrreldes 43%. Kasvu toetasid peamiselt eralaenu ja krediitkaardid, mille väljastamine kasvas aasta jooksul 13,3 miljoni euro võrra ja mis andsid suurima panuse koguportfelli kasvu.

Järelmaksu maht ja selle osakaal portfellis vähenesid ootuspäraselt. Oluline on aga see, et meil on endiselt suur partnerite võrgustik, mis pakub meie järelmaksutooteid enam kui kahes tuhandes müügikohas. Järelmaksule pakuvad selget alternatiivi nii väikelaenu kui krediitkaardid, mis võimaldavad oste kaardimakse võimaluse olemasolul meie partnerite võrgustikus ja e-poodides finantseerida.

2019. aastal jätkati koostööd Nord Varaliising OÜga, et pakkuda ettevõtetele väikeliisingut. Ärialaenu portfelli moodustas aasta lõpus 2,0 miljonit eurot (96 lepingut), keskmine lepinguline summa oli 20,8 tuhat eurot. Seega on laenuportfelli kontsentratsioon madal ja hästi hajutatud.

Finantseerimisportfelli kvaliteet püsis 2019. aastal suhteliselt stabiilsena ja mittetöötavate (90–365 päeva võlgnevuses olevate) laenude osakaal püsis tasemel 2,4%. Erasisiku krediitdoodete lõikes oli kõige väiksema võlgnevusega nii aasta jooksul kui ka aasta lõpuks väikelaen, kus üle 90 päeva vanused võlad moodustasid 2,1% portfelist. Krediitkaardiportfelli vastav näitaja oli 2,4% ning liisingportfelli 3,1%.

Tähtajaliste hoiuste portfelli moodustas aasta lõpus 34,6 miljonit eurot. Laenude ja hoiuste suhe kasvas detsembri lõpuks 126%ni.

JUHTORGANID

Kontserni juhtorgan on juhatus Arne Veske ainuisikus.

Holm Bank AS nõukogu koosneb viiest liikmest, kes vastutavad kontserni strateegiliste otsuste ja juhatuse tegevuse järelevalve eest. Nõukogu liikmed määrab kolmeks aastaks ametisse aktsionäride üldkoosolek.

Holm Bank AS juhatus koosneb kolmest liikmest, kes vastutavad kontserni igapäevase juhtimise eest. Juhatuse liikmed määrab kolmeks aastaks ametisse nõukogu. Juhatuse liikmete määramisel veendub nõukogu, et moodustatud juhatus oleks oma teadmiste, oskuste, kogemuste ja hariduse poolest piisavalt mitmekesine ja suudaks kõiki kontserni tegevusvaldkondi efektiivselt juhtida.

Kõikide juhtorgani liikmete määramisel võetakse aluseks krediitdiasutuste seaduses juhtorganite liikmetele esitatud nõuded. Selle kohaselt peavad ametisse nimetatud isikul olema krediitdiasutuse juhtimiseks vajalikud teadmised, oskused, kogemused, haridus, kutsealane sobivus ja laitmatu ärialane maine. Kontsernil on juhtorgani liikmete sobivuse

hindamiseks vastu võetud sisepoliitika: sobivust hinnatakse enne juhtorgani liikmeks määramist ja vajadusel ka ametis oleku ajal.

Panga ainuomanik on OÜ Koduliising (enne 25. aprilli 2019 oli selle ärinimi Liisi Valdus OÜ), mis kuulub 100% ulatuses Arne Veskele, kes omab kontserni ettevõtete üle lõplikku kontrolli.

KOMITEED

Kontsern on loonud järgmised komiteed:

- Panga nõukogu liikmete moodustatud auditikomitee, mis annab nõu raamatupidamise, auditi ning sisekontrolli ja -auditi küsimustes.
- Riskikomitee, mille esimees on nõukogu liige ning liikmed on juhatuse liikmed ja valitud võtmeisikud. Riskikomitee vastutab peamiselt riskijuhtimise strateegia ja riskide maandamise tegevuskavade välja töötamise eest.
- Krediidikomitee, mis teeb krediidi väljastamisega seotud otsuseid.
- IT-arenduskomitee, mis hindab kontserni arenguvajadusi IT valdkonnas ja koordineerib IT-arenduse prioriteete.

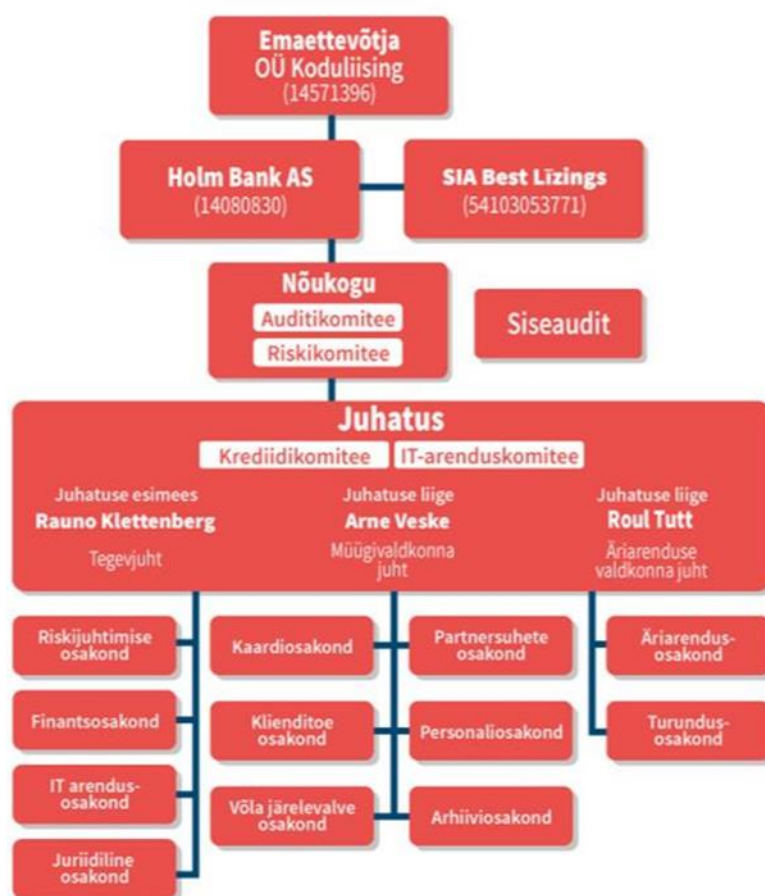
SISEKONTROLLISÜSTEEM

Selleks et kontserni tegevus oleks efektiivne, finantsaruandlus usaldusväärne, tegevus kehtivate seaduste ja muude õigusaktidega vastavuses, sise-eeskirjad juhtorganite poolt heaks kiidetud ja otsused tehtud usaldusväärse ja asjakohase informatsiooni põhjal, on kontsern kehtestanud sisekontrollisüsteemi, mis hõlmab kõiki tegevus- ja juhtimistasandeid. Sisekontrollisüsteemil on kolm tasandit. Esimene tasand on sisekontroll, mis toimub iga osakonna sees. Teine tasand on riskijuhtimine, mis tegutseb autonoomse ja sõltumatu kontrolliüksusena. Kolmas tasand on siseaudit (KPMG Baltics OÜ).

KONTSERNI ARENG

Kontserni struktuuri on kujundanud ja kinnitanud juhatus Panga nõukogult saadud juhiste alusel, võttes arvesse ka kontserni arenguplaane. Kuna kontserni lisandus tütarettevõtte SIA Best Līzings, koordineerib kontsern oma igapäevaseid tegevusi konsolideerimispõhimõtte alusel. See eeldab ühiste ja koordineeritud eesmärkide püstitamist ja ühiste põhiväärtuste rakendamist.

Alljärgnevalt on toodud kontserni struktuur seisuga 31.12.2019:

TASUSTAMISE SÜSTEEM

Pank on töötanud välja ühtse tasustamispoliitika, mille on heaks kiitnud nõukogu. Selle eesmärkide järgimist kontrollib siseaudiitor.

Tasu koosneb kahest komponendist:

põhipalk – töötaja ja kontserni vahel kokku lepitud ja töölepingus fikseeritud tasu;
tulemustasu – täiendav tasu, mille maksmise kohta teeb otsuse kontsern (preemia).

Preemiat makstakse töötajatele kalendriaasta lõpus kontserni eesmärkide saavutamisse panustamise eest. Põhipalk ja tulemustasu on mõistlikus tasakaalus. Tulemustasu suuruse kinnitab nõukogu. Kontsernil ei ole töötajaid, kelle aastatasu on suurem kui üks miljon eurot.

Töötajaid motiveerivad rahaliste stiimulite kõrval ka mitterahalised hüved, nt paindlik töögraafik, kaugtöö võimalus, erinevad ühistegevused ja sporditoetused. Töötajatega on sõlmitud töölepingud ja juhtorganite liikmetega teenistuslepingud.

OLULISEMAD KONSOLIDEERITUD FINANTSNÄITAJAD

<i>tuhandetes eurodes</i>	2019
Keskmised varad	44 441
Keskmine emaettevõtte osanikule kuuluv omakapital	17 907
Netolaenuportfell (NLP)	44 575
Koguvamad	56 095
Hoiuste kogusumma	35 404
Netointressitulud	8 835
Netoteenustasud	-1 044
Muud tulud	404
Netotegevustulud	8 195
Kulud kokku	-6 091
Kasum enne krediidikahjusid	2 104
Finantsinstrumentide allahindluskulu	-2 199
Tulumaks	-122
Aruandeperioodi kasum(kahjum)	-216
<i>Emaettevõtte osanikule kuuluv netokasum</i>	<i>255</i>
LCR %	152,9%
NSFR %	145,6%
EBITDA, tuh.EUR	3 646
ROA %	0,6%
ROE %	1,4%
CFROI %	11,8%
CIR %	57,7%
NIM %	21,7%
SPREAD %	19,6%
Laenude ja varade suhe %	79,5%
Laenude ja hoiuste suhe %	125,9%

Finantsnäitajate arvutusvalemid:

Kapitali adekvaatsuse näitajaid (LCR, NSFR) arvutatakse ühtse aruandluse COREP kohaselt iga aastalõpu seisuga

EBITDA (aruandeperioodi kasum/kahjum enne tulumaksu, kulumit ja intressikulud)

Varade tootlus (ROA) = emaettevõtte aktsionäridele kuuluv aruandeperioodi netokasum/-kahjum / keskmised varad * 100

Omakapitali tootlus (ROE) = emaettevõtte aktsionäridele kuuluv aruandeperioodi netokasum/-kahjum / emaettevõtte aktsionäridele kuuluv keskmine omakapital * 100

Rahavoogude investeeingu tasuvus CFROI = Ärikasum/-kahjum / emaettevõtte aktsionäridele kuuluv keskmine omakapital * 100

Kulude ja netotulude suhe (CIR) = tegevuskulud kokku / netotulud kokku * 100

Puhas intressimarginaal (NIM) = netointressitulud / keskmised intressiteenivad varad * 100

Hinnavahe = intressitulud / keskmised intressiteenivad varad - intressikulud / keskmised intressikandvad kohustised

Laenude ja varade suhe = netolaenuportfell / koguvamad * 100

Laenude ja hoiuste suhe = netolaenuportfell / hoiuste kogusumma * 100

KAPITALIBAAS

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2019
Sissemakstud osakapital	5
Ülekurss	20 995
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (-kahjum)	-3 525
Aruandeperioodi aktsepteeritav kasum(-kahjum)	0
Immateriaalsed varad	-857
Tier 1 Esimese taseme omavahendid	16 618
Tier 1 Täiendavad esimese taseme omavahendid	0
Tier 1 Esimese taseme omavahendid kokku	16 618
Tier 2 Teise taseme omavahendid kokku	0
Netoomavahendid kapitali adekvaatsuse arvutamiseks	16 618
Kapitalinõuded	
Krediidiasutused standardmeetodil**	1 260
Piirkondlikud valitsused või kohalikud omavalitsused	10
Jaenõuded standardmeetodil	35 034
Viivituses nõuded standardmeetodil	3 538
Muud varad standardmeetodil	3 183
Krediidiriski ja vastaspoole krediidiriski kapitalinõuded kokku	43 024
Valuutariski kapitalinõue standardmeetodil	0
Intressipositsiooniriski kapitalinõue standardmeetodil	0
Aktiivipositsiooniriski kapitalinõue standardmeetodil	0
Krediidiväärtuse korrigeerimise riski kapitalinõue standardmeetodil	0
Operatsiooniriski kapitalinõue baasmeetodil	12 058
Kapitalinõuded adekvaatsuse arvutamiseks kokku	55 083
Kapitali adekvaatsus (%)	30,2%
Tier 1 Esimese taseme omavahendite suhtarv (%)	30,2%
Tier 1 Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv (%)	30,2%

*Mahaarvamised esimese taseme põhiomavahenditest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrusele (EL) nr 575/2013 krediitiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta (artikkel 36.1.(a)).

**Standardmeetod – nagu see on defineeritud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määruses (EL) nr 575/2013 krediitiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta (III osa, 2. jaotis, 29. peatükk).

ÜLEVAADE PANGA TÜTARETTEVÕTTE TEGEVUSEST 2019.AASTAL

SIA „Best Lizings“	IV kvartal
<i>tuhandetes eurodes</i>	2019
Netointressitulud	216
Netoteenustasud	-68
Netotegevuskasum	148
Muud tulud	5
Tegevuskulud	-222
Tulumaks	-13
Krediidikahjud	-881
Netokahjum	-962
Laenuportfell	2 259

SOTSIAALNE VASTUTUS

Kontsern järgib oma reklaamitegevuse ja kommunikatsiooni puhul turu üldtunnustatud turunduspõhimõtteid. Kontserni jaoks on oluline, et avaldatud avalik informatsioon vastaks kontserni tegevusele. Kontserni ei tohi näidata oma konkurentidest paremas valguses ja konkurente ei halvustata. Panga veebisaidil on meie pakutavad tooted ja finantsteenuste pakkuja omane informatsioon ning soovitus lugeda meie tingimusi ja pidada nõu eksperdiga. Reklaami tehes järgime finantsasutustele rakenduvaid reklaaminorme ja -piiranguid ning kontrollime reklaamide sisu ja teksti vastavust seadustele. Kontsern veendub, et informatsioon on asjakohane ja klientide jaoks arusaadav.

KONTSERNI POOLT LOODUD MAJANDUSLIK VÄÄRTUS

<i>tuhandetes eurodes</i>	2019	2018
Makstud maksud kokku	839	427
Makstud maksud (välja arvatud tööjõumaksud)	209	52
Tööjõumaksud	630	374
Makstud palk	1 898	1 118
Loodud töökohad	25	24
Makstud dividendid	300	0
Ostud tarnijatelt	7 400	5992
sh Eesti tarnijad	6 798	5969
Tehtud investeeringud	364	332
sh investeeringud innovatsiooni	61	0

Kontsern arendab praegu virtuaalsete kaartide IT-platvormi ja uut põhisüsteemi, mida käsitatakse investeeringutena innovatsiooni.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	2019	2018
Intressitulud		10 137	8 007
Intressikulud		-1 302	-946
Neto intressitulu	6	8 835	7 061
Teenustasutulud		0	0
Teenustasukulud		-1 044	-1 531
Neto teenustasukulu	7	-1 044	-1 531
Muud tegevustulud		404	62
Neto tegevustulud		8 195	5 592
Tööjõukulud	8	-2 528	-1 493
Halduskulud ja mitmesugused tegevuskulud	8	-3 179	-1 718
Muud ärikulud		-144	0
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	8,13-16	-240	-126
Tegevuskulud		-6 091	-3 337
Kasum (-kahjum) enne krediidikahjumeid		2 104	2 255
Finantsinstrumentide krediidikahjumite katteks moodustatud allahindlus		-2 199	-163
Kasum(-kahjum) enne tulumaksu		-95	2 093
Tulumaks	9	-122	0
Aruandeperioodi kasum (-kahjum)		-216	2 093
<i>Emaettevõtte omaniku osa</i>		255	2 093
<i>Mittekontrolliva osaluse osa</i>		-471	0
Muud koondkasum (-kahjum) kokku		0	0
Koondkasum (-kahjum) kokku		-216	2 093
<i>Emaettevõtte omaniku osa</i>		255	2 093
<i>Mittekontrolliva osaluse osa</i>		-471	0

Lisad lehekülgedel 17-65 on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	31.12.2019	31.12.2018
Varad			
Raha ja nõuded keskpangale	10	1 499	0
Nõuded krediitiasutustele	10	6 299	23
Nõuded klientidele		2	0
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	44 575	29 478
Muud varad	12	900	993
Kinnisvarainvesteeringud	13	1 053	1 044
Materiaalsed põhivarad	14	674	663
Kasutusõiguse varad	15	237	0
Immateriaalsed põhivarad	16	857	586
Varad kokku		56 095	32 787
Kohustised			
Klientide hoiused	17	35 404	0
Laenukohustised	17	376	13 074
Muud kohustised	18	1 602	1 374
Kohustised kokku		37 382	14 448
Omakapital			
<i>Mittekontrolliv osalus</i>		<i>1 238</i>	<i>0</i>
Osakapital	19	5	5
Ülekurss	19	20 995	20 995
Jaotamata kasum (-kahjum)	19	-3 525	-2 661
Emaettevõtte omaniku osa omakapitalist		17 475	18 339
Omakapital kokku		18 713	18 339
Kohustised ja omakapital kokku		56 095	32 787

Lisad lehekülgedel 17-65 on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	2019	2018
Kasum/kahjum enne tulumaksu		-94	2 093
Korrigeerimised		-5 402	-6 164
Intressitulud		-10 137	-8 007
Intressikulud		1 302	946
Allahindlused		2 199	163
Põhivarade kulum ja väärtuse langus		240	126
Muud korrigeerimised		994	609
Muutused klientidele antud laenudes ja ettemaksetes		-14 591	-5 692
Muutused muudes varades		-81	-491
Keskpanga kohustusliku reservi muutus		-1 500	0
Saadud deposiidid		35 156	0
Muutused muudes kohustistes		527	0
Makstud intressid		-946	-721
Laekunud intressid		9 805	7 060
Saadud laenud		4 450	5 385
Saadud laenude tagasimaksed		-17 150	-993
Rahavood äritegevusest		10 174	477
Tasutud põhivarade soetamisel		-657	-756
Laekunud kinnisvarainvesteeringute müügist		0	526
Laekunud muude finantsinstrumentide müügist		0	50
Netorahavood tütarettevõtte soetamiselt		-2 749	0
Rahavood investeerimistegevusest		-3 406	-180
Põhiosa tagasimaksed rendilepingutest		-88	-8
Makstud dividendid		-307	-300
Makstud ettevõtte tulumaks		-97	-75
Rahavood finantseerimistegevusest		-492	-383
Rahavood kokku		6 276	-86
Raha ja selle lähendid perioodi alguses		23	109
Raha ja selle lähendite muutus		6 276	-86
Raha ja selle lähendid perioodi lõpus*	10	6 299	23
Raha ja raha lähendid		31.12.2019	31.12.2018
Sularaha		0	0
Piiranguteta arvelduskontod	10	6 299	23

Kohustuslikku reservi keskpangas ei ole rahavoogude aruandes arvesse võetud.

Lisad lehekülgedel 17-65 on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

<i>tuhandetes eurodes</i>	Aktisia-/ osakapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (-kahjum)	Kokku	Mitte- kontrolliv osalus	Omakapital kokku
Saldo seisuga 01.01.2018	50	14 471	0	1 725	16 246	0	16 246
Aruandeperioodi kasum (-kahjum)	0	0	0	2 093	2 093	0	2 093
Muud koondkasum (-kahjum)	0	0	0	2 093	2 093	0	2 093
Eraldised reservkapitali	0	0	5	-5	0	0	0
Rekapitalisatsioon	-45	6 524	-5	-6 474	0	0	0
Saldo seisuga 31.12.2018	5	20 995	0	-2 661	18 339	0	18 339
Saldo seisuga 01.01.2019	5	20 995	0	-2 661	18 339	0	18 339
Aruandeperioodi kasum (-kahjum)	0	0	0	255	255	-471	-216
Muud koondkasum (-kahjum)	0	0	0	255	255	-471	-216
Tütarettevõtte omandamine	0	0	0	-1 119	-1 119	1 710	591
Saldo seisuga 31.12.2019	5	20 995	0	-3 525	17 475	1 238	18 713

Konsolideerimisgrupp moodustus mitterahalise sissemakse teel OÜ Koduliising omakapitali. Sissemakse objektiks olid Holm Bank AS 100% aktsiad ning investeeringu väärtuseks hinnati 21 000 tuhat eurot, millest 5 tuhat eurot kajastati osakapitalina ning ülejäänu ülekursina. Hindamine teostati välise hindaja poolt diskonteeritud rahavoogude meetodil omakapitali kulukuse määra alusel 5-aastase perioodi kohta. Konsolideeritud aruanne on esitatud kui Holm Bank konsolideerimisgrupi jätkumine (sh võrdlusandmed), kuna Holm Bank AS ja OÜ Koduliising olid sama eraisiku ainuomandis ning kahe ettevõtte ühenduse näol ei olnud tegemist äriühendusega vaid kapitali ümberkorraldamisega. Vahe Holm Bank AS ja OÜ Koduliising aktsiakapitali vahel on kajastatud otse omakapitalis.

Detailsem informatsioon Läti tütarettevõtte omandamise kohta on toodud lisa 5.

Lisad lehekülgedel 17-65 on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aruande lahutamatud osad.

LISAD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE JUURDE

ÜLDINE INFORMATSIOON

Kontserni põhitegevus on pakkuda jae- ja e-kaubanduses tarbijakrediiti „Liisi“ kaubamärgi all. Peamine tegevusvaldkond on väikelaenude andmine tarbimislaenude, järeelmaksu, krediitkaartide, liisingu ja ärialaenude kujul. Kuni 30. septembrini 2019 tegutses kontsern ainult Eesti turul. Septembri lõpus omandati 51.07% osalus Läti äriühingus SIA Best Lizings. Kontsern on väikese omanikeringiga krediitdiasutus. Kontserni ainoosanik on Arne Veske, kes on kontserni üle lõplikku kontrolli omav isik. Panga registreeritud aadress on Posti tn 30, Haapsalu, Eesti.

2. aprillil 2019 väljastas Euroopa Keskpank Holm Bank ASile krediitdiasutuse tegevusloa (Finantsinspektsiooni juhatuse otsus nr 4.1-1 / 14, 06.03.2017), mis annab õiguse tegutseda krediidiandjana. Sellest hetkest alates kvalifitseerus OÜ Koduliising konsolideerimisgrupp krediitdiasutuse konsolideerimisgrupiks. Alates 08. aprillist, 2019 tegutseb pank Holm Bank AS nime all.

Kontserni omanikul on õigus jätta aruanne kinnitamata ja nõuda uue aruande koostamist.

KOKKUVÕTE OLULISTEST RAAMATUPIDAMISE ARVESTUSPÕHIMÕTETEST

OÜ Koduliising ja selle tütarettevõtte Holm Bank AS on registreeritud krediitdiasutuse konsolideerimisgrupina Eestis. Lisaks OÜ Koduliisingule ning Holm Bank AS-le kuulub kontserni ka Holm Bank AS tütarettevõtte SIA Best Lizings 51.07% aktsiatega. Tütretütre omandamine toimus 2019.aasta sügisel ühise kontrolli all olevate isikute vahelise tehinguna.

ARUANDE KOOSTAMISE ALUSED

OÜ Koduliising ja Holm Bank ASI (edaspidi: pank) 2019. majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse meetodist ja tegevuse jätkuvuse põhimõttest (vt ka lisa 23). Käesolev aastaaruanne on OÜ Koduliising esimene majandusaasta aruanne, mis on koostatud perioodi 21.09.2018 kuni 31.12.2019 kohta. Kontserni konsolideeritud aruanne on esitatud kui Holm Bank AS konsolideeritud aruandluse jätkumine (sh võrdlusandmed). Kõik aruandes eurodes kajastatud summad on esitatud tuhandetes eurodes.

Konsolideeritud aastaaruande koostamisel kooskõlas IFRSiga peab juhatus teatavates valdkondades kasutama olulisi raamatupidamishinnanguid.

Kontserni esialgne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eesti keeles. Vastuolu korral inglise keelele on ülimuslik eestikeelne versioon.

Konsolideerimise alused

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab tütarettevõtete finantsaruandeid alates omandamise kuupäevast kuni kontrolli loovutamise kuupäevani.

Omandamise kuupäevaks loetakse päev, millal sisuline valitsev mõju omandatava ettevõtte või äritegevuse üle läheb üle omandajale. Kuna valitsev mõju on võime mõjutada teise ettevõtte või äritegevuse finants- ja tegevuspoliitikat nii, et saada sellest tegevusest majanduslikku kasu, ei pruugi valitseva mõju omandamiseks olla vajalik, et tehing oleks juriidiliselt lõpetatud. Valitseva mõju olemasolu eeldatakse juhul, kui emaettevõtte omanduses on otse või tütarettevõtete kaudu rohkem kui 50% tütarettevõtte hääleõigusest, v.a erandjuhud kui on võimalik selgelt tõendada, et sellise hääleõigusega ei kaasne valitsevat mõju.

Valitsev mõju eksisteerib ka siis, kui emaettevõttele kuulub tütarettevõttes 50% või vähem hääleõigusest, kuid emaettevõtte:

- omab tegelikku valitsevat mõju rohkem kui 50% hääleõiguse üle kokkuleppe alusel teiste investoritega;
- omab ettevõtte finants- ja tegevuspoliitika üle valitsevat mõju põhikirja või lepingu alusel;

EY 01.10.2020
IK

- suudab määrata või tagasi kutsuda enamust tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtorgani (nt äriühingu juhatus ja nõukogu) liikmetest; või
- suudab määrata tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtorgani koosolekute otsuseid.

Üldiselt eeldatakse, et häälteenamusega kaasneb ka kontroll. Selle eelduse paikapidavuse kinnitamiseks ja juhul, kui kontsernile ei kuulu investeerimisobjektis häälteenamus või muu sellega võrdsustatav õigus, peab kontsern hindama, kas ta kontrollib konkreetset investeerimisobjekti, võttes arvesse kõiki olulisi fakte ja asjaolusid, nagu näiteks:

- Lepingupõhine kokkulepe / lepingupõhised kokkulepped investeerimisobjekti teiste häälte omanikega
- Muudest lepingupõhistest kokkulepetest tulenevad õigused
- Kontserni hääleõigused ja potentsiaalsed hääleõigused

Kontsern hindab uuesti, kas ta kontrollib investeerimisobjekti, kui faktid ja asjaolud näitavad, et ühes või mitmes kolmest kontrollielemendist on toimunud muudatusi. Aasta jooksul omandatud või võõrandatud tütarettevõtte varad, kohustised, tulud ja kulud kajastatakse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes alates kuupäevast, mil kontsern saavutab kontrolli kuni kuupäevani, mil kontsern enam tütarettevõtet ei kontrolli.

Kasum või kahjum ning muu koondkasumi iga komponent omistatakse kontserni emaettevõtte aktsionäridele ja mittekontrollivatele osalustele isegi juhul, kui selle tulemuseks on mittekontrollivate osaluste negatiivne saldo.

Vajaduse korral korrigeeritakse tütarettevõtete finantsaruandeid nii, et neis rakendatavad arvestuspõhimõtted oleksid kontserni arvestuspõhimõtetega vastavuses. Kõik kontserni sisened varad ja kohustised, omakapital, tulud, kulud ja rahavood, mis on seotud kontserni liikmete vaheliste tehingutega, elimineeritakse konsolideerimisel täielikult.

Tütarettevõtte osaluse muutust, millega ei kaasne kontrolli kaotamine, kajastatakse omakapitalitehinguna.

Kui kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtte üle, lõpetab ta tütarettevõtte varade (sh firmaväärtuse), kohustiste, mittekontrolliva osaluse ja omakapitali muude komponentide kajastamise ning kajastab kontrolli kaotamisega seotud kasumi või kahjumi kasumiaruandes. Kui kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtte üle, säilitades samas osaluse selles ettevõttes, lõpetab ta endise tütarettevõtte varade ja kohustiste kajastamise oma finantsseisundi aruandes ning kajastab kontrolli kaotamisel endises tütarettevõttes säilinud investeeringut selle õiglasel väärtuses kooskõlas asjakohaste IFRS-dega. Õiglane väärtus on kas õiglane väärtus finantsvara esmasel kajastamisel kooskõlas standardiga IFRS 9 või soetusmaksumus sidus- või tütarettevõttesse tehtud investeeringu esmasel kajastamisel.

Arvestuspõhimõtteid rakendatakse tütarettevõtetes omatava osaluse konsolideerimisel järjekindlalt, võttes aluseks samad aruandeperioodid, mida kasutatakse emaettevõtte puhul. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel elimineeritakse kontsernisisesed tehingud ja saldod ning kontserni üksuste vaheliste tehingute tulemusena tekkinud realiseerimata kasumid ja kahjumid.

Äriühendused ja firmaväärtus

Äriühendused

Tütarettevõtte soetamist kajastatakse ostumeetodil (välja arvatud ühise kontrolli all toimuvad äriühendused, mida kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil).

Soetusmaksumuse määramiseks liidetakse makstud tasu, mida hinnatakse omandamise kuupäeval õiglasel väärtuses, omandatud ettevõttes kontsernile kuuluva mittekontrolliva osaluse summaga. Iga äriühenduse puhul valib kontsern, kas ta kajastab mittekontrollivat osalust õiglasel väärtuses või proportsionaalse osana omandatud ettevõtte eristatavast netovarast. Omandamisega seotud kulutused kajastatakse tekkimisel halduskulude all.

Kui kontsern omandab ettevõtte, hindab ta omandatud finantsvarade ja -kohustiste liigitamist vastavalt lepingulistele, majanduslikele ja muudele asjakohastele tingimustele omandamise kuupäeva seisuga. See hõlmab ka tuletisinstrumentide eraldamist põhilepingutest, mille omandatav äriühing on sõlminud.

EY 01.10.2020
IK

Omandaja poolt ülekantavat tingimuslikku tasu kajastatakse nende omandamise kuupäeva seisuga õiglasest väärtuses. Omakapitaliks liigitatud tingimuslikku tasu ei hinnata ümber ja selle hilisemat arveldamist kajastatakse omakapitalis. Varaks või kohustiseks liigitatud tingimuslikku tasu, mis kuulub IFRS 9 reguleerimisalasse, mõõdetakse õiglasest väärtuses, kusjuures õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumiaruandes vastavalt IFRS 9-le. Muu tingimuslik tasu, mis ei kuulu IFRS 9 rakendusalas, mõõdetakse õiglasest väärtuses igal aruandekuupäeval koos õiglase väärtuse muutustega kasumiaruandes.

Vastavalt ostumeetodile võetakse omandatud tütarettevõtte varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused arvele nende õiglasest väärtuses ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahe kajastatakse positiivse või negatiivse firmaväärtusena. Alates omandamise kuupäevast kajastatakse omandatud tütarettevõtte varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused ning tekkinud positiivne firmaväärtus konsolideeritud bilansis ning osalus omandatud tütarettevõtte tuludes ja kuludes kajastatakse konsolideeritud kasumiaruandes. Negatiivne firmaväärtus kajastatakse kohe esitatuks tuluna.

Äriühendused ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel

Ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel toimunud äriühendusi kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil, mille kohaselt kajastatakse omandatud osalus teises ettevõttes omandatud netovara bilansilises väärtuses (st. nagu omandatud varad ja kohustused olid kajastatud omandatud ettevõtte bilansis) ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara bilansilise väärtuse vahe kajastatakse omandava ettevõtte omakapitali vähenemise või suurenemisena.

Tütarettevõtted

Tütarettevõtte on kontserni kontrolli all olev majandusüksus. Kontsern kontrollib majandusüksust, kui ta on avatud või tal on õigus majandusüksuses osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ja ta saab mõjutada selle kasumi suurust, kasutades oma mõjuvõimu majandusüksuse üle. Tütarettevõtet konsolideeritakse raamatupidamise aastaaruandes alates kuupäevast, mil kontroll läheb üle kontsernile. Konsolideerimisel elimineeritakse kõik kontsernisisesed nõuded ja kohustused, kontserni majandusüksuste vahelised tehingud ning nende tulemusena tekkinud realiseerimata kasumid ja kahjumid. Vajadusel korrigeeritakse tütarerevõtte raamatupidamise aruannet, et viia selle arvestuspõhimõtted kooskõlla kontserni arvestuspõhimõtetega. Tütarettevõtte majandusaasta ühtib emaettevõtte majandusaastaga.

Ühise kontrolli all olevate ettevõtete äriühendusi kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil. Korrigeeritud ostumeetodi kohaselt kajastab omandaja omandatud ettevõtte varasid ja kohustusi raamatupidamisväärtuses. Omandatud ettevõtte varasid ja kohustusi ei hinnata ümber nende õiglasest väärtusesse ega kajastata uusi varasid või kohustusi äriühenduse kuupäeva seisuga, nagu tehakse tavalise ostumeetodi kasutamisel. Korrigeerimise tehakse ainult arvestuspõhimõtete ühtlustamiseks. Uut firmaväärtust äriühenduse kajastamisest ei teki. Kajastatakse ainult kumagi ühenduses osaleva ettevõtte olemasolevat firmaväärtust. Omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara raamatupidamisväärtuse vahe kajastatakse omakapitalis. Mittekontrolliva osalusena kajastatakse sellele kuuluv proportsionaalne osa omandatava üksuse varade ja kohustuste raamatupidamisväärtusest.

Kõik äriühenduse kulud kajastatakse kohe koondkasumiaruandes. Võrdlusandmeid ei korrigeerita nii, nagu oleks äriühendus toimunud varaseima esitatud võrdlusperioodi alguses. Selle asemel kajastatakse äriühendust edasiulatuvalt alates toimumise kuupäevast.

Mittekontrolliva osaluse osa kasumist või kahjumist esitatakse konsolideeritud koondkasumiaruandes emaettevõtte omanikule kuuluvast osast eraldi. Mittekontrolliva osaluse osa tütarerevõtte tulemustest ja omakapitalist kajastatakse konsolideeritud finantsseisundi aruandes eraldi emaettevõtte omanikule kuuluvast omakapitalist.

Konsolideeritud aastaaruande lisades esitatud emaettevõtte eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded

Lisas 22 esitatud emaettevõtte raamatupidamise põhjaruannete koostamisel on kasutatud samu arvestuspõhimõtteid, mis konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a investeering tütarerevõttesse.

EY 01.10.2020
IK

Ingressitulu ja -kulu kajastamine

Ingressitulu arvutamiseks rakendab kontsern finantsvarade (v.a varad, mille väärtus on krediidiriski tõttu langenud, ning finantsvarad, mis on krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud) bilansilisele koguväärtusele efektiivset intressimäära. Finantsvarade puhul, mille väärtus on krediidiriski tõttu langenud ning mis kuuluvad seega kolmandasse krediidiriski rühma (nn viivislaenu), arvestab kontsern ingressitulu, rakendades efektiivset intressimäära finantsvara korrigeeritud soetusmaksumuse netosummale. Kui selline finantsvara peaks taastuma nii, et tema väärtus pole enam krediidiriski tõttu langenud, hakkab ka kontsern ingressitulu jälle tavapärasel viisil arvestama. Finantsvarade puhul, mis on krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud, arvestab kontsern ingressitulu, rakendades finantsvara korrigeeritud soetusmaksumusele krediidiga korrigeeritud efektiivset intressimäära. Krediidiga korrigeeritud efektiivne intressimäär on intressimäär, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased rahavood (sh krediidikahju) esmasel kajastamisel täpselt krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud finantsvara amortiseeritud soetusmaksumusse.

Teenustasude kajastamine

Kontsern kajastab teenustasutulu koosseisus ka 2% lepingu lõpetamise tasu, mida nõutakse klientidelt lepingu ennetähtaegse lõpetamise korral.

IFRS 15 keskne põhimõte seisneb selles, et majandusüksus kajastab klientidele lubatud kaupade või teenuste võõrandamisel müügitulu summas, mis vastab tasule, mida majandusüksusel on tema hinnangul õigus vastavate kaupade ja teenuste eest saada. Selle keskse põhimõtte rakendamiseks on paigas 5-astmeline mudel:

1. Kliendiga sõlmitud lepingu(te) tuvastamine
2. Teostamiskohustuse tuvastamine lepingus
3. Tehinguhinna kindlaks määramine
4. Tehinguhinna jaotamine lepingus sätestatud teostamiskohustustele
5. Tulu kajastamine vastava teostamiskohustuse täitmisel.

Laenulepingu tingimustega pannakse paika mõlema osapoolle õigused ja kohustused laenusuhtes ning mõlemad osapooled peavad need kinnitama (ka müügi järgsete teenuste puhul, mida kontsern oma klientidele pakub).

Välisvaluutatehingud ning välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustised

Kontserni arvestus- ja esitusvaluuta on euro.

Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused hinnatakse ümber eurodesse aruandekuupäeval kehtivate Euroopa Keskpanka vahetuskursside alusel. Välisvaluutas toimunud tehingud hinnatakse ümber tehingu päeval kehtivate Euroopa Keskpanka vahetuskursside alusel. Ümberhindamisel kursivahedest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse koondkasumiaruandes perioodi finantstulude ja -kuludena.

Õiglase väärtuse määramine

Õiglane väärtus on summa, mille eest on võimalik vahetada vara ja arveldada kohustisi teadlike, huvitatud ja sõltumatute osapoolte vahelises tehingus. Aktiivsetel turgudel põhineb finantsvarade ja -kohustiste, sh tuletisinstrumentide õiglane väärtus nende noteeritud turuhinnal.

Kõik varad ja kohustised, mis on hinnatud õiglasesse väärtusesse või mille õiglased väärtused on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud, on liigitatud vastavalt alltoodud väärtuste hierarhiale, mis põhineb madalaima taseme sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse määramisele tervikuna:

- Tase 1 — noteeritud (korrigeerimata) hinnad aktiivsel turul identsetele varadele ja kohustistele
- Tase 2 — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid on otseselt või kaudselt jälgitavad
- Tase 3 — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid ei ole jälgitavad

Finantsinstrumentide õiglase väärtuse hierarhia on toodud lisas 3.21.

Raha ja raha lähendid

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha ning keskpangas ja teistes pankades hoitavaid hoiuseid, mida saab kohe ja piiranguteta kasutada.

EY 01.10.2020
IK

Kontsern kajastab nii konsolideeritud kui konsolideerimata rahavoogude aruannetes äritegevuse rahavoogude kirjeldamisel kaudset meetodit.

Finantsinstrumentide arvestuspõhimõtted

Esmane arvele võtmine

Finantsvarad ja -kohustised (v.a klientidele antud laenud ja ettemaksed ning neile võlgnetavad summad) võetakse arvele tehingupäeval ehk päeval, mil kontsernist saab instrumendi lepinguline osapool. Klientidele antud laenud ja ettemaksed kajastatakse raha ülekandmisel nende pangaarvetele. Investoritele võlgnetavad summad kajastab kontsern raha laekumisel kontserni pangaarvetele.

Finantsinstrumentide liigitamine nende esmasel kajastamisel sõltub nende lepingulistest tingimustest ning nende juhtimiseks rakendatavast ärimudelist. Nagu kirjeldatud lisa 29, mõõdetakse finantsinstrumente algselt nende õiglasest väärtusest (v.a õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad ja -kohustised), millele lisatakse või millest lahutatakse tehingukulutused.

Kontsern kajastab oma finantsvarasid vastavalt vara soetamisega seotud lepingu tingimustele, kontserni valitud ärimudelile ja rahavoogudele (sõltuvalt sellest, kas varaga seotud rahavood puudutavad ainult põhiosa ning intressi makseid), kas:

- korrigeeritud soetusmaksumuses,
- õiglases väärtuses muutusega läbi muu koondkasumiaruande (FVOCI) või
- õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande (FVPL).

Finantskohustisi (v.a laenukohustised ja finantstagatislepingud) kajastatakse kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, kui tegemist on kas kauplemiseesmärgil hoitavate tuletisinstrumentidega või on kohustis määratletud õiglases väärtuses kajastatavaks.

Finantsvarad – liigitamine ja edasine kajastamine

Võlainstrumentid

Võlainstrument on instrument, mis on finantskohustus instrumendi väljastaja seisukohast. Võlainstrumentide liigitamine ja hilisem mõõtmine sõltub:

- kontserni ärimudelist finantsvara juhtimisel ja
- finantsvarast tulenevatest lepingulistest rahavoogudest.

Ärimudel peegeldab seda, kuidas kontsern haldab finantsvarasid rahavoogude tekitamise seisukohast – kas eesmärk on koguda üksnes lepingulisi rahavooge või koguda rahavooge nii lepingulistest maksetest kui ka vara müügist. Kui kumbki ärimudel ei ole asjakohane (näiteks kui finantsvarasid hoitakse kauplemise eesmärgil), liigitatakse finantsvarad muu ärimudeli alla ning kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi. Varade haldamise ärimudeli kindlaksmääramisel võtab kontsern arvesse seda, mis eesmärgil antud varade rahavooge on varem kogutud, kuidas hinnatakse varade tulemuslikkust ja antakse sellest aru juhtkonna võtmeisikutele, kuidas hinnatakse ning juhitakse riske ning kuidas toimub kontserni juhtkonna tasustamine. Tagatiseta tarbimislaenu puhul on Kontserni ärimudeliks koguda lepingulisi rahavooge. Seni pole kontsern võlainstrumente müünud; müüki kaalutakse juhul, kui krediidirisk on oluliselt suurenenud. Seetõttu on antud varade portfelli ärimudeliks hoida varasid lepinguliste rahavoogude kogumiseks.

Kui ärimudeliks on varade hoidmine, et koguda neilt lepingulisi rahavooge, või nii lepinguliste rahavoogude kogumine kui ka finantsvarade müümine, siis hindab kontsern, kas finantsinstrumendi lepingulised rahavood koosnevad ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi maksetest. Hinnangu andmiseks analüüsib kontsern, kas lepingulised rahavood on kooskõlas tavalise laenulepinguga (st intress sisaldab vaid tasu raha ajaväärtuse, krediidiriski ning muude tavapärase laenuandmisega seotud riskide eest ning kasumimarginaali, mis on kooskõlas tavalise laenulepinguga). Kui lepingutingimustest tulenevalt on finantsvara avatud täiendavatele riskidele või volatiilsusele, mis ei sisaldu tavalises laenulepingus, siis neid varasid liigitatakse ja mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi.

Võttes aluseks nimetatud tunnused, liigitab kontsern võlainstrumentid järgmisse kolme kategooriasse:

- Varasid, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ja mille rahavood on ainult põhiosa- ja intressimaksed ning mida ei ole liigitatud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi mõõdetavaks, mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses.
- Finantsvarasid, mida hoitakse nii lepinguliste rahavoogude kogumiseks kui ka müügiks ning mille rahavood on ainult põhiosa- ja intressimaksed ning mida ei ole liigitatud õiglases väärtuses

EY 01.10.2020
IK

muutustega läbi kasumi või kahjumi mõõdetavaks, mõõdetakse õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi.

- Varasid, mis ei vasta korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi mõõtmise tingimustele, mõõdetakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi.

Aruandeperioodil mõõtis kontsern kõiki võlainstrumente korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantskohustuste liigitamisel ja mõõtmisel muutusi ei toimunud.

Korrigeeritud soetusmaksumus ja efektiivne intressimäär

Korrigeeritud soetusmaksumus on finantsvara või -kohustise arvele võtmisel kajastatud summa, millest on maha arvatud põhiosa tagasimaksed ning millele on lisatud või millest on maha arvatud esialgse soetusmaksumuse ja lunastustähtajal makstava summa võimaliku erinevuse kumulatiivne amortisatsioon, mis on arvestatud sisemise intressimäära meetodil, ja mida on finantsvara puhul korrigeeritud väärtuse languse katteks moodustatud allahindlusega.

IFRS 9 kohaselt kajastatakse intressitulu efektiivse intressimäära meetodil kõigi finantsinstrumentide puhul, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Efektiivne intressimäär on määr, millega hinnangulisi tulevasi laekumisi finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja või vajaduse korral lühema perioodi jooksul diskonteerides on tulemuseks antud finantsvara bilansiline väärtus.

Vara efektiivse intressimäära (ja seega ka korrigeeritud soetusmaksumuse) arvutamisel võetakse arvesse kõik soetamisega seotud alla- või juurdehindlused, tasud ja kulud, mis on efektiivse intressimäära lahutamatuks osaks.

Kontsern kasutab intressitulu kajastamisel tulumäära, mis kajastab nende parimat hinnangut selle kohta, milline oleks konstantne tulumäär laenu eeldatava eluea lõpuni. Seega võtab kontsern kajastamisel arvesse ka erinevad intressimäärad, mis võidakse laenule erinevatel ajahetkedel rakendada, ning muud toote eluea jooksul toimuda võivad muutused.

Omakapitaliinstrumendid

Omakapitaliinstrument on instrument, mis instrumendi väljastaja seisukohast vastab omakapitaliinstrumendi mõistele: instrument ei sisalda lepingulist kohustust teha makseid ning tõendab osalust väljastaja netovaras ehk varades pärast kõikide kohustuste mahaarvamist. Kontsern on otsustanud mõõta omakapitaliinstrumente õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi või kahjumi.

Laenutingimuste muutmine

Kliendi soovil võib kontsern lepingutingimused uuesti läbi rääkida. Harilikult ei ole muudetud lepingutingimused esialgsest lepingust oluliselt erinevad ning seetõttu tingimuste läbivaatamise ja muutmise tõttu lepingu kajastamist ei lõpetata. Kontsern arvutab ümber finantsvara bruto raamatupidamisväärtuse, lähtudes algse sisemise intressimääraga diskonteeritud korrigeeritud rahavoogudest, ning kajastab muudatusest tingitud kasumi või kahjumi koondkasumiaruandes. Sõltuvalt muudetud lepingu tingimustest kaalub kontsern ka potentsiaalset negatiivset mõju krediidiriskile.

Laenude mahakandmine

Finantsvarad kantakse kas osaliselt või täielikult finantsseisundi aruandest maha, kui kontsern on võtnud kasutusele kõik abinõud laenu sissenõudmiseks ning jõudnud järeldusele, et nõude laekumise ootus ei ole põhjendatud.

Krediidikahjude metoodika kontsernis

Eeldatava krediidikahju arvestamise põhimõtted

Eeldatava krediidikahju hindamisel võetakse arvesse:

- erapooletut ja tõenäosusega kaalutud summat;
- raha ajaväärtust;
- ilma liigse kulu või pingutuseta kättesaadavat põhjendatud ja tõendatavat informatsiooni.

Meetodid, mida kontsern kasutab eeldatavate krediidikahjumite mõõtmiseks, võivad erineda sõltuvalt finantsinstrumendi liigist ja teadaolevast informatsioonist.

Allahindlused (ja allahindluste tühistamised), mille ulatuses tuleb moodustatud allahindlust aruandekuupäeva seisuga korrigeerida kajastatakse kasumis või kahjumis.

Rahavoo puudujääk on erinevus järgmiste rahavoogude vahel:

- rahavood, mida kontsernil on lepingu järgi õigus saada;
- rahavood, mille laekumist kontsern eeldab.

Rahavoo puudujääke tuvastatakse järgmiselt:

- 12 kuu eeldatavate krediitkahjumite puhul on see rahavoo puudujääk, mis tuleneb võimalikest makseviivitustest järgmise 12 kuu jooksul (või lühema aja jooksul, kui eeldatav lepinguperiood on alla 12 kuu);
- lepinguperioodi eeldatavate krediitkahjumite puhul on see rahavoo puudujääk, mis tuleneb võimalikest makseviivitustest finantsinstrumendi lepinguperioodi jooksul.

Võla sissenõudmine põhjustab kontserni jaoks kulusid, mis võivad hõlmata järgmist:

- Sissenõudmisega seotud tööjõu-, side-, posti-, õigus- ja kohtukulud. Üldjuhul kajastatakse neid tegevuskulude koosseisus, kui need vastavad IFRSi nõuetele selliste kulude kohta.
- Võlainstrumendi lepinguliste tingimustega määratud tagatise omandamis- ja müümiskulud, mida võetakse arvesse tagatud finantsvara eeldatava rahavoogude puudujäägi hinnangus.

Selleks, et hinnata eeldatavaid krediitkahjumeid kollektiivselt, rühmitatakse instrumendid sarnaste krediidiriski tunnuste põhjal gruppidesse. Rühmitamisel lähtutakse järgmistest tunnustest:

- instrumendi liik;
- krediidiriski reitingud;
- tagatise liik;
- järelejäanud tähtaeg.

Järgmiste finantsinstrumentide puhul kasutatakse kogumipõhist eeldatava krediitkahjumi mõõtmist:

- järelmaks;
- tarbimislaenu;
- autolaenu;
- krediitkaardid;
- ärialaenu.

Vajadusel võib finantsinstrumente allahindluste moodustamiseks ka üksikasjalikumalt liigitada.

Kontsern kajastab eeldatava krediitkahju ulatuses allahindluse kõikide laenude ja muude võlainstrumentide puhul, mida ei kajastata õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande (käesolevas peatükis: finantsinstrumendid).

Allahindluse suuruse määramisel tugineakse vara eluea jooksul tekkida võivatele krediitkahjudele (eluea jooksul eeldatav krediitkahju ehk LTECL), välja arvatud juhul, kui pärast esmast kajastamist pole krediidirisk oluliselt suurenenud, mille puhul võetakse allahindluse suuruse määramisel aluseks lähema 12 kuu jooksul eeldatav krediitkahju (12mECL). Põhimõtteid, mida kontsern krediidiriski suurenemise hindamisel rakendab, on tutvustatud täpsemalt lisades 3.4-3.15.

12 kuu eeldatav krediitkahju kajastab seda osa finantsinstrumendi eluea jooksul eeldatavast krediitkahjust, mis on tingitud aruandekuupäevale järgneva 12 kuu jooksul ilmneva võivatest kahjumit põhjustavatest sündmustest.

Nii eluea kui ka 12 kuu jooksul eeldatav krediitkahju leitakse kollektiivselt.

Kontsern on kehtestanud põhimõtted, mille alusel hinnatakse iga aruandeperioodi lõpus, kas finantsinstrumendi krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud või mitte, võttes arvesse makseviivituse tõenäosuse muutumist finantsinstrumendi järelejäanud kehtivusaja jooksul.

Eeltoodu alusel liigitab kontsern oma laenud kas 1., 2. või 3. krediidiriski rühma (faasi) või krediidiriski suurenemise tõttu väärtust kaotanud finantsvarad:

- 1. faas: laenude esmasel arvele võtmisel kajastab kontsern allahindluse 12 kuu jooksul eeldatava krediitkahju alusel. Siia rühma kuuluvad ka paranenud krediidiriskiga laenud, mis on 2. rühmast siia ümber liigitatud.
- 2. faas: laenude puhul, mille krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud, kajastab kontsern allahindluse nende eluea jooksul eeldatava krediitkahju alusel. Siia rühma kuuluvad ka paranenud krediidiriskiga laenud, mis on 3. rühmast siia ümber liigitatud.
- 3. faas: laenud, mille väärtus on krediidiriski tõttu langenud. Kontsern kajastab allahindluse nende eluea jooksul eeldatava krediitkahju alusel.
- Krediidiriski suurenemise tõttu oma väärtust kaotanud ostetud või tekkinud finantsvarad: finantsvarad, mille väärtus on juba esmasel kajastamisel krediidiriski tõttu langenud. Kõnealused varad võetakse algselt arvele nende õiglasel väärtuses ning nendelt saadavat intressitulu kajastatakse edaspidi krediidiga korrigeeritud efektiivse intressimäära alusel. Allahindlus kajastatakse või tühistatakse vaid ulatuses, milles eeldatav krediitkahju edaspidi muutub.

EY 01.10.2020
IK

Finantsvarade, mille puhul ei ole kontsernil mõistlikku ootust, et nende maksumus saaks kas täielikult või osaliselt kaetud, vähendatakse vastavalt bilansilist väärtust. Seda loetakse finantsvara kajastamise (osaliseks) lõpetamiseks.

Kahjumid finantsvara väärtuse langusest ja väärtuse languse tühistamised kajastatakse vara bilansilise väärtuse korrigeerimisena.

Krediidiriski hindamisel kasutab kontsern järgmiseid põhiparameetreid: makseviivituse tõenäosus (PD), makseviivitusest tingitud kahjumäär (LGD) ja makseviivituses olev riskipositsioon (EAD). Järgnevalt on võetud lühidalt kokku eeldatava krediidikahju arvutamise üldpõhimõtted.

• Makseviivituse tõenäosus

Makseviivituse tõenäosus on hinnang tõenäosusele, et prognoositava ajavahemiku jooksul tekib maksehäire. Maksehäire võib tekkida vaatlusalusel perioodil vaid ühel kindlal ajahetkel. Makseviivituse tõenäosus näitab, kui suur on tõenäosus, et laenuklient ei suuda hinnangule järgneva 12 kuu jooksul rohkem kui 90 päeva üle tähtaja olevaid lepingulisi kohustusi täita.

• Makseviivituses olev riskipositsioon

Makseviivituses olev riskipositsioon on hinnang riskipositsioonile tulevase makseviivituse hetkel, mille leidmisel on võetud arvesse pärast aruandekuupäeva riskipositsioonis tõenäoliselt toimuvaid muudatusi, sh põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi makseid (nii lepingujärgseid kui muid), eeldatavaid väljavõtmisi siduvate laenuandmise kohustiste pealt ning tähtaja ületanud maksete pealt kogunenud intressi.

• Makseviivitusest tingitud kahjumäär

Makseviivitusest tingitud kahjumäär näitab majanduslikku kahju, mis võib tekkida, kui laenuklient ei suuda rohkem kui 90 päeva üle tähtaja olevaid lepingulisi kohustusi täita, ning see leitakse riigipõhiste kahjumäärade alusel, mis põhinevad varasemal kahjustatistikal. Selle leidmise aluseks on vahe lepingu alusel ettevõttele tasumisele kuuluvate rahavoogude ja laenuandja poolt eeldatavalt kättesaadavate rahavoogude (sh tagatise realiseerimisest või krediitkvaliteeti parandavatest kokkulepetest, mida loetakse laenu lahutamatuks osaks ning mis ei kuulu seega eraldi kajastamisele) vahel. Tavaliselt näidatakse seda protsendina makseviivituses olevast riskipositsioonist.

IFRS 9 kohaselt leitakse makseviivitusest tingitud kahjumäär nii 1., 2. ja 3. faasi nõuetele kui ka finantsvaradele, mis on krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostenud või tekkinud. Makseviivitusest tingitud kahjumäära arvutustes kasutatavad sisendid on hinnangulised ning võimalusel järeltestitakse nende paikapidavust ka võrdluses hiljutiste laekumistega. Vajadusel leitakse kahjumäärad eraldi erinevate majanduslike stsenaariumite jaoks.

Järgnevalt on lühidalt kokku võetud eeldatava krediidikahju mudeli rakendamise üldpõhimõtted:

• 1. faas

Siia kuuluvad kliendid, kelle varasem laenukäitumine on olnud hea ja kelle pangasisene krediidireiting on valge, roheline või kollane.

12 kuu eeldatav krediidikahju kajastab seda osa finantsinstrumendi eluea jooksul eeldatavast krediidikahjust, mis on tingitud aruandekuupäevale järgneva 12 kuu jooksul ilmnedavatest kahjumit põhjustavatest sündmustest. 12 kuu eeldataval krediidikahjul põhineva allahindluse leidmisel tugineb kontsern makseviivituse tõenäosusele aruandekuupäevale järgneva 12 kuu jooksul.

Makseviivituse tõenäosus korrutatakse läbi prognoositava makseviivituses oleva riskipositsiooni ja eeldatava makseviivitusest tingitud kahjumääraga ning diskonteeritakse seejärel esialgsele efektiivsele intressimäärale lähedase intressimääraga.

• 2. faas

Siia kuuluvad kliendid, kelle pangasisene krediidireiting on punane. Nende klientidega seotud krediidirisk on alates arvele võtmisest märkimisväärselt suurenenud.

Laenude puhul, mille krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud, kajastab kontsern allahindluse nende eluea jooksul eeldatava krediidikahju alusel. Arvutuskäik on sarnane 1. faasi omaga (sh kaalutakse erinevaid võimalikke stsenaariume), kuid makseviivituse tõenäosus ja makseviivitusest tingitud kahjumäärad leitakse kogu instrumendi eluea kohta. Eeldatavad rahapuudujäägid diskonteeritakse esialgsele efektiivsele intressimäärale lähedase intressimääraga.

• 3. faas

Faas, kuhu kuuluvad kliendid, kelle laenud on juba viivises, st maksed on hilineunud rohkem kui 90 päeva. Nende klientide pangasisene krediidireiting on must. Laenude puhul, mille väärtus on krediidiriski tõttu langenud, kajastab kontsern nende eluea jooksul eeldatava krediidikahju. Meetod on sarnane 2. faasi puhul kasutatavaga, kuid makseviivituse tõenäosuseks arvestatakse 100%.

• Krediidiriski suurenemise
tõttu langenud
väärtusega
ostetud või tekkinud
finantsvarad

Selliste finantsvarade väärtus on juba esmasel kajastamisel krediidiriski tõttu langenud

Makseviivituse määratlemine

Makseviivituse määratlus vastab kontsernisiseses riskijuhtimises kasutatavale määratlusele. Makseviivitus esineb klientide puhul, kelle kontsernisene krediidireiting on must, st maksetega on hilineetud üle 90 päeva. Vajaduse korral võetakse makseviivituse määratlemisel arvesse ka kvalitatiivseid näitajaid. Makseviivituse määratlust kohaldatakse järjekindlalt, v.a juhul, kui saadakse informatsiooni, mis näitab, et teatava finantsinstrumendi puhul on asjakohasem mõni muu makseviivituse määratlus.

Tulevikku vaatav informatsioon

Oma eeldatava krediidikahju hindamise mudelites toetub kontsern järgmisele tulevikku vaatavale informatsioonile:

- Töötuse määr
- Tööjõu tootlikkus ja ühikukulu
- Keskmine brutopalga kasv

Eeldatava krediidikahju hindamise mudelid ja nende sisendid ei pruugi alati peegeldada turutingimusi raamatupidamise aastaaruande esitamise kuupäeva seisuga. Selle vea parandamiseks tehakse aeg-ajalt erinevuste korrigeerimiseks ajutisi parandusi, kuid seda vaid juhul, kui erinevuste mõju oleks märkimisväärne.

Vaatlusalune periood

Üldjuhul võetakse ajalooliste andmete analüüsimisel vaatlusaluseks perioodiks vähemalt 12 kuu pikkune ajavahemik.

Sama 12-kuulist perioodi rakendatakse ka tulevikku vaatavate hinnangute andmisel.

Finantskohustised

Finantskohustised kajastatakse bilansis nende soetusmaksumuses. Pärast esialgset mõõtmist hinnatakse emiteeritud võlg ja muud laenatud vahendid korrigeeritud soetusmaksumuses. Amortiseeritud maksumuse arvutamisel võetakse arvesse mistahes allahindlust või preemiat emissioonis ning kulused, mis on EIR-i lahutamatu osa.

Finantskohustise kajastamine lõpetatakse, kui kohustis on täidetud, tühistatud või aegunud. Kui olemasolev finantskohustis asendatakse teise sama laenuandja kohustisega oluliselt erinevatel tingimustel või kui olemasoleva kohustise tingimusi oluliselt muudetakse, käsitletakse sellist vahetust või muutmist kui algse kohustise kajastamise lõpetamist ja uue kohustise kajastamist. Algse finantskohustise bilansilise väärtuse ja makstud tasu vahe kajastatakse kasumis või kahjumis.

Krediidiriski märkimisväärse kasvu hindamine

Igal aruandekuupäeval hinnatakse finantsinstrumendiga seotud krediidiriski, et teha kindaks, kas see on pärast arvele võtmist oluliselt suurenenud.

Krediidiriski suurenemist loetakse oluliseks, kui on täidetud üks järgmistest kriteeriumitest:

- laenulepingujärgsete maksetega on hilinenud üle 30 päeva;
- kontsernisisesel krediitdireitingute süsteemi järgi on laenusaaaja krediidirisk oluliselt suurenenud.

Krediidiriski olulist suurenemist hinnatakse kogumipõhiselt, v.a juhul, kui finantsinstrumentide eeldatavat krediidikahjumit hinnatakse eraldi.

Selleks, et hinnata krediidiriski olulist suurenemist kogumipõhiselt, rühmitatakse finantsinstrumendid sarnaste krediidiriski tunnuste põhjal gruppidesse. Rühmitamisel lähtutakse järgmistest tunnustest:

- finantsinstrumendi liik;
- krediidiriski reitingud;
- tagatise liik;
- järelejäänud tähtaeg.

Uue informatsiooni teatavaks saades võidakse finantsinstrumente ümber rühmitada.

Eeldust, et finantsinstrumendi krediidirisk on oluliselt suurenenud juhul, kui maksed on hilinenud üle 30 päeva, saab vaidlustada üksnes juhul, kui kontsernil on põhjendatud ja tõendatavat informatsiooni, mis näitab, et isegi kui lepingujärgsete maksetega on hilinenud üle 30 päeva, ei tähenda see krediidiriski olulist suurenemist. Näiteks võib see nii olla juhul, kui:

- makse on jäänud tegemata administratiivse eksituse, mitte laenusaaaja rahaliste raskuste tõttu või
- varasemad tõendid näitavad, et finantsvarade maksete hilinemisel üle 30 päeva puudub seos makseviivituse riski olulise suurenemisega. Selline seos esineb aga finantsvarade puhul, mille maksed on hilinenud üle 60 päeva.

Sisereitingute süsteem

Krediidiriski olulist suurenemist hinnatakse laenuvõtjale pärast instrumendi arvelevõtmist antud krediitdireitingu alusel. Kontserni sisereitingute süsteemi kasutatakse täiendava alusena krediidiriski olulise suurenemise kindlakstegemiseks.

Kontsernisisesel sisereitingute süsteemi järgud on järgmised:

- valge – uue lepinguga klient, kelle kohta varasemaid andmeid ei ole;
- roheline – lepingujärgsed maksed on tehtud õigel ajal või kõige rohkem 7päevase hilinemisega;
- kollane – lepingujärgsed maksed on hilinenud 8–30 päeva;
- punane – lepingujärgsed maksed on hilinenud 31–90 päeva;
- must – lepingujärgsed maksed on hilinenud üle 90 päeva.

Reitingusüsteem võimaldab kajastada ka laenuvõtjate maksekäitumise paranemist. Paranemine saab aga toimuda üksnes samm-sammult (nt must reiting saab muutuda üksnes punaseks).

Järgmine tabel annab ülevaate krediidiriski olulise suurenemise hindamisest sisereitingute süsteemi alusel:

Järk	Valge	Roheline	Kollane	Punane	Must
Maksega hilinenud päevade arv	0 päeva	0–7 päeva	8–30 päeva	31–90 päeva	Üle 90 päeva
Krediidiriski oluline suurenemine	Ei ole suurenenud			On suurenenud	Viivises

30päevase hilinemise eelduse vaidlustamine

Eeldust, et finantsinstrumendiga seotud krediidirisk on oluliselt suurenenud, kui maksed hilinevad üle 30 päeva, saab vaidlustada üksnes juhul, kui kontsernil on põhjendatud ja tõendatavat teavet, mis näitab, et isegi kui maksed on üle 30 päeva hilinenud, ei tähenda see krediidiriski olulist suurenemist.

Makromajanduslikud prognoosid ja tulevikku suunatud informatsioon

Kontsern mõõdab eeldatavaid krediidikahjumeid erapooletus ja tõenäosusega kaalutud summas, mille kindlaksmääramiseks hinnatakse mitut võimalikku tulemust, kasutades põhjendatud ja tõendatavat tulevikku suunatud informatsiooni, mis on aruandekuupäeval kättesaadav ilma liigse kulu ja pingutuseta, sh tulevaste majandustingimuste prognoose.

EY 01.10.2020
IK

Kontsern hindab kolme võimalikku makromajanduslikku stsenaariumi:

- Baasstsenaarium, mis põhineb neutraalsetel prognoosidel ja kõige tõenäolisematel ootustel tulevaste majandustingimuste kohta.
- Negatiivne stsenaarium, mis lähtub ebasoodsate majandustingimuste ootustest ja nende tingimuste mõjust eeldatavatele krediidikahjumitele.
- Positiivne stsenaarium, mis lähtub soodsate majandustingimuste ootustest ja nende tingimuste mõjust eeldatavatele krediidikahjumitele.

Igale võimalikule makromajanduslikule stsenaariumile määratakse esinemise tõenäosus. See põhineb juhtkonna hinnangul ning põhjendatud ja tõendataval tulevikku suunatud informatsioonil, mis on kättesaadav ilma liigse kulu ja pingutuseta. Hinnang võib lähtuda nii kontsernivälisest kui ka -sisest tulevikku suunatud informatsioonist.

Makromajanduslike stsenaariumite koostamine

Kontsern koostab ise makromajanduslikke stsenaariume, tuginedes vajadusel väliste prognoosidele. Allikatena võidakse muuhulgas kasutada Eesti Panga ja rahandusministeeriumi prognoose.

Eeldatavate krediidikahjumite mudeli makromajandusnäitajate valikul on lähtutud makromajandusnäitajate ja makseviivituse määra jälgitavate väliste lähendite statistilisest korrelatsioonianalüüsist.

Statistiliseks analüüsiks kasutati makseviivituse määra lähendina Eesti Panga andmeid maksetähtaja ületanud laenude kohta.

Statistilises analüüsis kasutati järgmisi makromajandusnäitajaid:

- töötuse määr;
- tööjõu tootlikkus ja ühikukulu;
- keskmise brutopalgas kasv;
- inflatsioonimäär;
- EURIBOR;
- eluaseme hinnaindeksi kasv.

Makromajanduslike stsenaariumite jaoks on valitud ainult sellised muutujad, mille puhul ilmneb vähemalt mõõdukas või kõrgem korrelatsioon. Valitud makromajandusnäitajad on järgmised:

- Töötuse määra puhul saab täheldada tugevat ja statistiliselt olulist korrelatsiooni makseviivituse määra lähendiga. Madalam töötuse määr tähendab, et laenuvõtjad suudavad laene tagasi maksta. Kõrgem töötuse määr vähendab laenuvõtjate laenude tagasimaksmise võimet.
- Tööjõu tootlikkus ja ühikukulu on makseviivituse määraga tugevas korrelatsioonis. Üldjuhul seostub majanduskasv tööhõive või tootlikkuse kasvuga. Tööjõu tootlikkuse vähenedes võib eeldada, et majanduskasv aeglustub. Sarnaselt töötuse määra ja keskmise brutopalgas kasvu muutusega võib see mõjutada makseviivituse määra.
- Keskmise brutopalgas kasv on tugevas korrelatsioonis makseviivituse määraga. Suurem sissetulek suurendab laenuvõtjate võimet laene tagasi maksta, väiksem sissetulek aga kahandab seda.

Järgmises tabelis on esitatud valitud näitajate statistilise analüüsi kokkuvõte.

Makromajandusnäitaja	Determinatsiooni-kordaja R^2	Standardviga	Olulisus F
Töötuse määr	0,8384	0,0194	0
Tööjõu tootlikkus ja ühikukulu	0,6082	0,0334	0,0078
Keskmise brutopalgas kasv	0,4831	0,038	0,0376

Makromajanduslikke stsenaariume jälgitakse aktiivselt ja kui saadakse uusi andmeid, korrigeeritakse stsenaariume makromajandusnäitajate muutustega. Seda tehakse kord kvartalis.

Koostatud makromajanduslikud stsenaariumid on dokumenteeritud eraldi.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad võetakse esmalt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ostuhinda ja soetamisega otseselt seotud kulusid. Edaspidi mõõdetakse materiaalseid ja immateriaalseid põhivarasid soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieerunud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tingitud kahjumid.

Materiaalseid ja immateriaalseid põhivarasid amortiseeritakse lineaarsel meetodil, lähtudes eeldusest, et varade lõppväärtus on null.

Materiaalsed põhivarad

Materiaalsed põhivarad on materiaalsed objektid, mille kasulik eluiga on pikem kui üks aasta. Lühema kasuliku elueaga varad kantakse soetamisel kuludesse.

Piiramatu kasuliku elueaga varasid (maad, kunstiteoseid, muuseumieksponaate ja raamatuid) ei amortiseerita.

Varadele määratavad hinnangulised kasulikud eluead on järgmised:

Hooned	30 aastat
Arvutitarkvara	10 aastat
Masinad ja seadmed	5 aastat
IT-seadmed ja mööbel	5 aastat
Maa ja kunstiteosed	ei amortiseerita

Immateriaalsed põhivarad

Immateriaalseid põhivarasid kajastatakse finantsseisundi aruandes ainult siis, kui järgmised tingimused on täidetud:

- kontsern omab vara üle kontrolli;
- on tõenäoline, et kontsern saab tulevikus varast majanduslikku kasu;
- vara soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Immateriaalseid varasid (välja arvatud firmaväärtus) amortiseeritakse nende kasuliku eluea jooksul lineaarsel meetodil. Kontsern teeb materiaalsele ja immateriaalsele põhivaradele (välja arvatud firmaväärtus) väärtuse languse testi, kui esineb nende võimalikule väärtuse langusele viitavaid asjaolusid. Piiramatu kasutuseaga immateriaalsele varadele ja sellistele immateriaalsete varadele, mis pole veel kasutusvalmis, tehakse väärtuse languse test kord aastas. Selleks võrreldakse nende raamatupidamisväärtust nende kaetava väärtusega.

Arvutitarkvara

Arvutitarkvara jooksva hooldusega seotud kulutusi kajastatakse kuluna perioodil, mil need tekivad. Soetatud arvutitarkvara, mis ei ole sellega seotud riistvara lahutamatu osa, kajastatakse immateriaalse põhivarana. Arendustegevuse kulutusi, mis on otseselt seotud selliste eristatavate tarkvaratoodete projekteerimise ja testimisega, mille üle kontsern omab kontrolli, kajastatakse immateriaalse põhivarana, kui on täidetud järgmised kriteeriumid:

- tarkvaratoote kasutuskõlblikuks muutmine on tehniliselt võimalik;
- kontsern kavatseb tarkvaratoote valmis saada ja seda kasutada;
- kontsernil on võimalik tarkvaratoodet kasutada;
- kontsern suudab tõestada, kuidas tarkvaratoode loob tulevikus tõenäolist majanduslikku kasu;
- tarkvaratoote arendamise lõpetamiseks ja kasutamiseks on olemas piisavad tehnilised, rahalised ja muud vahendid;
- tarkvaratoote arendustegevusega seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Kapitaliseeritavad tarkvara arenduskulutused hõlmavad arendustegevusega otseselt seotud tööjõu- ja muid kulusid. Arenduskulutusi, mis eespool märgitud kriteeriumitele ei vasta, kajastatakse tekkepõhiselt kuluna. Arenduskulutusi, mida on varasematel perioodidel kuluna kajastatud, ei kajastata hilisematel perioodidel varana. Kapitaliseeritud arvutitarkvara arenduskulutusi amortiseeritakse nende kasuliku eluea (kuni 10 aastat) jooksul lineaarsel meetodil.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering on kinnisvara (maa või ehitis või mõlemad), mida hoitakse eelkõige renditulu teenimise, kinnisvara väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil, mitte aga kasutamiseks kontserni enda majandustegevuses. Kinnisvarainvesteeringuid mõõdetakse esmasel kajastamisel soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja omandamisega otseselt seotud kulutustest.

Kinnisvarainvesteeringuid amortiseeritakse lineaarsel meetodil. Igale kinnisvarainvesteeringule määratakse tema kasulikule elueale vastav amortisatsioonimäär. Kinnisvarainvesteeringuteks liigitatud hoonete kasulik eluiga on 30 aastat. Maad ei amortiseerita.

Kinnisvarainvesteeringu kajastamine lõpetatakse, kui see võõrandatakse või kui see püsivalt kasutusest eemaldatakse ja selle võõrandamisest ei eeldata tulevast majanduslikku kasu. Kinnisvarainvesteeringu kajastamise lõpetamisest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse perioodi kasumis või kahjumis.

EY 01.10.2020
IK

Rendiarvestus

Rendiarvestus IFRS 16 kohaselt

IFRS 16 esitab rendilepingute kajastamise, mõõtmise, esituse ja avalikustamise põhimõtted mõlema lepingupoole, st kliendi (rentniku) ja teenuse osutaja (rendileandja) jaoks. Standardi kohaselt tuleb rentnikel enamikku rendilepingutest raamatupidamise aruandes kajastada ning neil on mõne erandiga kõigi rendilepingute jaoks üks arvestusmudel. Rendileandjate rendiarvestuse põhimõtted jäid sisuliselt endiseks. Standardiga IFRS 16 kaotati rentnike puhul standardis IAS 17 esitatud rendilepingute liigitamine kasutus- ja kapitalirendiks ning kehtestati rentnikele ühtne rendiarvestuse mudel.

Kontsern rentnikuna

IFRS 16 kohaselt kajastab rentnik kõigi enam kui 12-kuulise rendiperioodiga rendilepingute puhul kasutusõiguse esemeks oleva vara (kasutusõiguse vara) ja rendikohustuse, välja arvatud juhul, kui alusvara väärtus on väike. Lisaks kajastab rentnik eraldi rendile võetud varade amortisatsioonikulu ja rendikohustustelt arvestatud intressikulu.

Rendileping kajastatakse kasutusõiguse varana ja rendikohustusena kuupäeval, mil rendileandja annab alusvara üle kontsernile kasutamiseks. Kõik rendimaksud jaotatakse rendikohustuse vähendamiseks ja finantskuluks. Finantskulu kajastatakse rendiperioodi vältel nii, et kogu rendiperioodi vältel oleks intressimäär igal osaperioodil kohustuse lõppväärtuse suhtes sama. Kasutusõiguse vara amortiseeritakse lineaarsel meetodil kas vara kasuliku eluea jooksul või rendiperioodi jooksul, sõltuvalt sellest, kumb on lühem. Kontsern on otsustanud mitte kajastada kasutusõiguse varasid ja rendikohustusi rendilepingute puhul, mille rendiperiood kestab kuni 12 kuud või mille alusvara väärtus on väike. Selliste rendilepingutega seotud rendimakseid kajastab kontsern rendiperioodi vältel lineaarsel meetodil kuluna.

Kontsern hakkas standardit IFRS 16 rakendama 1. jaanuarist 2018. Standardi rakendamise hetkel ei olnud kontserni bilansis varasid ja kohustusi, millele oleksid rakendunud kõnesoleva standardi mõjud. 2018.aasta jooksul seotati kapitalirendi põhimõtetel 119 tuhande euro väärtuses varasid ning 2019.aastal 23 tuhande euro väärtuses. Läti tütarettevõtte soetamisega seonduvalt lisandus 40 tuhande euro väärtuses varasid.

Kontsern rendileandjana

IFRS 16 rendiarvestuse nõuded rendileandjate jaoks jäid sisuliselt samasuguseks, nagu need olid standardis IAS 17. Seega rendileandja liigitab rendilepinguid endiselt kasutus- ja kapitalirendiks ja kajastab erinevat liiki rendilepinguid erinevalt.

Kontsern sõlmib äriklientidega rendilepinguid koostöös Nord Varaliisinguga. Kontsern pakub Nord Varaliisingu poolt leitud äriklientidele finantseeringut ja soetab rendilepingu alusel renditava vara. Nord Varaliisingule makstakse vara soetamise hetkel vahendustasu. Kapitalirendilepingutest tekkivaid nõudeid kajastatakse rendimaksete miinimumsumma nüüdsväärtuses, millest on maha arvatud laekunud põhiosamaksed. Finantstulu kajastatakse nii, et rendileandja netoinvesteeringu rentaablus oleks rendiperioodi jooksul pidevalt sama. Esmast teenustasu, mis laekub rendilepingu sõlmimisel, võetakse arvesse sisemise intressimäära ja rendileandja netoinvesteeringu arvutamisel. Rendileandja lepinguga seotud otsekulud moodustavad sisemise intressimäära osa ja neid kajastatakse rendiperioodi jooksul renditulu vähendusena. Rendinõuete jaoks moodustatud allahindlusi kajastatakse finantsseisundi aruande vastaval real negatiivses väärtuses Rendinõue kajastatakse finantsseisundi aruandes siis, kui rendilepingu alusel renditav vara on kliendile kasutamiseks üle antud.

Ettevõtte tulumaks

Ettevõtte tulumaks Eestis

Tulumaksu tasutakse erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, dividendidelt ja kuludelt, mida ei loeta ettevõtlusega seotuks. Eestis ei esine erinevusi varade maksubaasi ja raamatupidamisväärtuse vahel, millelt võiks tekkida edasilükkunud tulumaks, v.a. ajutised erinevused teatud investeeringutelt tütar-, sidus- ja ühisettevõtetesse. Kuna emaettevõtte kontrollib tütarettevõtte dividendipoliitikat, on tal võimalik kontrollida ka kõnealuse investeeringuga seotud ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist. Seega, kui emaettevõtte on otsustanud selliseid kasumeid lähemas tulevikus mitte jaotada, ei kajasta ta edasilükkunud tulumaksukohustist. Kui emaettevõtte on otsustanud, et dividendid makstakse välja, kajastatakse edasilükkunud tulumaksukohustist nende väljamaksete ulatuses.

Dividend on väljamakse, mis tehakse kontserni aktsionäride sellekohase otsuse alusel kontserni puhaskasumist või jaotamata kasumist vastavalt dividendisaaja osalusele kontserni aktsiakapitalis. Kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt on dividendina jaotatava kasumi maksumäär 20/80 väljamakstava dividendi netosummast. Dividendide maksmisel tasumisele kuuluv ettevõtte tulumaks

EY 01.10.2020
IK

kajastatakse kuluna perioodil, mil dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, missuguse perioodi eest dividendid välja kuulutatakse või millal väljamakse tehakse. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis tekiks, kui kogu jaotamata kasum dividendidena välja makstaks, on avalikustatud raamatupidamise aruande lisas 9. Alates 1. jaanuarist 2018 peavad Eestis tegutsevad krediidasutused tasuma ettevõtte tulumaksu eelmises kvartalis teenitud kasumilt. Seadusemuudatus hakkas kehtima 1. jaanuaril 2018, ent esimene makse tuli arvestada ja deklareerida 2018. aasta teises kvartalis teenitud kasumilt. Avansilise tulumaksu maksumäär on 14%. Krediidasutused saavad tehtud makseid arvesse võtta kasumi jaotamisel tekkiva tulumaksukohustuse arvutamisel. Maksustatakse ainult neid ettevõtteid, kes on teeninud kasumit. Alates 2019. aastast saab dividende maksustada soodsama maksumääraga, milleks on 14/86 väljamakstava dividendi netosummast. Soodsamat maksumäära võib rakendada dividendimaksele, mis ulatub eelmise kolme majandusaasta keskmise dividendi väljamakseni, mida maksustati määraga 20/80. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvutamisel on 2018. aasta esimene arvesse võetav aasta.

Ettevõtte tulumaks Lätis

Läti uue tulumaksuseaduse kohaselt on pärast 2017. aastat ettevõtete tulumaksumäär on 20/80 väljamakstud netosummast. Üleminekusätete kohaselt saab dividendide jaotamisel tasutavat tulumaksu vähendada, kui ettevõttel on kasutamata maksukahjumeid või teatud liiki eraldisi, mis kajastati enne 31. detsembrist 2017.

Reservid

Kohustuslik reservkapital

Eesti äriseadustiku § 336 (3) kohaselt tuleb igal majandusaastal reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist (§ 336 (2)). Kohustuslikku reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks (§ 337 (1)) või aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha aktsionäridele väljamakseid (§ 337 (2)).

Muud reservid

Kontserni aktsionäride üldkoosolek võib otsustada, et lisaks reservkapitali tehtavatele eraldistele tehakse eraldisi ka teistesse seaduses ja põhikirjaga ettenähtud reservidesse. Teisi seaduses ja põhikirjaga ettenähtud reserve võib samuti kasutada aktsiakapitali suurendamiseks ja neist ei või teha aktsionäridele väljamakseid.

Seotud osapooled

Kontserni raamatupidamise aruandes loetakse kontserniga seotud osapoolteks isikuid, keda on loetletud krediidasutuste seaduse § 84 lõigetes (1)–(3).

LISA 1 UUTE VÕI MUUDETUD STANDARDITE JA TÕLGENDUSTE RAKENDAMINE

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid kontsernile kohustuslikuks esimesel majandusperioodil:

IFRS 16: Rendiarvestus

IFRS 16 esitab rendilepingute kajastamise, mõõtmise, esituse ja avalikustamise põhimõtted mõlema lepingupoolle, st kliendi (rentniku) ja teenuse osutaja (rendileandja) jaoks. Standardi kohaselt tuleb rentnikel enamikku rendilepingutest raamatupidamise aruandes kajastada ning neil on mõne erandiga kõigi rendilepingute jaoks üks arvestusmudel. Rendileandjate rendiarvestuse põhimõtted jäid sisuliselt endiseks. Juhatuse hinnangul ei avaldanud uue standardi rakendamine kontserni koondkasumiaruandele märkimisväärset mõju, ent muutus kulude esitus, sest muude kulude asemel kajastatakse kasutusõiguse varade amortisatsioonikulu ja rendikohustustelt tekkivat intressikulu. Kapitali adekvaatsusele uue standardi rakendamine märkimisväärset mõju ei avaldanud.

IFRS 9: Negatiivse hüvitisega ettemaksed

IFRS 16 esitab rendilepingute kajastamise, mõõtmise, esituse ja avalikustamise põhimõtted mõlema lepingupoole, st kliendi (rentniku) ja teenuse osutaja (rendileandja) jaoks. Standardi kohaselt tuleb rentnikel enamikku rendilepingutest raamatupidamise aruandes kajastada ning neil on mõne erandiga kõigi rendilepingute jaoks üks arvestusmudel. Rendileandjate rendiarvestuse põhimõtted jäid sisuliselt endiseks. Juhatuse hinnangul ei avaldanud uue standardi rakendamine kontserni koondkasumiaruandele märkimisväärset mõju, ent muutus kulude esitus, sest muude kulude asemel kajastatakse kasutusõiguse varade amortisatsioonikulu ja rendikohustustelt tekkivat intressikulu. Kapitali adekvaatsusele uue standardi rakendamine märkimisväärset mõju ei avaldanud.

IAS 28: Pikaajalised osalused sidus- ja ühisettevõtetes

Muudatused käsitlevad seda, kas pikaajalisi osalusi sidus- ja ühisettevõtetes, mis moodustavad sisuliselt osa netoinvesteeringust neisse sidus- või ühisettevõttesse, tuleks mõõta (ja nende väärtuse langust kajastada) vastavalt IFRS 9 või IAS 28 või mõlema nõuetele. Muudatused täpsustavad, et kui pikaajalist osalust ei arvestata kapitaliosaluse meetodil, rakendatakse esmalt IFRS 9 ning seejärel IAS 28. IFRS 9 rakendamisel ei võeta arvesse selliseid pikaajaliste osaluste raamatupidamisväärtuse korrigeerimisi, mis tekivad IAS 28 rakendamisel. Juhatuse hinnangul ei olnud muudatustel kontserni raamatupidamise aruandele märkimisväärset mõju.

IFRIC tõlgendus 23: Ebakindlus tulumaksu kajastamisel

Tõlgendus käsitleb tulumaksu kajastamist juhtudel, kus maksustamisviisi määramatus mõjutab standardi IAS 12 rakendamist. Tõlgendus annab juhiseid selle kohta, kuidas ebakindlaid maksustamisviise eraldi või koos kajastada, maksuhalduri maksukontrolli arvesse võtta, ebakindluse kajastamiseks sobivat meetodit valida ning asjaolude muutumist kajastada. Juhatuse hinnangul ei olnud muudatustel kontserni raamatupidamise aruandele märkimisväärset mõju.

IAS 19: Tegevuskava muutmine, kärpimine või arveldamine

Muudatused kohustavad majandusüksusi kasutama uuendatud aktuaarseid eeldusi, kui nad määratlevad pärast kava muutmist, kärpimist või arveldamist jooksva tegevuskulu ning netointressi ülejäänud aruandeperioodiks. Muudatused täpsustavad ka seda, kuidas mõjutab kava muutmine, kärpimine või arveldamine vara ülemmäära rakendamist. Juhatuse hinnangul ei olnud muudatustel kontserni raamatupidamise aruandele märkimisväärset mõju.

Rahvusvaheline Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB) on avaldanud standardite muudatuste kogumiku IFRSide iga-aastaste edasiarenduste kohta perioodil 2015.- 2017.

- **IFRS 3 Äriühendused ja IFRS 11 Ühisettevõtmised:** IFRS 3 muudatused täpsustavad, et kui majandusüksus omandab kontrolli ühise äriüksuse üle, mille tegevus moodustab äri, siis tuleb tema varasem osalus selles äriüksuses ümber hinnata. IFRS 11 muudatustega täpsustatakse, et kui majandusüksus omandab ühise kontrolli äriüksuse üle, mille tegevus moodustab äri, siis tema varasemat osalust selles äriüksuses ümber ei hinnata.
- **IAS 12 Tulumaks:** Muudatused täpsustavad, et omakapitaliks liigitatud finantsinstrumentide maksetega seotud tulumaksukohustust tuleb kajastada vastavalt sellele, kus kajastati möödunud perioodidel jaotatava kasumi aluseks olnud tehinguid või sündmusi.
- **IAS 23 Laenukasutuse kulutused:** Muudatused selgitavad standardi paragrahvi 14, täpsustades et kui tingimustele vastav vara on viidud otstarbekohasesse kasutus- või müügivalmidusse, kuid sellega seotud laen ei ole selleks hetkeks täies ulatuses tagasi makstud, tuleb kanda kõnealune laenusumma ettevõtte üldiste laenukohustuste koosseisu.

Muudel uutel või muudetud standarditel ja tõlgendustel, mille rakendamine muutus kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2019, ei olnud kontserni raamatupidamise aruandele märkimisväärset mõju.

UUED ARUANDELUSNÕUDED

Avaldatud on uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mille rakendamine on kohustuslik 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatel aruandeperioodidel ja mida kontsern ei ole ennetähtaegselt rakendanud.

IFRS 10 „Konsolideeritud finantsaruanded“ ja IAS 28 „Investeeringud sidus- ja ühisettevõtetesse“ muudatused: Varade müügi ja üleandmise tehingud investor ja tema sidus- või ühisettevõtte vahel.

Muudatused käsitlevad ebakõlasid IFRS 10 ja IAS 28 nõuete vahel, mis puudutavad varade müügi ja üleandmise tehinguid investor ja tema sidus- või ühisettevõtte vahel. Muudatuste tulemusena kajastatakse kasumeid ja kahjumeid äritegevuseks kvalifitseeruvate varadega tehtavate tehingute puhul täies ulatuses (sõltumata sellest, kas neid hoitakse tütarettevõttes või mitte). Kasumeid ja kahjumeid äritegevuseks mittekvalifitseeruvate varadega tehtavate tehingute puhul kajastatakse osaliselt ka siis, kui kõnealuseid varasid hoitakse tütarettevõttes. 2015. aasta detsembris lükkas IASB muudatuse jõustumise kuupäeva määramata ajaks edasi, et oodata ära oma kapitaliosaluse meetodit käsitleva uuringu tulemused. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Juhatuse hinnangul ei ole muudatustel kontserni raamatupidamise aruandele märkimisväärset mõju.

IFRS-de kontseptuaalne raamistik

29. märtsil 2018 andis IASB välja muudetud finantsaruandluse kontseptuaalse raamistiku, mis sisaldab finantsaruandluse ja standardite kehtestamise üldisi põhimõtteid ning juhiseid aruannete koostajatele ühetaoliste arvestuspõhimõtete väljatöötamiseks ja nõuandeid standardite mõistmiseks ning tõlgendamiseks. Kontseptuaalse raamistikuga koos andis IASB välja eraldi dokumendi „IFRS-de kontseptuaalse raamistiku viidete muudatused“, milles on esitatud standardite muudatused, millega uuendati viiteid, et need oleksid kooskõlas muudetud finantsaruandluse kontseptuaalsele raamistikuga. Selle eesmärk on aidata muudetud kontseptuaalsele raamistikule üle minna ettevõtetel, kes kasutavad kontseptuaalset raamistikku arvestuspõhimõtete väljatöötamiseks olukordades, kus ükski IFRS konkreetse tehingu kajastamist ei reguleeri. Aruannete koostajad, kes kasutavad kontseptuaalset raamistikku arvestuspõhimõtete väljatöötamiseks, peavad seda rakendama 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatel aruandeperioodidel

IFRS 3: Äriühendused

IASB andis välja IFRS 3 muudatused, millega täpsustatakse äritegevuse definitsiooni, et lahendada probleeme, mis on tekkinud ettevõtetel olukordades, kus neil on vaja teha kindlaks, kas omandatud on äritegevus või varade kogum. Muudatusi kohaldatakse äriühendustele ja varade omandamistehingutele, mille omandamise kuupäev on 1. jaanuaril 2020 või hiljem algaval aruandeperioodil; lubatud on ka ennetähtaegne rakendamine. Juhatuse hinnangul ei ole muudatustel kontserni raamatupidamise aruandele märkimisväärset mõju.

IAS1: Finantsaruannete esitamine ja IAS8: Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead
Olulisuse mõiste

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, lubatud on ka ennetähtaegne rakendamine. Muudatused täpsustavad olulisuse mõistet ning selle kasutamist. Uue definitsiooni kohaselt loetakse informatsioon oluliseks, kui võib põhjendatult eeldada, et selle väljajätmine, väärkajastamine või varjamine võiks mõjutada otsuseid, mida üldotstarbeliste finantsaruannete esmased kasutajad konkreetse aruandva ettevõtte finantsaruannetes sisalduva finantsteabe alusel teevad. Täiendatud on ka definitsiooni selgitusi. Muudatused tagavad muuhulgas selle, et olulisuse mõiste on kõigis IFRS-des ühetaoline. Juhatuse hinnangul ei ole muudatustel kontserni raamatupidamise aruandele märkimisväärset mõju.

Viitintressimäärade (IBOR) reform - IFRS 9, IAS 39 ja IFRS 7

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele ja neid rakendatakse tagasiulatuvalt; lubatud on ka ennetähtaegne rakendamine. 2019. aasta septembris avaldas IASB standardite IFRS 9, IAS 39 ja IFRS 7 muudatused, millega lõpetas esimese etapi oma tööst, mis käsitleb IBOR-i reformi mõjusid finantsaruandlusele. Teises etapis tegeletakse küsimustega, mis võivad mõjutada finantsaruandlust, kui tänane viitintressimäär asendatakse riskivaba intressimääraga (RFR). Avaldatud muudatused käsitlevad teemasid, mis mõjutavad finantsaruandlust intressimäärade asendamisele eelneval perioodil, ja käsitlevad reformi mõju standardite IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ ja IAS 39 „Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine“ mõningatele riskimaandamise arvestuse nõuetele, mis eeldavad tulevikku suunatud analüüsi. Standardi IFRS 7 „Finantsinstrumendid: avalikustatav teave“ muudatused kehtestavad täiendavad nõuded intressimäärade reformist tuleneva ebakindluse avalikustamisele. Juhatuse hinnangul ei ole muudatustel kontserni raamatupidamise aruandele märkimisväärset mõju.

IAS1 Finantsaruannete esitamine: kohustiste liigitamine lühi- või pikaajalisteks

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; lubatud on ka ennetähtaegne rakendamine. Muudatuste eesmärk on tagada finantsaruannete parem võrreldavus, aidates ettevõtetel määrata, kas võlad ja muud kohustised, mille maksetähtpäev ei ole kindel, tuleb finantsseisundi aruandes liigitada lühi- või pikaajalisteks. Muudatused mõjutavad kohustiste esitusviisi finantsseisundi aruandes ega muuda kehtivaid nõudeid, mis puudutavad vara, kohustise, tulu või kulu mõõtmist ja kajastamist

EY 01.10.2020
IK

aega ning nende kohta avalikustatavat teavet. Muudatused selgitavad ka seda, kuidas liigitada võlga, mida ettevõtte võib tasuda emiteerides omakapitaliinstrumente. EL ei ole neid muudatusi veel heaks kiitnud. Juhatus hinnangul ei ole muudatustel mingit mõju, sest varad ja kohustused esitatakse kontserni finantsseisundi aruandes likviidsuse järjekorras.

LISA 2 OLULISED RAAMATUPIDAMISLIKUD EELDUSED, HINNANGUD JA OTSUSED

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab juhtkonnalt eelduste, hinnangute ja otsuste tegemist, mis mõjutavad kajastatud tulude, kulude, varade ja kohustiste summat ning kaasnevat avalikustamist, samuti tingimuslike kohustiste avalikustamist. Nende eelduste ja hinnangute ebakindlus võib põhjustada tulemusi, mis nõuavad olulist korrigeerimist varade või kohustiste bilansilises maksumuses, mida mõjutatakse tulevastel perioodidel. Juhtkonnapoolsed hinnangud toetuvad mineviku kogemustele ning nende parimatele teadmistele, mida loetakse antud olukorras mõistlikuks. Tulevikku vaatavad hinnangud saavad baseeruda teadaolevatele ja asetleidnud sündmustele ning nende tagajärgedele. Juhtkond vaatab selliseid otsuseid järjepidevalt üle ja uuendab, kui esineb indikatsioone hinnangute muutmiseks. Hinnangud puudutavad sealhulgas finantsinstrumentide õiglast väärtust, langenud väärtusega laenu allahindlusi, materiaalsete ja immateriaalsete varade väärtuse langust, eraldi ning tingimuslike varade ja kohustiste kajastamist. Olemasolevad asjaolud ja eeldused tulevaste arengute kohta võivad muutuda kontsernist sõltumatute asjaolude tõttu ning kajastuvad eeldustes, kui need ilmnevad. Allpool on koondatud kirjed, millel on kõige olulisem mõju juhtkonnapoolsetele hinnangutele käesolevas aruandes.

FINANTSINSTRUMENTIDE ÕIGLANE VÄÄRTUS

Finantsinstrumentide õiglane väärtus on hind, mis saadakse vara eeldataval müümisel või makstakse kohustise eest tavapärase tehingu käigus (või kõige soodsamal turul) mõõtmiskuupäeval kehtival turutingimustel (nn väljumishind) olenemata sellest, kas see hind on otseselt mõõdetav või on seda hinnatud muu hindamistehnika abil. Kui finantsseisundi aruandes kajastatud finantsvarade ja finantskohustiste õiglast väärtust ei saa aktiivsetelt turgudelt tuletada, määratakse need kindlaks mitmesuguste hindamistehnikate abil, mis hõlmavad hindamismudelite kasutamist. Nende mudelite sisendid võetakse võimaluse korral jälgitavatelt turgudelt, kuid kui see pole teostatav, on õiglaste väärtuste kindlaksmääramisel vaja hinnang anda. Kui antud finantsvaral või -kohustisel puudub turuhind, hinnatakse selle õiglast väärtust hiljutiste sarnaste instrumentidega seotud tehingute käigus kehtestatud hinna põhjal või selle puudumisel matemaatiliste mõõtmismudelite abil, mis on piisavalt testitud ja usaldusväärsed rahvusvahelise finantsaruandluse mõistes. Sellistes mudelites kasutatavad hinnangud võtavad arvesse mõõdetava vara või kohustise eripära ja eelkõige vara või kohustisega seotud eri liiki riske. Mõõtmismudelitele omased piirangud ning nende mudelite poolt nõutavate eelduste ja parameetrite võimalikud ebatäpsused võivad aga tähendada, et vara või kohustise hinnanguline õiglane väärtus ei vasta täpselt hinnale, mille eest vara või kohustist oleks võimalik vahetada või arveldada selle mõõtmise kuupäeval.

ÕIGLASE VÄÄRTUSE MÕÕTMISE SENSITIIVSUS MITTEJÄLGITAVATE TURUANDMETE MUUTUMISEL

Tundlikkusanalüüs, mis põhineb vahetuskursi- ja intressimäära riskidel ning muude tulevikku suunatud sisendite määratlemisel krediitkajude arvestuses, on toodud järgnevates lisades, näidates oluliste mittejälgitavate sisendite tundlikkust võimalike alternatiivide muutumisel. Kõik muudatused, välja arvatud kauplemiseks mõeldud võlainstrumentid, kajastatakse kasumiaruandes. Tundlikkusanalüüs teostatakse mitmete tehnikate abil, sealhulgas analüüsitakse erinevate hindade hajumist ning kohandatakse mudeli sisendeid vastavalt õiglase väärtuse muutuse meetodikale.

Vahemikud ei ole võrreldavad ega sümmeetrilised, kuna mudeli sisendid ei ole tavaliselt soodsa ega ebasoodsa vahemiku keskel.

FINANTSVARADE ALLAHINDLUSTE KULU

Eeldatava krediitkajumi mudel järgib "kolmeastmelist" lähenemisviisi, mis põhineb finantsinstrumentide krediitkvaliteedi muutustel alates nende esmasest kajastamisest. Kontsern jälgib pidevalt kõiki varasid, mille suhtes kehtib eeldatava krediitkajumi mudel. Selleks et teha kindlaks, kas instrumendi või instrumentide

suhtes kohaldatakse 12-kuulise oodatava krediitkahju või kogu eluea krediitkahju mudelit, hindab kontsern, kas krediitrisk on pärast esmast kajastamist märkimisväärselt suurenenud. Kontserni seisukohalt on riskipositsioon krediitrisi osas oluliselt suurenenud, kui IFRS 9 alusel leitud kogu eluea makseviivitusse jõudmise tõenäosus (PD) on pärast esmast kajastamist kahekordistunud.

Kontsern rakendab vara krediitrisi olulise kasvu tuvastamisel ka sekundaarset kvalitatiivset meetodit, näiteks lisades kliendi jälgimisnimekirja või restructureerides lepingu. Teatud juhtudel võib kontsern hinnata krediitrisi märkimisväärselt suurenenuks ka juhul, kui see on vastuolus maksejõuetuse kontseptsiooniga. Sõltumata krediitkvaliteedi muutusest, kui lepinguliste maksete tähtaeg ületab 30 päeva, loetakse krediitrisi pärast esmast kajastamist märkimisväärselt suurenenuks.

Sarnaste varade kollektiivsel krediitkahjude hindamisel rakendab kontsern samu põhimõtteid, et hinnata, kas krediitrisk on esmasest kajastamisest alates märkimisväärselt suurenenud.

Kontsern kasutab faasidesse jagamisel järgmisi klassifitseerimispõhimõtteid:

- 1. faas - toimivad laenud, mille maksetähtaeg ei ole ületatud rohkem kui 30 päeva
- 2. faas – toimivad laenud, mille maksetähtaeg on ületatud rohkem kui 30 päeva, kuid vähem kui 90 päeva
- 3. faas - kõik mitte-toimivad laenud (maksejõuetud), mille maksetähtaeg on ületatud rohkem kui 90 päeva
- POCI - ostetud või saadud krediitkahju kandvad varad

Krediitkahju mudelites tugineb kontsern majandusliku sisendina laiaulatuslikule tulevikku suunatud teabele, nagu töötus, tööjõu tootlikkus ja ühikukulu ning palgakasv.

Krediitkahjude arvutamiseks kasutatud sisendid ja mudelid ei pruugi alati kajastada kõiki turunäitajaid finantsaruannete koostamise kuupäeval. Selle kajastamiseks tehakse aeg-ajalt kvalitatiivseid kohandusi või eraldi ajutiste kohandustena, kui erinevused on märkimisväärselt olulised.

Tulevikku suunatud korrigeerimine viiakse läbi, võrreldes prognoositavaid majandussisendite muutusi ühe aasta jooksul alates aruandekuupäevast, viimaste võimalike kasvu ja määrade muutustega. Samuti kasutatakse PD ja keskmise majandusliku sisendi (asjatundlikult seatud) korrelatsioonitegurit 90%. Kontsern vaatab regulaarselt krediitkahju mudeleid üle ning kohendab vajadusel.

TEGEVUSE JÄTKUVUS

Kontserni juhtkond on andnud hinnangu kontserni tegevuse jätkuvusele ning on seisukohal, et äritegevuse jätkamiseks lähema 12 kuu jooksul on ressursid piisavad. Lisaks ei ole juhtkond teadlik olulistest ebakindlustest, mis võiksid tekitada kahtlusi kontserni suutlikkuses tegevust jätkata. Seetõttu koostatakse finantsaruanded tegevuse jätkuvusest lähtudes.

Koroonapandeemiaga kaasnevaid asjaolusid on selgitatud käesoleva aruande lisas 23.

ERALDISED JA TINGIMUSLIKUD KOHUSTISED

Kontsern tegutseb regulatiivses ja õiguslikus keskkonnas, millele on omane kõrge kohtuvaidluste risk. Selle tulemusena on kontsern seotud erinevate kohtuvaidluste, vahekohtute ja regulatiivsete uurimiste ning menetlustega nii Eestis kui ka teistes jurisdiktsioonides, mis tekivad kontserni tavapärase äritegevuse käigus. Kui kontsern saab konkreetse juhtumi korral usaldusväärselt mõõta majandusliku kahju suurust ja peab sellise kahju tekkimist tõenäoliseks, kajastab kontsern eraldise juhtumi suhtes. Kui kahju tõenäosust peetakse pigem tõenäoliseks, kuid ei suuda seda usaldusväärselt mõõta, avalikustatakse tingimuslik kohustus nimetatud sündmuse suhtes. Kui kontsern on seisukohal, et nende hinnangute avalikustamine üksikjuhtumite kaupa kahjustaks nende äritegevust, ei avalikusta kontsern oma finantsaruannetes üksikasjalikku, juhtumipõhist informatsiooni. Arvestades kahjude tõenäosuse ja suuruse määramise subjektiivsust ja ebakindlust, võtab kontsern arvesse mitmeid tegureid, sealhulgas õigusnõustamist, staatust ning sarnaste juhtumite ajaloolisi tõendusmaterjale. Nende hinnangute kohta järelduste tegemiseks on vaja olulist otsustust.

IMMATERIAALSETE VARADE KAPITALISEERIMINE

Kulude kapitaliseerimiseks kontserni uue põhisüsteemi ning muude IT-süsteemide väljatöötamise protsessis kasutatakse teatud eeldusi. IT-töötajate palgakulude kapitaliseerimine põhineb töötajate töögraafikutel ja arendusega seotud töötajad pühendavad kuni 100% oma ajast uue funktsionaalsuse väljatöötamisele. Seetõttu kapitaliseeritakse immateriaalse vara alla kuni 100% kaasatud arendajate töötasudest.

RENDILEPINGUTE TINGIMUSTE MÄÄRATLEMINE JA LÕPETAMISE TINGIMUSED (KONTSERNI KUI RENDILEVÕTJA)

Kontsern määrab rendiperioodiks rendilepingu tühistamatu tähtaja koos kõigi perioodidega, mis on hõlmatud rendilepingu pikendamise opsiooniga, kui selle teostamine on mõistlikult kindel, või perioodidega, mida hõlmab rendilepingu lõpetamise võimalus, kui on üsna kindel, et seda ei kasutata. Kontsernil on mitu rendilepingut, mis sisaldavad pikendamise ja lõpetamise võimalusi. Kontsern hindab, kas on mõistlikult kindel rendi pikendamise või lõpetamise võimaluse kasutamine. See tähendab, et võetakse arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, mis loovad majandusliku stiimuli selle pikendamiseks või lõpetamiseks. Pärast alguskuupäeva hindab kontsern rendiperioodi uuesti, kui tema kontrolli all olev oluline sündmus või asjaolud muutuvad, mis mõjutab tema võimet lepingut pikendada või lõpetada.

LISA 3 RISKIJUHTIMINE

LISA 3.1 ÜLDINE INFORMATSIOON

Riskijuhtimine seisneb protsessides, mida rakendatakse selleks, et tagada, et kõik olulised riskid ja nendega seotud riskikontsentratsioonid tuvastatakse ning et neid mõõdetakse, piiratakse, kontrollitakse, maandatakse ja neist antakse aru õigeaegselt ja igakülselt. Riskijuhtimise raamistiku eesmärk on tagada, et alati, kui kontsern võtab mõistliku tulu teenimiseks mõistlikke riske või alati, kui riskitakse kapitaliga, tehakse seda objektiivsel, dokumentidega tõendatul ja läbipaistval viisil, millest kõik töötajad kõigis tegevustes aru saavad ja lähtuvad. Kõiki olulise riski liike juhitakse kontsernis kehtestatud riskijuhtimis- ja kommunikatsiooniprotsesside kaudu, kus vastutus on selgelt määratletud.

Peamised riskikategooriad, mille kontsern on oma tegevuses tuvastanud, on krediidirisk, tururisk, likviidsusrisk, operatsioonirisk, äririskid ja kapitaliga seotud riskid. Sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ingl *internal capital adequacy assessment process, ICAAP*) ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi (ingl *internal liquidity adequacy assessment process, ILAAP*) osana hindab kontsern riske pidevalt ümber ning ajakohastab vastavalt peamiste riskikategooriate loendit.

Riskide juhtimisel on kontserni peamiseks põhimõtteks finantstugevuse, piisava kapitaliseerituse ja tugeva likviidsuspositsiooni säilitamine. Kontserni riskipositsioon on hästi hajutatud ja tasakaalustatud, liigset riskivõtmist ja -kontsentratsiooni välditakse. Kontsern hoiab alati tugevat ja üsna konservatiivset kapitaliseerituse ja kapitali adekvaatsuse taset, säilitab kapitali taseme, millest piisab riskide katmiseks, ning tagab ICAAPi ja järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessiga (ingl *supervisory review and evaluation process, SREP*) ette nähtud kapitalinõuete ja sise-eeskirjadega määratud kapitali sihttaseme nõuete täitmise.

Tugev riskikultuur on kontserni üks peamisi prioriteete. Riskikultuur hõlmab organisatsiooni ühiseid vaateid, väärtusi ja veendumusi ning samuti iga töötaja individuaalset suhtumist riski, riskialaseid teadmisi ja arusaamu ning riskikultuuri mõtestamist. Riskikultuur kätkeb käitumist riskide võtmisel (nt konservatiivne, ratsionaalne, agressiivne), eeskirjadest kinnipidamist ja kontsernisisesest käitumismalle negatiivsete tagajärgede korral (õppimise vs süüdistamise kultuur). Riskikultuur on ühiste väärtuste ning riski- ja tulujuhtimise põhimõtete kogum.

Kontserni riskijuhtimine lähtub kontserni määratletud riskivalmidusest. Kontsern võtab ainult selliseid riske, mis ei ületa tema riskivõimet, ning tagab, et riskide võtmist eeldavad tegevused jäävad alati riskivõime piiresse. Kapitalist peab alati piisama kõikide riskide katmiseks ning see peab ületama koguriskipositsiooni. Kontsern ei tohi riski võtta, kui tema kapitalist ei piisa selle riski realiseerumisest tõusvate tulevaste kahjude katmiseks või kui risk võib kahjustada konservatiivset likviidsuspositsiooni.

Maksimaalne risk ja riski liigid, mida kontsern on valmis oma riskivõime piires võtma oma strateegiliste eesmärkide saavutamiseks, on kindlaks määratud nõukogu poolt heaks kiidetud riskivalmiduse dokumendis. See dokument on kontserni riskijuhtimise aluseks, millest peavad lähtuma kõik tegevused ja äriotsused. Kontsern võtab riske ainult oma riskivõime ja kindlaks määratud riskivalmiduse näitajate piires.

Kontserni põhitegevus on tarbijate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete finantseerimine. Ülekaalukalt suurim risk kontserni riskiprofiilis on laenuportfelli krediidirisk, mille puhul aktsepteeritakse keskmisest kõrgemat riskitaset. Siiski hoidub kontsern põhjendamatult suure krediidiriski võtmisest, maandades ülemäära riski hajutatud laenuportfelli, väikese keskmise laenusumma, keskmisest kõrgema intressimäära ning laenuportfelli kvaliteedi pideva jälgimise abil.

Kõigis muudes riskikategooriates on kontserni riskivalmidus üsna konservatiivne, jäädes alla keskmise, ning riske võib võtta üksnes põhitegevuste toetuseks. Avatust muudele riskidele sellisel määral, et mis tahes üksiku riskipositsiooni kõikumine võiks tõsiselt kahjustada kontserni üldist riskipositsiooni, välditakse, maandatakse või kontrollitakse nõuetekohaselt.

Riskide juhtimise eest vastutavate üksuste kindlaksmääramiseks kasutab kontsern nn kolme kaitseliini mudelit. Esimese kaitseliini moodustavad äriüksused, kes võtavad riske ning vastutavad otseselt ja pidevalt nende igapäevase juhtimise eest. Sel eesmärgil peavad äriüksustel olema kehtestatud vajalikud protsessid ja kontrollimeetmed, mis aitavad tagada, et riskid tuvastatakse, et neid analüüsitakse, mõõdetakse, jälgitakse ja juhitakse, neist antakse aru ja need ei ületa

riskivalmidust, ning et äritegevus on kooskõlas regulatiivsete nõuete ja sise-eeskirjadega. Teise kaitseliini moodustavad sõltumatu riskijuhtimise ja vastavuskontrolli funktsioone täitvad üksused. Riskijuhtimise üksus toetab tugeva riskijuhtimise raamistiku rakendamist kogu kontsernis ning vastutab riskide täiendava tuvastamise, jälgimise, analüüsimise, mõõtmise, juhtimise ja aruandluse eest ning kujundab tervikliku lähenemise kõigile riskidele nii majandusüksuste kui ka konsolideeritud tasandil. Vastavuskontrolli üksus teeb järelevalvet õigus- ja regulatiivsete nõuete ning siseeeskirjade täitmise üle, nõustab juhatust ja vajadusel töötajaid vastavuskontrolli küsimustes ning kehtestab eeskirjad ja protsessid vastavusriskide juhtimiseks ja nõuetele vastavuse tagamiseks. Kolmas kaitseliin – sõltumatu siseauditi üksus – teeb riskipõhiseid ja üldauditeid ning vaatab läbi kontserni juhtimise korraldust ning kontsernisisesed protsessid ja mehhanisme, et tagada nende usaldusväärsus, tõhusus ja järjekindel rakendamine.

LISA 3.2 OMAVAHENDID

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2019	31.12.2018
Sissemakstud osakapital	5	5
Ülekurs	20 995	20 995
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (-kahjum)	-3 525	-2 661
Aruandeperioodi aktsepteeritav kasum(-kahjum)	0	0
Immateriaalsed varad	-857	-586
Tier 1 Esimese taseme omavahendid	16 618	17 753
Tier 1 Täiendavad esimese taseme omavahendid	0	0
Tier 1 Esimese taseme omavahendid kokku	16 618	17 753
Tier 2 Teise taseme omavahendid kokku	0	0
Netoomavahendid kapitali adekvaatsuse arvutamiseks	16 618	17 753

Kontsern täitis kogu aruandeperioodi jooksul regulatiivseid kapitalinõudeid.

LISA 3.3 KAPITALINÕUDED

	CET1	Tier 1	Capital Adequacy Requirement (CAD)
Baasnõue	4,50%	6,00%	8,00%
SREP kapitalinõue kokku	4,50%	6,00%	8,00%
Kapitali säilitamise puhver	2,50%	2,50%	2,50%
Süsteemse riski puhver	0,95%	0,95%	0,95%
Kapitalinõuded kokku	7,95%	9,45%	11,45%
Kapitaliadekvaatsus (31.12.2019, tegelik)	30,17%	30,17%	30,17%

LISA 3.4 KREDIIDIRISK

Krediidirisk on risk, et tehingu vastaspool ei suuda või ei soovi täita oma lepingulisi kohustusi. Krediidiriski alaliikidena on kontsern tuvastanud maariski, välisvaluutas laenu andmise riski ja kontsentratsiooniriski. Krediidirisk tuleneb kontserni otsesest laenugevusest ning makseteenustest, likviidsuse juhtimisest ja investeerimistegevusest, kus vastaspooltel on kontserni vastu tagasimakse- või muid kohustusi.

Laenuportfelli krediidirisk on kontserni riskiprofiilis kõige suurem risk ning mõjutab koguriskipositsiooni kõige enam. Kontsern aktsepteerib teadlikult laenuportfellis mõõdukat, keskmisest kõrgemat krediidiriski. Laenupoliitikast tulenevalt on kontserni kliendibaas kõrgema krediidiriski tasemega, mistõttu on ka makseviivituse määr kõrgem. Suuremat riski tasakaalustatakse kõrgemate intressimääradega. Siiski püüab kontsern vältida laenuportfellis põhjendamatult suuri riske.

Kontserni riskivalmidus lähtub krediidiriski kategoorias eesmärgist vältida liigset riskitaset ning maandada riske järgmiste meetmetega:

EY 01.10.2020
IK

- riski ja tulu optimaalne tasakaal;
- keskmisest kõrgemad intressimäärad;
- keskmisest lühemad lepinguperioodid;
- keskmisest märkimisväärselt väiksemad lepingusummad;
- hästi hajutatud laenuportfell, hoidumine riski kontsentratsioonist;
- keskmisest suurem viivislaenuude ja laenukahjumite osakaal, mida võetakse piisavalt arvesse toodete hinnastamisel;
- piisavad ja konservatiivsed allahindlused;
- pidev kontroll finantsseisundi aruande väliste varade üle;
- kontrollitud krediidiriski võtmine ja riskiprofiil;
- laenuportfelli range piiramine ja pidev järelevalve selle kvaliteedi üle.

Laenuportfelli riskivalmiduse määratlemisel on keskse tähtsusega vastutustundlik laenuandmine.

Muudest finantsseisundi aruandes kajastatud ja kajastamata varadest (nt investeeringud, põhivarad jne) tulenev krediidirisk: kontserni eesmärk on hoida muudest varadest tuleneva krediidiriski osakaal minimaalne ning riskivalmidus on määratletud üsna konservatiivselt.

Vastaspoole krediidirisk, mis tuleneb kontserni põhitegevuste toetamiseks vajalikest makseteenustest ning likviidsete varade omamise ja juhtimisega seotud rahaturutehingutest (peamiselt riskipositsioonid krediidasutuste suhtes): makseteenuseid ei käsitata kontserni põhitegevusena (v.a kontserni põhitegevusi toetavad teenused).

Riigirisk on riski erivorm, mida kontsern ei saa otseselt mõjutada, kuid mis võib krediidikvaliteeti tõsiselt kahjustada.

Riigiriski maandamiseks jälgib ja hindab kontsern pidevalt majanduslikke, sotsiaalseid ja poliitilisi arenguid ning üldist makromajanduslikku olukorda ja muudatusi regulatiivses keskkonnas. Aruandekuupäeva seisuga on kontserni sihtturud Eesti ja Läti.

Välisvaluutas laenu andmise risk tuleneb laenuude väljastamisest muus alusvaluutas kui euro. Üldreeglina väljastatakse kõik laenud eurodes. Aruandekuupäeva seisuga on kõik kontserni laenud väljastatud eurodes.

Kontserni kontsentratsiooniriski strateegia näeb ette vältida märkimisväärsel mõju ühe vastaspoole makseviivitusest hästi hajutatud laenuportfelli abil, kus enamik ühe kliendi või omavahel seotud klientide kontsentratsioonidest ei ületa laenuportfelli 0,1%. Suuri ühe vastaspoolega seotud riskipositsioone tuleb laenuportfellis vältida või nõuetekohaselt maandada.

LISA 3.5 MAKSIMAALNE KREDIIDIRISKILE AVATUD POSITSIOON

<i>tuhandetes eurodes</i>	Notes	31.12.2019	31.12.2018
Nõuded pankadele	10	7 797	23
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	44 575	29 478
Nõuded klientidele		2	0
Finantsvarad kokku		52 373	29 501
Bilansiväliste kirjetega seotud krediidiriski positsioonid	20	15 930	15 406
Maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon kokku		68 303	44 907

LISA 3.6 KREDIIDIRISKI MÕÕTMINE

(a) Järelmaks

Koostööpartnerite vahendusel pakub kontsern klientidele järelmaksu nii tava- kui ka e-poodides. Järelmaks võimaldab ostetud kaupade ja teenuste eest tasuta kokkulepitud maksegraafiku alusel. Kontserni ja kliendi vahel sõlmitud lepingus fikseeritakse laenusumma, mis tasutakse müüjale kliendi ostetud kauba või teenuse eest. Maksimaalne laenusumma on 10 tuhat eurot ja lepinguperioodi pikkus 60 kuud.

(b) Krediitkaart

Järelmaksukaardi puhul kehtestatakse kliendile personaalne järelmaksulimiit, mille ulatuses saab kaardiga tasuda kõigis kaardimaksevõimalusega tava- ja e-poodides kogu maailmas. Maksevahendiks on kliendile väljastatud füüsiline krediitkaart, mis on registreeritud VISA ühisbrändingu programmina. Järelmaksukaart võimaldab ostetud kaupade ja teenuste eest tasuda kokkulepitud maksegraafiku alusel. Kontsern pakub 15päevast intressivaba perioodi ja kaardil ei ole kuutasu. Krediidilimiit on kuni 5 tuhat eurot ja järelmaksuperiood kuni 60 kuud.

(c) Väikelaen

Väikelaenu puhul ei seata kliendile piiranguid konkreetse ostu, ostukoha ega laenu sihtotstarbe suhtes. Laenusumma kantakse pärast laenulepingu jõustumist kliendi arvelduskontole. Laenulimiit on kuni 25 tuhat eurot ja tagasimakseperiood kuni 96 kuud.

(d) Liising

Liising võimaldab ostetud kauba eest tasuda kokkulepitud maksegraafiku alusel. Liisingut pakutakse üksnes äriklientidele. Kontsern soetab müüjalt kliendi välja valitud vara ja rendib seda kokkulepitud aja jooksul kliendile. Maksimaalne rendiperiood on 60 kuud. Rendiperioodi lõpus müüakse vara tagasiostukohustuse alusel müüjale või saab klient selle kokkuleppe alusel välja osta.

(e) Äri-laen

2019. aastal hakkas kontsern pakkuma uut paindlikku ja personaalset äri-laenu toodet väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele. Äri-laenu saab kasutada varude täiendamiseks, investeringuteks või muul viisil äritegevuse arendamiseks. Tagatisena aktsepteerib kontsern eraisiku käendust ja kinnisvara. Laene antakse summas kuni 250 tuhat eurot ja kuni 60 kuuks.

LISA 3.7 REITINGUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Reitinguagentuur	Krediidi- asutsed	Kokku 31.12.2019
Keskpank (Eesti Pank)		N/A	1 499	1 499
A- to A+		Standard & Poor's	5 881	5 881
Baa1		Moody's	418	418
Kokku	10		7 797	7 797
<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Reitinguagentuur	Krediidi- asutsed	Kokku 31.12.2018
Keskpank (Eesti Pank)		N/A	0	0
A- to A+		Standard & Poor's	16	16
Baa1		Moody's	7	7
Kokku	10		23	23

Tabelis on näidatud kontserni vahendid reitinguagentuuride Standard & Poor's ja Moody's antud reitingute järgi; keskpank on reitinguta.

LISA 3.8 VARADE JA KOHUSTUSTE JAOTUS GEOGRAAFILISE PIIRKONNA JÄRGI

31.12.2019						
<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Eesti	Läti	Saksamaa	Austria	Kokku
Nõuded pankadele	10	7 402	395	0	0	7 797
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	42 140	2 435	0	0	44 575
Nõuded klientidele		2	0	0	0	2
Finantsvarad kokku		49 544	2 830	0	0	52 374
Klientide hoiused	17	23 638	0	10 660	1 105	35 404
Laenukohustised	17	376	0	0	0	376
Muud finantskohustised	18	1 000	146	0	0	1 146
Finantskohustised kokku		25 014	146	10 660	1 105	36 926
31.12.2018						
<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Eesti	Läti	Saksamaa	Austria	Kokku
Nõuded pankadele	10	23	0	0	0	23
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	29 478	0	0	0	29 478
Finantsvarad kokku		29 501	0	0	0	29 501
Laenukohustised	17	13 171	0	0	0	13 171
Muud finantskohustised	18	1 277	0	0	0	1 277
Finantskohustised kokku		14 448	0	0	0	14 448

LISA 3.9 VÄLJASTATUD LAENUDE JAOTUS TEGEVUSALA JÄRGI (BRUTO)

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	31.12.2019	%	31.12.2018	%
Eraisikud		41 142	88,95%	27 720	91,14%
Hulgi- ja jaekaubandus		1 152	2,49%	371	1,22%
Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus		518	1,12%	187	0,61%
Töötlev tööstus		488	1,06%	346	1,14%
Veondus ja laondus		467	1,01%	287	0,94%
Haldustegevused		388	0,84%	138	0,45%
Majutus ja toitlustus		381	0,82%	329	1,08%
Ehitus		371	0,80%	270	0,89%
Põllumajandus		366	0,79%	158	0,52%
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne		255	0,55%	72	0,24%
Muud teenindavad tegevused		213	0,46%	86	0,28%
Kodumajapidamiste kui tööandjate tegevus		112	0,24%	127	0,42%
Kunst ja meelelahutus		91	0,20%	102	0,34%
Info ja side		89	0,19%	58	0,19%
Kinnisvaraalane tegevus		79	0,17%	30	0,10%
Muud tegevusalad		139	0,30%	134	0,44%
Kokku	11	46 250	100%	30 414	100%

LISA 3.10 ERAISIKUTE KREDIIDIPORTFELLIDE VALITUD NÄITAJAD

Eeldatavate krediidikahjumite arvutusteks seisuga 31. detsember 2019 on kasutatud kõige olulisemaid eeldusi perioodi lõpus (vt tabelid allpool). Kõigi portfelli suhtes on rakendatud nii baasstsenaariumi kui ka positiivset ja negatiivset stsenaariumi. Kontsern kasutab nii eraisikute kui ka ettevõtete puhul samu makromajanduslikke eeldusi.

Eraisikud	Baas- stsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Üldised makromajanduslikud näitajad	2020 prognoos		
Palgakasv, %	5,73%	1,73%	7,73%
Töötuse määr, %	5,20%	9,20%	3,90%
Tööjõu tootlikkus ja ühikukulu (muutus), %	2,03%	-1,97%	3,83%
Ettevõtted	Baas- stsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
General macro-financial indicators	2020 prognoos		
Palgakasv, %	5,73%	1,73%	7,73%
Töötuse määr, %	5,20%	9,20%	3,90%
Tööjõu tootlikkus ja ühikukulu (muutus), %	2,03%	-1,97%	3,83%
Seisuga 31. detsember 2019 olid majandusstsenaariumidele määratud järgmised kaalud:	Baas- stsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Kaal	75,00%	20,00%	5,00%

LISA 3.11 SENSITIIVSUSANALÜÜS

Allpool olevas tabelis on näidatud positiivsete ja negatiivsete stsenaariumite kaalude muutmise mõju portfelli seisuga 31. detsember 2019.

31.12.2019	65-5-30	65-15-20
<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>(baas/pos/neg)</i>	<i>(baas/pos/neg)</i>
Kaalude muutus	90	-46

Allpool on näidatud eeldatavate krediidikahjumite muutused seisuga 31. detsember 2019, mis kaasneks vaadeldavate muutujate ootuspäraselt võimalike muutustega võrreldes kontserni tegelikult kasutatud makromajanduslike eeldustega (nt prognoositud töötuse määra X% suurenemise mõju eeldatavatele krediidikahjumitele baas-, positiivse ja negatiivse stsenaariumi korral):

31.12.2019	Suurenemis e mõju	Vähendamise mõju
<i>tuhandetes eurodes</i>		
Töötuse määr +1%/-1%	17	-17
Tööjõu ühikukulu +1%/-1%	-18	18
Palgakasv +5%/-5%	-123	124

Kontsern on teinud stressitestid stsenaariumite alusel, mis põhinevad eeldusel, et makseviivituse tõenäosus (ingl *probability of default, PD*) ja makseviivitusest tingitud kahjum (ingl *loss given default, LGD*) suurenevad mõlemad 0,5%. Stressitesti mõju allahindlusele on esitatud järgmises tabelis. Tabel sisaldab ka kogumipõhise allahindlusega hõlmatud laene, mille laenujääk on oluline ja millel on potentsiaalne mõju.

	2019
<i>tuhandetes eurodes</i>	Mõju allahindlusele
LGD 0,5% kasv	13
LGD 0,5% langus	-13
PD 0,5% kasv	83
PD 0,5% langus	-80

LISA 3.12 MAKSIMAALNE KREDIIDIRISKI POSITSIOON: ALLAHINDLUSEGA HÕLMATUD FINANTSINSTRUMENDID

Järgmised tabelid sisaldavad selliste finantsinstrumentide krediidiriski positsiooni analüüsi, millele kajastatakse eeldatavate krediidikahjumite katteks allahindlus. Eeldatavate krediidikahjumite (ECL) mõõtmist ja eespool mainitud kolme faasi määramist on kirjeldatud lisas 3.6 „Krediidiriski mõõtmine“. Allpool esitatud finantsvarade bruto raamatupidamisväärtus väljendab ka kontserni maksimaalset krediidiriski positsiooni nende varade suhtes.

LISA 3.13 LAENUDE JAOTUS TOODETE JA SISEREITINGUTE ALUSEL

Ärilaenu	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Halvenenud	
<i>tuhandetes eurodes</i>	12-kuu ECL	12-kuu ECL	Lepingu- perioodi ECL	krediidiriskiga nõuded	Kokku
Valge	0	0	0	0	0
Roheline	1 906	0	0	0	1 906
Kollane	0	0	0	0	0
Punane	0	31	0	0	31
Must 1	0	0	24	0	24
Must 2	0	0	0	0	0
Must 3	0	0	0	0	0
Brutosumma	1 906	31	24	0	1 961
Provisjoneeritud	-4	-3	-9	0	-16
Netosumma	1 903	28	15	0	1 945

Väikelaenu	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Halvenenud	
<i>tuhandetes eurodes</i>	12-kuu ECL	12-kuu ECL	Lepingu- perioodi ECL	krediidiriski ga nõuded	Kokku
Valge	453	2	0	0	456
Roheline	5 733	8	0	0	5 742
Kollane	1 210	4	0	0	1 214
Punane	0	968	0	0	968
Must 1	0	0	347	0	347
Must 2	0	0	0	0	0
Must 3	0	0	0	0	0
Brutosumma	7 397	982	347	0	8 727
Provisjoneeritud	-39	-89	-131	0	-258
Netosumma	7 358	894	217	0	8 469

Liisingud	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Halvenenud	
<i>tuhandetes eurodes</i>	12-kuu ECL	12-kuu ECL	Lepingu- perioodi ECL	krediidiriski ga nõuded	Kokku
Valge	1 006	3	0	0	1 009
Roheline	1 089	14	0	0	1 104
Kollane	307	23	0	0	331
Punane	0	322	0	0	322
Must 1	0	0	124	0	124
Must 2	0	0	55	0	55
Must 3	0	0	11	0	11
Brutosumma	2 403	363	189	0	2 955
Provisjoneeritud	-6	-10	-63	0	-79
Netosumma	2 397	353	126	0	2 876

Krediitkaardid	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Halvenenud	
<i>tuhandetes eurodes</i>	12-kuu ECL	12-kuu ECL	Lepingu- perioodi ECL	krediidiriski ga nõuded	Kokku
Valge	18	0	0	0	18
Roheline	12 502	8	0	0	12 510
Kollane	605	0	0	0	605
Punane	0	1 164	0	0	1 164
Must 1	0	0	478	0	478
Must 2	0	0	199	0	199
Must 3	0	0	20	0	20
Brutosumma	13 125	1 173	697	0	14 995
Provisjoneeritud	-116	-192	-358	0	-665
Netosumma	13 009	981	340	0	14 330

Järeilmaksud	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Halvenenud	
<i>tuhandetes eurodes</i>	12-kuu ECL	12-kuu ECL	Lepingu- perioodi ECL	krediidiriski ga nõuded	Kokku
Valge	2 251	25	0	0	2 276
Roheline	3 975	8	0	0	3 982
Kollane	9 043	20	0	0	9 063
Punane	0	1 189	0	0	1 189
Must 1	0	0	834	0	834
Must 2	0	0	156	0	156
Must 3	0	0	110	0	110
Brutosumma	15 269	1 242	1 101	0	17 611
Provisjoneeritud	-60	-112	-484	0	-657
Netosumma	15 209	1 129	617	0	16 955

LISA 3.14 TAGATISTE KIRJELDUS JA KVALITEET

Allpool on näidatud halvenenud krediitkvaliteediga varad ning nendega seotud tagatised võimalike kahjumite vähendamiseks:

31.12.2019 <i>tuhandetes eurodes</i>	Brutosumma	Provisjoneeritud	Netosumma	Tagatise õiglane väärtus
Halvenenud krediitkvaliteediga nõuded				
Laenud ettevõtetele	5 109	-106	5 003	3 088
sh järelmaks	191	-12	180	0
sh väikelaen	2	0	2	0
sh äri-laen	1 961	-16	1 945	0
sh liising	2 955	-79	2 876	3 088
Laenud eraisikutele	41 140	-1 568	39 572	0
sh järelmaks	17 420	-645	16 775	0
sh krediitkaart	14 995	-665	14 330	0
sh väikelaen	8 725	-258	8 467	0
Halvenenud krediitkvaliteediga nõuded kokku	46 251	-1 675	44 575	3 088

31.12.2018 <i>tuhandetes eurodes</i>	Brutosumma	Provisjoneeritud	Netosumma	Tagatise õiglane väärtus
Halvenenud krediitkvaliteediga nõuded				
Laenud ettevõtetele	2 694	-124	2 570	2 487
sh järelmaks	196	-1	196	0
sh liising	2 498	-124	2 374	2 487
Laenud eraisikutele	27 719	-812	26 908	0
sh järelmaks	17 320	-509	16 811	0
sh krediitkaart	9 781	-299	9 482	0
sh väikelaen	618	-4	615	0
Halvenenud krediitkvaliteediga nõuded kokku	30 413	-937	29 478	2 487

Muude laenutoodete puhul, nagu järelmaks, krediitkaart, väikelaen ja äri-laen, ning kliendi krediitkõlblikkuse suurendamiseks nõuab kontsern klientidelt lisagarantiid.

Laenude jagunemine tagatise alusel

31.12.2019 <i>tuhandetes eurodes</i>	Järelmaks	Krediit- kaart	Väikelaen	Liising	Äri-laen	Kokku
Muud	0	0	0	2 955	0	2 955
Tagamata laenud	17 613	14 995	8 727	0	1 961	43 296
Kokku	17 613	14 995	8 727	2 955	1 961	46 251

Laenude jagunemine tagatise alusel

31.12.2018 <i>tuhandetes eurodes</i>	Järelmaks	Krediit- kaart	Väikelaen	Liising	Äri-laen	Kokku
Muud	0	0	0	2 498	0	2 498
Tagamata laenud	17 517	9 781	618	0	0	27 916
Kokku	17 517	9 781	618	2 498	0	30 414

EY 01.10.2020
IK

Ülaltoodud tabelis on esitatud informatsioon laenude ja ettemaksete tagatiste kohta tagatise liigi ning raamatupidamisväärtuse või õiglase väärtuse alusel, olenevalt sellest, kumb on madalam.

<i>tuhandetes eurodes</i>	Raamatu- pidamislik väärtus	Tagatise õiglase väärtus
31.12.2019	44 575	3 088
Järelmaks	16 955	0
Krediitkaart	14 330	0
Väikelaen	8 469	0
Liising	2 876	3 088
Äri-laen	1 945	0
<i>tuhandetes eurodes</i>	Raamatu- pidamislik väärtus	Tagatise õiglase väärtus
31.12.2018	29 478	2 487
Järelmaks	17 007	0
Krediitkaart	9 482	0
Väikelaen	615	0
Liising	2 374	2 487
Äri-laen	0	0

LISA 3.15 ALLAHINDLUSED

Järgmises tabelis on näidatud krediitkaardilimiitide kasutamata osa. Kontsern on teinud krediitkaartide kasutamata limiidi jaoks eraldise, lähtudes eeldusest, et 30 päeva jooksul võidakse 20% kasutamata limiidist kasutusele võtta, st eraldise arvutamiseks kasutatud finantsseisundi aruande väline kohustus on 3 186 tuhat eurot ja eraldise summa on 24 tuhat eurot.

Kontsern on liigitanud kõik finantsseisundi aruande välised kohustused faasi 1, kuna kõik kliendikontod, mille võlgnevus ületab 3 päeva, suletakse automaatselt ning kasutamata limiit ei ole enam saadaval.

Finantsseisundi aruande väliste kohustuste krediitkvaliteet (kasutamata krediitlimiidid)

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2019
Faas 1	15 930
Faas 2	0
Faas 3	0
Kokku	15 930
<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2018
Faas 1	15 406
Faas 2	0
Faas 3	0
Kokku	15 406

LISA 3.16 TURURISK

Tururisk tuleneb turuhindade ja -kursside (sh intressimäärad, krediidimarginaalid, aktsiahinnad, valuutakursid ja kaubahinnad) ebasoodsatest muutustest, nende korrelatsioonist ja volatiilsusest. Tururiski alaliikidena on kontsern tuvastanud valuutariski, kauplemisportfelli riski (positsioonirisk), aktsiariski ja kauplemisportfelli välise intressiriski (ingl *interest rate risk in banking book*, IRRBB). Kontsern ei võta kaubariski.

Tururisk võib tuleneda kontserni tegevusest finantsturgudel (kui kontsern seal tegutseb) ning enamikust kontserni toodetest: laenud, hoiused, kauplemisportfell jne. Valdavalt tuleneb tururisk kontserni põhitegevusaladest, tururiski võtmine ei ole kontserni põhitegevus.

Üldisest strateegiast lähtuvalt on tururiski strateegia konservatiivne. Eelistatakse tegevusi, mis on kontserni põhitegevuste toetamiseks vajalikud. Spekulatiivsetest tururiski positsioonidest hoidutakse. Kontsernil ei ole kauplemisportfelli riski. Kauplemisportfelli välise intressirisk tekib loomuliku äritegevuse käigus (peamiselt klientide laenude ja hoiuste tähtaegade erinevuse tõttu).

Kauplemisportfelli positsioonide võtmine ei ole kontserni põhitegevus. Kontserni riskivalmidus rahavoogude juhtimisel lähtub eesmärgist säilitada laenutegevust toetav tugev likviidsus- ja rahastuspositsioon ning see määratakse kindlaks riskivalmiduse dokumendis.

LISA 3.17 VALUUTARISK

Valuutarisk on risk, et hetke- või forvardhindade muutus ja valuutakursside volatiilsus võib põhjustada kahju. Kontserni strateegia on konservatiivne. Valuutariski juhtimise eesmärk on minimeerida valuutade avatud netopositsioone, et kontsern ei oleks valuutakursi kõikumiste suhtes liiga tundlik ning potentsiaalne risk kasumile oleks minimaalne. Spekulatiivsetest positsioonidest hoidutakse ning avatud positsioonid vajadusel maandatakse. Kontsern ei paku klientidele valuutateenuseid ega aktsepteeri ühtki muud valuutaga kauplemise viisi. Aruandekuupäeva seisuga on kõik kontserni varad ja kohustused fikseeritud eurodes.

LISA 3.18 KAUPLEMISSPORTFELLI POSITSIOONIRISK

Kauplemisportfelli positsioonirisk on risk, et tulevased ebasoodsad intressimäärad võivad portfelli turuväärtust või tulusust mõjutada. Kauplemisportfelli positsiooniriskid jagunevad üld- ja spetsiifilisteks riskideks. Üldrisk viitab võimalikule kahjule, mida põhjustavad üldised turukõikumised, spetsiifiline risk tuleneb vara emitendiga seotud teguritest.

Kauplemisportfelli positsioonide võtmine ei ole kontserni põhitegevus. Kontserni riskivalmidus rahavoogude juhtimisel lähtub eesmärgist säilitada laenutegevust toetav tugev likviidsus- ja rahastuspositsioon ning see määratakse kindlaks riskivalmiduse dokumendis. Kontserni riskivalmidus on alla keskmise. Kontsern ei võta spekulatiivseid kauplemispositsioone ega paku klientidele kauplemisteenuseid. Aruandekuupäeva seisuga ei ole kontsernil olulisi kauplemisportfelli positsiooniriske.

LISA 3.19 INTRESSIMÄÄRA RISK

Kauplemisportfelli välise intressirisk (IRRBB) on praegune või tulevane risk, et kauplemisportfelli väliste varade ja kohustuste intressimäärade ebasoodne muutus võib avaldada negatiivset mõju kontserni kasumile ja omavahenditele. See on kontserni jaoks oluline risk. Struktuurse intressiriski peamiseks allikateks on ebasoodsad muutused laenude ja/või hoiuste intressimäärades. Intressiriski juhtimine on tihedalt seotud krediidi- ja likviidsusriski juhtimisega ning seda vaadeldakse ka laenuportfelli krediidiriski ja rahastamisriski juhtimise osana. Kontserni IRRBB strateegia eesmärk on hoida lühiajalises perspektiivis (järgmised 12–24 kuud) tasakaalustatud positsiooni ja pikemas perspektiivis kontrollitud avatud positsiooni, mida tehakse intressitundlike varade ja kohustuste struktuuri ja tähtaegade aktiivse juhtimise abil. Avatud pikaajaline IRRBB risk omakapitali majandusliku väärtuse suhtes jääb alla 5% omavahenditest. Kontserni riskivalmidus IRRBB riski suhtes on tihedalt seotud krediidiriski ja likviidsusriski valmidusega ja lähtub nendest.

Seisuga 31. detsember 2019 on kontserni IRRBB risk madal ning intressimäära suhtes tundlikud varad ja kohustused on kumulatiivselt hästi tasakaalustatud nii omakapitali majandusliku väärtuse potentsiaalse muutuse kui ka eeldatava netointressitulu seisukohast.

31.12.2019

tuhandetes eurodes

	Lisa	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Vahe-summa	Kogunenud intress	Allahindlused	Kokku
Finantsvarad									
Nõuded pankadele	10	7 797	0	0	0	7 797	0	0	7 797
Laenu ja ettemaksed klientidele	11	7 544	10 209	13 682	13 804	45 237	1 013	-1 675	44 575
Kokku		15 341	10 209	13 682	13 804	53 034	1 013	-1 675	52 372
Finantskohustused									
Klientide hoiused	17	4 225	17 944	12 987	0	35 156	247	0	35 404
Laenukohustused	17	0	300	0	0	300	3	0	303
Rendikohustused	17	6	31	37	0	74	0	0	74
Kokku		4 231	18 275	13 024	0	35 530	250	0	35 781
Intressitundlike varade ja kohustuste vahe		11 110	-8 067	658	13 804	17 505			
Kumulatiivne intressitundlike varade ja kohustuste vahe		11 110	3 044	3 701	17 505				

31.12.2018

tuhandetes eurodes

	Lisa	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Vahe-summa	Kogunenud intress	Allahindlused	Kokku
Finantsvarad									
Nõuded pankadele	10	23	0	0	0	23	0	0	23
Laenu ja ettemaksed klientidele	11	6 256	8 044	6 517	8 907	29 724	690	-936	29 478
Kokku		6 279	8 044	6 517	8 907	29 748	690	-936	29 502
Finantskohustused									
Laenukohustused	17	0	939	12 128	0	13 066	0	0	13 066
Rendikohustused	17	0	8	0	0	8	0	0	8
Kokku		0	947	12 128	0	13 074	0	0	13 074
Intressitundlike varade ja kohustuste vahe		6 279	7 098	-5 611	8 907	16 674			
Kumulatiivne intressitundlike varade ja kohustuste vahe		6 279	13 377	7 767	16 674				

LISA 3.20 LIKVIIDSUSRISK

Likviidsusrisk on risk, et kontsern ei suuda märkimisväärseid kulusid kandmata oma kohustusi õigeaegselt ja täielikult täita. Rahastamisrisk on risk, et kontsern ei suuda igapäevast äritegevust või finantsseisundit negatiivselt mõjutamata hankida vajalikke ressursse. Likviidsusrisi juhtimise eesmärk on tagada, et kontsern suudaks õigeaegselt ja täielikult täita oma kohustusi ning likviidsuskriisi korral võimalikult kaua vastu pidada. Kontserni eesmärk on hoida piisavat likviidsust, mis võimaldaks tal mis tahes ajal oma kohustusi täita. Likviidsuse juhtimise peamine eesmärk on maksimeerida väärtust aktsionäridele ning toetada kontserni põhitegevust ettevaatava ja hästi toimiva varade ja kohustuste juhtimise teel ning minimeerides likviidsus- ja rahastamisriske konservatiivse likviidsusjuhtimise abil. Kasumiootused ei tohi viia likviidsusnõuete eiramiseni. Likviidsuse juhtimine aitab suurendada kontserni kasumlikkust, kuid tuleb teha selgelt vahet likviidsusvajaduste ja kasumieesmärkide vahel. Kontsern ei käsita likviidsusreservi juhtimist kasumikeskusena.

Likviidsusrisk on kontserni riskiprofiilis üks kõige olulisemaid riske. Kontserni likviidsusrisi strateegia näeb ette madalat ja konservatiivset likviidsusrisi profiili ja piisava suurusega likviidsusreserve. Kontsern hoidub märkimisväärsete likviidsusriskide võtmisest ja hoiab üsna suuri likviidsusreserve. Tugev likviidsus- ja rahastamispositsioon on üks kontserni peamisi eesmärke.

Kontserni likviidsusrisi valmiduse olulised tegurid:

- konservatiivsed ja väga likviidsed likviidsusreservid;
- optimaalne likviidsusreservide struktuur, finantsseisundi aruande selline likviidsusstruktuur, mis tagab, et vähem likviidsed varad on tasakaalus stabiilse rahastamisega;
- vajaliku toimetulekuperioodi hoidmine, mis tagab, et kontsernil on piisavalt likviidsust ka tõsisel stressiolukorras;
- kriisiolukorra planeerimine, mille käigus määratletakse tegevused ja abinõud juhaks, kui kontsernil tekib stressiolukorras likviidsuse puudujääk;
- regulaarsed stressitestid, mis aitavad tagada likviidsusreservide piisavuse.

Mis tahes muu riski puhul tuleb vältida riskivalmiduse sellist sihttasest, mis võib tõsiselt kahjustada kontserni likviidsuspositsiooni. Kontserni likviidsusrisi valmidus põhineb ettevaatusel – eelistatakse turvalisi lahendusi ja hoitakse pigem suuremaid likviidsusreserve.

Kontserni rahastamisrisi valmidus lähtub peamiselt eesmärgist tagada laenu tegevuse piisav ja stabiilne rahastamine. Vähemolulisem eesmärk on optimeerida kaasatud võõrvahendite kulusid, suurust ja koosseisu, ent kulusäästu ja kulukonkurentsivõime suurendamisel ei tohi kunagi eirata stabiilse ja konservatiivse rahastamise nõudeid.

Kontserni rahastamisrisi valmiduse olulised tegurid:

- peamiseks rahastamisallikaks jaehoiused;

EY 01.10.2020
IK

- rahastamise tasakaalustatud tähtjastruktuur;
- väga hästi hajutatud rahastamisportfell;
- hoidumine kontsentratsioonist klientide, tähtaegade jne lõikes;
- rahastamisallikate hajutamine riikide ja kanalite lõikes;
- paindlik ja atraktiivne rahastamisstrateegia, hinnastamine turu keskmisest kõrgemal tasemel;
- rahastamis- ja laenuportfellide tasakaalustatud kasv.

Likviidsusrisi juhtimise põhimõtted, raamistik ja vastutus peavad tagama piisava võimekuse likviidsus- ja rahastamisrisi hindamiseks ja juhtimiseks kooskõlas kontserni ja konsolideeritud ettevõtete üldise riskijuhtimise raamistikuga, mis on kindlaks määratud nõukogu kehtestatud likviidsusrisi poliitikaga.

Kooskõlas õigusaktide, riskivalmiduse dokumendi ja likviidsusrisi poliitikaga säilitab kontsern alati piisaval hulgal likviidsusreserve (likviidsuspuhver) eesmärgiga tagada suutlikkus täita oma kohustusi likviidsuskriisi korral. Likviidsusreservid võimaldavad kontsernil jätkata tavapärasest äritegevusest vähemalt toimetulekuperioodil (nii äritegevuse kohandades kui ka kohandamata). Likviidsuspuhvi suuruse ja koosseisu määramisel võetakse arvesse likviidsusrisi stressitestide tulemusi. Üldnõuded likviidsuspuhvi suuruse ja koosseisu kohta on esitatud likviidsusrisi poliitikas. Kontserni likviidsuse ja rahastamise juhtimine ja kontroll toimub kolmel tasandil. Esimene tasand (finantsjuht) kannab esmast vastutust likviidsus- ja rahastamisriskide tuvastamise, juhtimise, jälgimise ja riskialase aruandluse eest kogu kontsernis. Teine tasand (riskijuhtimise üksus) vastutab riskijuhtimise põhimõtete ja raamistiku rakendamise eest ning tagab sõltumatu järelevalve, aruandluse, hindamise ja kontrolli. Kolmas on siseauditi tasand. Likviidsus- ja rahastamisrisi juhitakse keskselt kontserni tasandil.

Järgmistes tabelites on näidatud finantsvarade ja -kohustuste (v.a tuletisinstrumendid) jaotus tähtaegade ja tulevaste lepinguliste diskonteerimata rahavoogude järgi ning eraldi veerus on esitatud varade ja kohustuste raamatupidamisväärtus.

31.12.2019

tuhandetes eurodes	Lisa	Nõudmisel	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Raamatu- pidamislik väärtus
Likviidsusrisi juhtimiseks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi								
Nõuded pankadele	10	7 797	0	0	0	0	7 797	7 797
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	0	8 153	13 620	18 021	13 816	53 610	44 575
Nõuded klientidele		0	2	0	0	0	2	2
Muud finantsvarad	12	0	341	0	0	0	341	341
Likviidsusrisi juhtimiseks hoitavad varad kokku		7 797	8 496	13 620	18 021	13 816	61 750	52 715
Kohustised lepinguliste tähtaegade järgi								
Klientide hoiused	17	481	3 774	18 309	13 689	0	36 253	35 404
Laenukohustised	17	3	0	309	0	0	312	303
Rendikohustised	17	0	6	31	37	0	74	74
Muud finantskohustised	18	0	999	52	96	0	1 146	1 146
Kasutamata krediidilimiidid	20	3 186	0	0	0	12 744	15 930	0
Kohutised kokku		3 670	4 779	18 701	13 822	12 744	53 715	36 927
Varade ja kohustuste vahe tähtaegade järgi		4 127	3 717	-5 081	4 199	1 072	8 035	15 788
Kumulatiivne varade ja kohustuste vahe tähtaegade järgi		4 127	7 844	2 764	6 963	8 035		

31.12.2018

tuhandetes eurodes	Lisa	Nõudmisel	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Raamatu- pidamislik väärtus
Likviidsusrisi juhtimiseks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi								
Nõuded pankadele	10	23	0	0	0	0	23	23
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	0	6 661	10 021	8 141	8 907	33 730	29 478
Muud finantsvarad	12	0	469	0	0	0	469	469
Likviidsusrisi juhtimiseks hoitavad varad kokku		23	7 130	10 021	8 141	8 907	34 222	29 970
Kohustised lepinguliste tähtaegade järgi								
Laenukohustised	17	0	2	929	12 135	0	13 066	13 066
Rendikohustised	17	0	0	8	0	0	8	8
Muud finantskohustised	18	0	718	0	0	0	718	718
Kasutamata krediidilimiidid	20	3 081	0	0	0	12 325	15 406	0
Kohutised kokku		3 081	720	937	12 135	12 325	29 198	13 792
Varade ja kohustuste vahe tähtaegade järgi		-3 058	6 410	9 084	-3 994	-3 418	5 024	16 178
Kumulatiivne varade ja kohustuste vahe tähtaegade järgi		-3 058	3 352	12 436	8 442	5 024		

EY 01.10.2020
IK

Järgmises tabelis on näidatud varade ja kohustuste jagunemine lühi- ja pikaajalisteks.

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	31.12.2019	31.12.2018
Käibevarad			
Raha ja nõuded keskpangale	10	1 499	0
Nõuded krediitiasutustele	10	6 299	23
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	19 511	15 740
Nõuded klientidele		2	0
Muud varad	12	899	993
Käibevarad kokku		28 210	16 756
Põhivarad			
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	25 063	13 738
Kinnisvarainvesteeringud	13	1 053	1 044
Materiaalsed põhivarad	14	674	663
Kasutusõigusega varad	15	237	0
Immateriaalsed varad	16	857	586
Põhivarad kokku		27 884	16 031
Varad kokku		56 094	32 787
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Klientide hoiused	17	21 715	0
Laenukohustised	17	303	939
Rendikohustised	17,18	74	8
Muud finantskohustised	18	1 602	1 374
Lühiajalised kohustised kokku		23 694	2 321
Pikaajalised kohustised			
Klientide hoiused	17	13 689	0
Laenukohustised	17	0	12 128
Pikaajalised kohustised kokku		13 689	12 128
Kohustised kokku		37 383	14 449

LISA 3.21 FINANTSVARADE JA -KOHUSTISTE ÕIGLANE VÄÄRTUS

Järgmistes tabelites on näidatud õiglases väärtuses kajastatud finantsvarade ja -kohustuste jäägid aruandeperioodi alguse ja lõpu seisuga. Esimese taseme varade ja kohustuste all kajastab kontsern raha ja raha ekvivalente. Seisuga 31. detsember 2019 ei olnud kontsernil tuletisinstrumente ega aktiivselt kaubeldavaid varasid (31. detsember 2018: 0 eurot). Teise taseme alla liigitatakse varad, millega aktiivselt kauplemine on aasta jooksul lõppenud ning mille õiglane väärtus on leitud hiljem, kasutades jälgitavatel turuinfo sisenditel põhinevaid hindamismeetodeid. Seisuga 31. detsember 2019 kontsernil selliseid varasid ei olnud (31. detsember 2018: 0 eurot). Kolmanda taseme finantsinstrumendid on vähem likviidsed ning nende õiglase väärtuse hindamiseks vajab kontsern olulisi mittejälgitavaid sisendeid.

31.12.2019

tuhandetes eurodes

	Lisa	1. tase	2. tase	3. tase	Õiglane väärtus kokku	Raamatu- pidamislik väärtus	Vahe
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses							
Raha ja nõuded keskpangale	10	1 499	0	0	1 499	1 499	0
Nõuded krediiasutustele	10	6 299	0	0	6 299	6 299	0
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	0	0	44 575	44 575	45 575	0
Nõuded klientidele		0	0	2	2	2	0
Muud finantsvarad	12	0	0	341	341	341	0
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses kokku		7 797	0	44 917	52 715	52 715	0
Finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses							
Klientide hoiused	17	0	0	35 404	35 404	35 404	0
Laenukohustised	17	0	0	303	303	303	0
Rendikohustised	17	0	0	74	74	74	0
Muud finantskohustised	18	0	0	1 146	1 146	1 146	0
Finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses kokku		0	0	36 927	36 927	36 927	0

31.12.2018

tuhandetes eurodes

	Lisa	1. tase	2. tase	3. tase	Õiglane väärtus kokku	Raamatu- pidamislik väärtus	Vahe
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses							
Nõuded krediiasutustele	10	23	0	0	23	23	0
Laenud ja ettemaksed klientidele	11	0	0	29 478	29 478	29 478	0
Muud finantsvarad	12	0	0	469	469	469	0
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses kokku		23	0	29 947	29 970	29 970	0
Finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses							
Laenukohustised	17	0	0	13 066	13 066	13 066	0
Rendikohustised	17	0	0	8	8	8	0
Muud finantskohustised	18	0	0	718	718	718	0
Finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses kokku		0	0	13 792	13 792	13 792	0

LISA 3.22 OPERATSIOONIRISK

Operatsioonirisk on risk saada kahju sisemiste protsesside, inimeste tegevuse või süsteemide ebapiisavuse või mittetoimimise või väliste sündmuste tõttu. Operatsioonirisk hõlmab vastavus- ja õigusrisiki, ent ei hõlma strateegilist ja maineriski.

Õigusrisk on risk, et kontsern ei järgi õigusaktide, lepingute, heade tavade ja eetikanormide nõudeid või tõlgendab neid väärtalt. Õigusrisk võib kaasneda kõigi eespool kirjeldatud riskitüüpidega, kuna kontserni vastu võidakse esitada nõue või algatada menetlus lepinguliste või muude õiguslike kohustuste tõttu.

Vastavusrisk on risk, et suutmatus täielikult täita kohaldatavate seaduste, regulatsioonide ja sise-eeskirjade nõudeid ning klientide, töötajate ja muude osapoolte ees võetud kohustusi võib põhjustada kahju kontserni ärimudelile, mainele ja finantsseisundile.

Operatsioonirisk käib äriga alati kaasas. Kõiki operatsiooniriske kõrvaldada ei ole võimalik ja see ei tasuks end ära. Seepärast on väiksemad kahjud tegevuse normaalne osa. Kontserni operatsiooniriski valmidus on määratletud eesmärgina hoida operatsiooniriski ja potentsiaalset kahju minimaalsel ja mõistlikul tasemel, pidades silmas strateegilisi eesmärgi ja majandusliku tõhususe põhimõtet. Kontserni eesmärk on tagada, et operatsioonirisk oleks kontrolli all ja hästi juhitud.

Pettuste ja kuritegevuse ärahoidmine ja sellekohane järelevalve on kontserni operatsiooniriski valmiduse tähtis osa. Kontsern peab suutma kiiresti tuvastada kahjud, mis on põhjustatud organisatsioonisisestest ja -välisest pettusest ja kuritegevusest, sh küberkuritegevusest, ning rakendada vajalikke meetmeid.

Kontserni riskivalmiduse lahutamatu osa on lepingupartnerite usaldusväärsus ja kvaliteet, nende korrektsus ülesannete täitmisel ning nende suutlikkus järgida tarbijakrediidilepingute sõlmimisel asjaomaseid õigusnorme ja äristandardeid.

Kontserni operatsiooniriski profiili eesmärkide hulgas on väga tähtsal kohal rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamine. Kontsernil peab olema rahapesu tuvastamiseks ja ennetamiseks vajalik võimekus ja selge organisatsioonistruktuur ning piisavalt vahendeid, mis võimaldavad selleks vajalikke meetmeid rakendada.

Talitluspidevuse risk on risk saada kahju tavapärase äritegevuse katkemisest. See hõlmab katkestusi nii kontserni taristus kui ka kontserni ettevõtete (sh kolmandatest isikutest teenusepakkujaid) ja ühiskonda toetavas taristus (sh avalikus taristus nagu elekter, side jne). Vastavad üksused kehtestavad talitluspidevuse kavadeid kõigi tuvastatud kriitiliste protsesside ja neid protsesse toetavate IT-süsteemide jaoks.

Kooskõlas krediitiasutuste finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi raamistiku ning finantskriisi ennetamise ja lahendamise seadusega on kehtestatud kontserni tasandil taastekava, mida on täiendatud suuniste ja

EY 01.10.2020
IK

tehniliste standarditega. Taastekavas kirjeldatakse meetmeid, mida kontsern raskustesse sattudes rakendab finantsseisundi taastamiseks ning mis aitavad tagada kriitiliste finantsteenuste jätkuvuse.

Kontserni selge eesmärk on hoiduda sedalaadi riskide võtmisest ning minimeerida nende mis tahes majanduslikku, regulatiivset või mainekahju kontsernile. Kontsern ei tegele tahtlikult ühegi tegevusega, millega kaasneks õigusaktides või muus regulatsioonis sätestatud nõuete rikkumine.

Kontsern on kindlaks määranud operatsiooniriski juhtimise põhimõtted, raamistiku ja vastutuse, et tagada operatsiooniriski piisava hindamise ja juhtimise suutlikkus Holm Bank ASi kontsernis. Operatsiooniriski juhtimine on kontserni üldjuhtimise ja riskijuhtimise raamistikus tähtsal kohal.

Kontserni üldised nõudmised operatsiooniriski juhtimisele on järgmised:

- kõik olulised operatsiooniriski valdkonnad tuleb tuvastada ning neid tuleb hinnata, jälgida ja juhtida tõhusalt ja järjekindlalt;
- tuleb rakendada asjakohaseid ja usaldusväärseid riskijuhtimise meetmeid, mis toetavad operatsiooniriskide analüüsi ja nende kohta otsuste tegemist;
- iga töötaja kannab nii isiklikus kui ka tööalases tegevuses esmast vastutust oma tegevusvaldkonnas esinevate operatsiooniriskide juhtimise ja kontrollimise eest;
- sisekontrollisüsteem peab andma piisava kindluse, et kontserni tegevus on tõhus ja tulemuslik, varad on kaitstud ja aruanded usaldusväärsed.

Operatsiooniriski juhtimise eesmärk on liikuda kaitsemeetmetelt ennetavale riskianalüüsile ning kahju ärahoidmisele. Vastutus ning riskidest teatamise ja juhtkonna teavitamise nõuded on fikseeritud operatsiooniriski kategooriate, valdkondade ja tegevuste ning samuti riikide ja kaitseliinide järgi nõukogu poolt kehtestatud operatsiooniriski poliitikas.

LISA 3.23 ÄRIRISK

Kontsernisese määratluse kohaselt hõlmab äririsk maineriski ja strateegilist riski.

Mainerisk on risk, et kontserni maine kahjustumine võib praegu või tulevikus mõjutada kontserni kasumit, omavahendeid või likviidsust.

Strateegiline risk on risk, et äri- ja konkurentsikeskkond, regulatsioonide mõju kontserni tegevustele ja ärieesmärkide saavutamisele, ebapiisav strateegia või strateegia ebapiisav elluviimine, muutused klientide ootustes või uute tehnoloogiate ebapiisav rakendamine võib põhjustada kahjumit või tulusid oluliselt vähendada.

Mainerisk ja strateegiline risk on ärimudeli olulised osad ning neid analüüsitakse strateegilise planeerimise ja tegevuse kavandamise raames. Maineriski juhtimisel on kontserni strateegia maineriski vältida ja hoiduda olukordadest, mis võivad mainet kahjustada ja tuua kaasa tulu või usalduse languse.

Strateegilise riski strateegia on riski kontrollida ja vähendada, rakendades piisavat ja majanduskeskkonna hetkeolukorraga sobivat strateegiat, mis tugineb põhjalikule planeerimisprotsessile, ning reageerida piisavalt ja õigeaegselt muutustele.

Kontserni strateegilise riski alane eesmärk riskiprofiilis on olla avatud ja valmis kaaluma kõiki võimalusi, tegutseda ennetavalt ning otsuste tegemisel lähtuda sellest, et risk ja oodatavad tulud oleksid tasakaalus.

Kontserni riskivalmiduse dokumendi kohaselt hoidub kontsern maineriskist ning juhindub eesmärgist minimeerida maineriski põhjustatud majanduslikku, regulatiivset või mainekahju. Kontsern väldib olukordi, mis võivad põhjustada mainekahju.

Strateegilist ja maineriski juhib juhatus, lähtudes nõukogu heaks kiidetud strateegilistest kavadest.

LISA 3.24 VARADE JA KOHUSTISTE TASAARVELDAMINE

2019. majandusaasta aruandes kontsernil tasaarvestatud finantsvarad ja -kohustused puuduvad.

LISA 4 TEGEVUSSEGMENT

Kontsern ei ole rakendanud segmendiaruandlust – äriotsused tehakse majandusüksuse tasandil.

Intressitulu kajastatakse netosummas, kuna juhatus jälgib peamiste tulemuslikkuse näitajatena netointressitulu, brutotulu ja -kulu, krediidiportfelli kasvu ja kvaliteedi ning allahindlusi.

LISA 5 TÜTARETTEVÕTE

Seisuga 31. detsember 2019 on kontsernil üks tütaretevõtte, SIA Best Lizings (osalus 51.07%), mis on kontserni raamatupidamise aruandes konsolideeritud.

Holm Bank AS omandas 2019. aasta septembri lõpus 2 898 tuhande euro eest 51.07% osaluse Läti majandusüksuses SIA Best Lizings. Esimene 1 000 tuhande -eurone osamakse tehti 26. septembril 2019 ja ülejäänud 1 898 tuhat eurot maksti 29. oktoobril 2019. SIA Best Lizings oli Holm Bank ASi üle lõplikku kontrolli omava isiku kontrolli all. Seetõttu kajastati tehing ühise kontrolli all olevate ettevõtete äriühendusena.

Tehingu eesmärk oli omandada enamusosalus Läti turul juba tegutsevas ettevõttes, et laiendada kontserni tegevust välisturgudele. Tütaretevõtte on tegutsenud laenuandjana Läti turul alates 2008. aastast, pakkudes koostööpartnerite kaudu laenu Läti ettevõtetele ja tarbijatele.

Omandamisel kajastas Holm Bank AS 1 119 tuhande euro suuruse vahe makstud soetusmaksumuse ja omandatud netovara raamatupidamisväärtuse vahel otse omakapitalis (konsolideeritud jaotamata kasumis). Võrdlusandmeid ei ole korrigeeritud nii, nagu oleks äriühendus toimunud varaseima esitatud võrdlusperioodi alguses.

Seisuga 31. detsember 2019 ja 31. detsember 2018 kontsernil sidusettevõtteid ei olnud.

SIA „Best Lizings“

Kokkuvõtlik finantsseisundi aruanne

tuhandetes eurodes

	31.12.2019	30.09.2019
Laenud ja ettemaksed klientidele ja muud käibevarad	2 951	3 781
Põhivarad	23	18
Lühiajalised kohustused	446	310
Pikaajalised kohustused	0	0
Netovara kokku	2 527	3 489

Kokkuvõtlik kasumi- ja muu koondkasumi aruanne

tuhandetes eurodes

	01.10.2019- 31.12.2019
Neto intressi- ja teenustasutulud kokku	148
Kahjum enne tulumaksu	-949
Tulumaks	-13
Perioodi kahjum	-962
Koondkahjum kokku	-962
Mittekontrolliva osaluse osa kahjumist ja muust koondkahjumist	-471

Kokkuvõtlik rahavoogude aruanne

tuhandetes eurodes

	01.10.2019- 31.12.2019
Kokku rahavood äritegevusest	176
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-8
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	78
Raha ja selle lähendite muutus	246
Raha ja selle lähendid perioodi alguses	149
Raha ja selle lähendid perioodi lõpus	395

LISA 6 NETOINTRESSITULU

Intressitulud			
<i>tuhandetes eurodes</i>		2019	2018
Intressitulud sisemise intressimäära alusel			
Järelmaks		4 723	7 516
Krediitkaart		3 598	0
Väikelaen		1 000	0
Liising		349	0
Ärilaen		84	0
Nõuded krediitdiasutustele		0	36
Muud laenud		384	455
Intressitulud kokku		10 137	8 007
Intressikulud			
<i>tuhandetes eurodes</i>		2019	2018
Klientide hoiused		-345	0
Laenukohustised		-956	-946
Raha ja nõuded keskpangale		-1	0
Intressikulud kokku		-1 302	-946
Neto intressitulu		8 835	7 061
Laenude intressitulud kliendi asukoha järgi			
<i>tuhandetes eurodes</i>		2019	2018
Eesti		9 920	8 007
Läti		217	0
Kokku		10 137	8 007

LISA 7 NETOTEENUSTASU

Teenustasukulud			
<i>tuhandetes eurodes</i>		2019	2018
Partneritega seotud kulud		-731	-1 187
Kaartidega seotud kulud		-197	-315
Tehingukulud		-67	-20
Muud teenustasukulud		-49	-8
Kokku		-1 044	-1 531
Neto teenustasud kokku		-1 044	-1 531

Kontsern kajastab teenustasutulude koosseisus 2% hüvitist, mida nõutakse klientidelt lepingu ennetähtaegse lõpetamise korral. Teenustasu kajastatakse kassapõhiselt. Teenustasud, mida võetakse arvesse korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatava finantsinstrumendi sisemise intressimäära arvutamisel, nt laenu väljastamise tasud, kajastatakse instrumendi eeldatava järelejäänud tähtaja jooksul sisemise intressimäära meetodil ja need esitatakse neto intressitulu koosseisus.

Kulud, mis on otseselt seotud teenustasutulude saamisega, kajastatakse teenustasukulude koosseisus.

2018. aasta järelmaksukaartidega seotud kulud sisaldavad märkimisväärses summas ühekordseid kulusid, mis on seotud järelmaksukaartide vahetamisega pärast äriühingu tollase partneri Versobank ASi likvideerimist.

LISA 8 TEGEVUSKULUD

Tegevuskulud		
<i>tuhandetes eurodes</i>	2019	2018
Palgad ja preemiad	-1 898	-1 118
Sotsiaalmaks ja muud maksud	-630	-374
Tööjõukulud kokku	-2 528	-1 493
IT-kulud	-1 117	-282
Turunduskulud	-778	-273
Konsultatsioonikulud	-240	-229
Bürookulud	-240	-229
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-240	-126
Tegevuskulud	-126	-135
Transpordi- ja sidekulud	-135	-182
Muud halduskulud	-120	-139
Infoteenused	-106	-71
Muud tööjõukulud	-99	-59
Muud tegevuskulud	-218	-120
Mitmesugused tegevuskulud kokku	-3 419	-1 844
Tegevuskulud kokku	-5 947	-3 337

Kontserni keskmine töötajate arv 2019. aastal oli 86 (2018: 65).

LISA 9 TULUMAKSUKULU

<i>tuhandetes eurodes</i>	2019	2018
Ettevõtte tulumaksu avansiline makse (14%)	76	0
Dividendidelt makstud tulumaks	46	0
Tulumaksukulu kokku	122	0

LISA 10 NÕUDED KESKPANGALE JA KREDIIDIASUTUSTELE

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2019	31.12.2018
Nõudmiseni ja alla 3kuulise tähtajaga hoiused*	6 299	23
Kohustuslik reserv keskpangas	140	0
Nõudmiseni hoius keskpangas*	1 359	0
Kokku	7 797	23

*Raha ja raha ekvivalendid rahavoogude aruandes

Seisuga 31. detsember 2019 oli kohustusliku reservi nõue 1% (2018: 0%, kuna Holm Bank AS sai Euroopa Keskpanga tegevusloa 2. aprillil 2019) kogu kaasatud finantsressursist (klientide hoiused ja saadud laenud). Reservenõuet tuleb täita kuu keskmisena eurodes või keskpanga poolt heaks kiidetud välismaistes väärtpaberites.

LISA 11 LAENUD JA ETTEMAKSED KLIENTIDELE

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2019	31.12.2018
Laenud ettevõtetele	5 109	2 694
sh liising	2 955	2 498
sh äri-laen	1 961	0
sh järelmaks	191	196
sh väikelaen	2	0
Laenud eraisikutele	41 141	27 720
sh järelmaks	17 422	17 320
sh krediitkaart	14 995	9 781
sh väikelaen	8 724	618
Kokku	46 250	30 414
Allahindlused	-1 675	-936
Kokku	44 575	29 478

Allahindluste summa erineb koondkasumiaruandes kajastatud allahindluse summast maha kantud allahindluste summa võrra. Seisuga 31. detsember 2019 oli lootusetuid nõudeid laekunud summas 335 tuhat eurot (seisuga 31. detsember 2018: 0 eurot). Neid laekumisi on koondkasumiaruandes allahindluse real esitatud summas arvestatud.

Allahindluse muutused		2019
<i>tuhandetes eurodes</i>		
	01.01.2019	-936
Suurenemine		-2 199
Kasutatud		1 460
	31.12.2019	-1 675
Allahindluse muutused		2018
<i>tuhandetes eurodes</i>		
	01.01.2018	-4 177
Suurenemine		-163
Kasutatud		3 404
	31.12.2018	-936

LISA 12 MUUD VARAD

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2019	31.12.2018
Finantsvarad		
VISA tagatisdeposiidid	341	469
Finantsvarad kokku	341	469
Mittefinantsvarad		
Nõuded järelmaksupartneritele	219	379
Ettemaksed, mis eeldatavasti kasutatakse ära	161	145
12 kuu jooksul	179	0
Mittefinantsvarad kokku	558	524
Kokku	899	993

Ettemaksed hõlmavad bürooruumide rendi tagatishoiust ning ettemakseid kindlustuse, ajakirjandusväljaannete ja koolituste eest.

Ettemaksed laekuvad eeldatavasti tagasi või kasutatakse ära 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu ning seepärast on need liigitatud käibevaradeks.

LISA 13 KINNISVARAINVESTEERINGUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2019	31.12.2018
<i>Soetusmaksumuses</i>		
Perioodi alguses	1 096	1 494
Lisandumised	54	155
Müüdud varad	0	-553
Perioodi lõpus	1 150	1 096
<i>Akumuleeritud kulum</i>		
Perioodi alguses	-52	-43
Amortisatsioonikulu	-45	-9
Perioodi lõpus	-97	-52
Raamatupidamislik netoväärtus perioodi alguses	1 044	1 451
Raamatupidamislik netoväärtus perioodi lõpus	1 053	1 044

LISA 14 HOONED, SEADMED JA INVENTAR

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2019	31.12.2018
Maa ja ehitised		
<i>Soetusmaksumuses</i>		
Perioodi alguses	669	393
Lisandumised	0	276
Perioodi lõpus	669	669
<i>Akumuleeritud kulum</i>		
Perioodi alguses	-33	-17
Amortisatsioonikulu	-24	-16
Perioodi lõpus	-57	-33
Raamatupidamislik netoväärtus perioodi alguses	636	376
Raamatupidamislik netoväärtus perioodi lõpus	612	636
<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2019	31.12.2018
Seadmed ja inventar		
<i>Soetusmaksumuses</i>		
Perioodi alguses	60	60
Lisandumised	35	0
Lisandumised tütarettevõtte soetamisel	18	0
Perioodi lõpus	113	60
<i>Akumuleeritud kulum</i>		
Perioodi alguses	-34	-18
Amortisatsioonikulu	-17	-16
Perioodi lõpus	-51	-34
Raamatupidamislik netoväärtus perioodi alguses	27	42
Raamatupidamislik netoväärtus perioodi lõpus	62	27

LISA 15 KASUTUSÕIGUSEGA VARAD JA KOHUSTISED

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2019	31.12.2018
Sõidukid		
<i>Soetusmaksumuses</i>		
Perioodi alguses	0	0
Arvestuspõhimõtete muudatused (IFRS16)	94	0
Perioodi lõpus	94	0
<i>Akumuleeritud kulum</i>		
Perioodi alguses	0	0
Amortisatsioonikulu	-21	0
Perioodi lõpus	-21	0
Raamatupidamislik netoväärtus perioodi alguses	0	0
Raamatupidamislik netoväärtus perioodi lõpus	73	0
<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2019	31.12.2018
Rendipinnad		
<i>Soetusmaksumuses</i>		
Perioodi alguses	0	0
Lisandumised	204	0
Perioodi lõpus	204	0
<i>Akumuleeritud kulum</i>		
Perioodi alguses	0	0
Amortisatsioonikulu	-40	0
Perioodi lõpus	-40	0
Raamatupidamislik netoväärtus perioodi alguses	0	0
Raamatupidamislik netoväärtus perioodi lõpus	164	0
<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2019	31.12.2018
Rendikohustised		
<i>Lühiajalised kohustised</i>		
Perioodi alguses	0	0
Arvestuspõhimõtete muudatused (IFRS16)	94	0
Lisandumised	248	0
Intresside tasumine	1	0
Põhiosa tagasimaksed	-88	0
Periodiseerimine	-161	0
Perioodi lõpus	94	0

<i>Pikaajalised</i>		
Perioodi alguses	0	0
Periodiseerimine	161	0
Perioodi lõpus	161	0
Rendikohustised perioodi alguses	0	0
Rendikohustised perioodi lõpus	255	0
<i>tuhandetes eurodes</i>	2019	2018
Kajastatud koondkasumiaruandes		
Amortisatsioonikulu	-61	0
Intressikulu	-1	0
Kulud väheväärtuslike varade rentimisest	0	0
Kulud lühiajalistest rendilepingutest	0	0
Koondkasumiaruandes kajastatud kogusumma	-62	0
<i>tuhandetes eurodes</i>		
Kasutusrendikohustised seisuga 31.12.2018		105
Kaalutud keskmine laenukasutuse määr 01.01.2019		1,30%
Diskonteeritud kasutusrendikohustised 01.01.2019		94
Vähendamine:		
Väheväärtuslike varadega seotud kohustised		0
Lühiajaliste rentidega seotud kohustised		0
Lisandumine:		
Kohustised seoses kapitalirentideks ümberliigitamisega		94
Rendikohustised 31.12.2018		94

Kontsern on rakendanud IFRS 16 põhimõtteid alates 1. jaanuarist, 2019, kasutades osaliselt tagasiulatuvat lähenemist, mille kohaselt tuleb kajastada rakendamise kogumõju esmakordse rakendamise kuupäeva seisuga jaotamata kasumis ning võrdlusinformatsiooni ei korrigeerita.

Kontsern otsustas kasutada üleminekul lubatud erandit, mille kohaselt ei olnud vaja 2019. aasta 1. jaanuari seisuga uuesti hinnata, kas olemasolevate lepingute puhul on tegemist rendilepingutega või kas need sisaldavad rendisuhet. Selle asemel rakendas kontsern esmakordsel rakendamisel standardit vaid kõigile varem standardite IAS 17 ja IFRIC 4 kohaselt rentideks liigitatud lepingutele.

Kontsern kajastab kasutusrendi varasid ja nendega seotud rendikohustisi kõikide rendilepingute puhul, välja arvatud lühiajalised ja väheväärtuslike varade rendid. Rendikohustisi on mõõdetud järelejäänud rendimaksete nüüdiseväärtuses, diskonteerides kasutades kontserni keskmist laenukasutuse määra rakendamise kuupäeva (1. jaanuar 2019) seisuga. Rendile võetud vara kajastati rendikohustistega võrdses summas, mida oli korrigeeritud varem kajastatud ette makstud või akumuliseerunud rendimaksetega – kontsern rakendas kõnealust lähenemist kõigi rendilepingute puhul.

Rendiportfelli puhul kasutatud diskontomäärad varieeruvad kaalutud keskmisena 1,3% – 1,66% vahel. Maksimaalne rendiperiood on hinnanguliselt 132 kuud (kontorid).

EY 01.10.2020
IK

LISA 16 IMMATERIAALSED VARAD

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2019	21.09.2018
<i>Soetusmaksumuses</i>		
Perioodi alguses	673	341
Lisandumised	364	332
Muud muutused	1	0
Perioodi lõpus	1 038	673
<i>Akumuleeritud kulum</i>		
Perioodi alguses	-87	-30
Amortisatsioonikulu	-94	-57
Perioodi lõpus	-181	-87
Raamatupidamislik netoväärtus perioodi alguses	586	311
Raamatupidamislik netoväärtus perioodi lõpus	857	586

Muude muudatuste real on näidatud immateriaalsete varade lisandumise mõju tütarettevõtte omandamise momendil.

LISA 17 LAENUD JA HOIUSED

31.12.2019					
<i>tuhandetes eurodes</i>	Eraisikud	Juriidilised isikud	Finants-vahendajad	Muud finants-vahendajad	Kokku
Nõudmiseni hoiused	481	0	0	0	481
Tähtajalised hoiused	33 726	749	0	200	34 675
Laenukohustised	0	300	0	0	300
Rendikohustised	0	0	74	0	74
Intressikohustised	243	3	3	1	250
Kokku	34 450	1 052	77	201	35 780
31.12.2018					
<i>tuhandetes eurodes</i>	Eraisikud	Juriidilised isikud	Finants-vahendajad	Muud finants-vahendajad	Kokku
Laenukohustised	0	0	13 066	0	13 066
Rendikohustised	0	0	8	0	8
Kokku	0	0	13 074	0	13 074

LISA 18 MUUD KOHUSTISED

Finantskohustised <i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2019	31.12.2018
Finantskohustised		
Võlgnevus partneritele	883	680
Muud lühiajalised finantskohustised	99	38
Rendikohustised	164	0
Finantskohustised kokku	1 146	718
Mittefinantskohustised		
Maksukohustised	81	44
Võlad hankijatele	165	74
Dividendivõlad	48	355
Muud lühiajalised kohustised	161	183
Mittefinantskohustised kokku	456	656
Kokku	1 602	1 374

Võlgnevused töötajatele hõlmavad aruandeperioodi puhkusetasu kohustust. Kohustuste suurenemine on tingitud töötajate arvu kasvust aasta jooksul.

Kõik kohustused kuuluvad tasumisele 12 kuu jooksul ja seetõttu on need liigitatud lühiajalisteks kohustusteks.

LISA 19 OMAKAPITAL

Tehingud aktsiate ja ülekursiga <i>tuhandetes eurodes</i>	Osade arv	Osakapital	Ülekurss	Kokku
Omakapital 31.12.2019	1	5	20 995	21 000
Omakapital 31.12.2018	1	5	20 995	21 000

Osa eest on täielikult makstud. Tasumine toimus mitterahaliste sissemakse teel 100% aktsionärile kuulunud Holm Bank AS aktsiatega. Asutamise momendist moodustus konsolideerimisgrupp.

Aruandeperioodil maksis Holm Bank AS lõplikule kasusaajale dividende 300 tuhat eurot varasematel perioodidel jaotatud dividendide arvelt. Seisuga 31.12.2019 oli kontserni jaotamata kahjum -3 525 tuhat eurot (31.12.2018: -2 661 tuhat eurot). Seisuga 31.12.2019 (ja ka 31.12.2018) eraldisi teha ei saa, kuna kontserni jaotamata kasum oli negatiivne. Kontsern plaanib kahjumi katta tulevaste perioodide tulude arvelt.

LISA 20 TINGIMUSLIKUD VARAD JA KOHUSTISED

TÜHISTAMATUD LEPINGUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	Kasutamata laenuandmis-kohustised
Kohustis lepingulises summas seisuga 31.12.2019	15 930
Kohustis lepingulises summas seisuga 31.12.2018	15 406

Kasutamata laenuandmise kohustistena kajastatakse finantsseisundi aruande välist kohustist, mis tuleneb krediitkaartide krediidilimiitide kasutusse võtmata osast.

Maksuhalduril on õigus kontrollida kontserni maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtjast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ja trahv. Maksuhaldur ei ole aastatel 2018–2019 kontsernis maksuauditit läbi viinud.

LISA 21 TEHINGUD SEOTUD OSAPOOLTEGA

Seotud osapooled on kontserni omaniku aktsionär, kontserni tegev- ja kõrgem juhtkond ning nende sugulased, samuti omaniku aktsionäri seotud või tema kontrolli või olulise mõju all olevad äriühingud. Kontserni tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmetega ja nende sugulastega aruandeperioodil tehinguid ei tehtud.

2019. aastal maksti Panga juhatusele ja nõukogule tasu kogusummas 537 tuhat eurot (2018: 230 tuhat eurot), mis sisaldab kõiki makse.

Tehingud <i>tuhandetes eurodes</i>	2019	2018
Intressikulud saadud laenudelt	163	243
sh olulist mõju omavad aktsionärid, nendega seotud ettevõtted ja nende lähisugulased	163	243
Saldod <i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2019	31.12.2018
Nõuded aasta lõpu seisuga	0	16
sh olulist mõju omavad aktsionärid, nendega seotud ettevõtted ja nende lähisugulased	0	16
Saadud laenud aasta lõpu seisuga	300	0
sh olulist mõju omavad aktsionärid, nendega seotud ettevõtted ja nende lähisugulased	300	0
Kohustused aasta lõpu seisuga	10	14
sh olulist mõju omavad aktsionärid, nendega seotud ettevõtted ja nende lähisugulased	10	14

LISA 22 EMAETTEVÕTTE FINANTSARUANDED

Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse kohaselt avalikustatakse konsolideerimisgrupi emaettevõtte raamatupidamise põhjaruanded konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades. Kontserni emaettevõtte raamatupidamise põhjaruanded ei moodusta standardis IAS 27 „Konsolideerimata finantsaruanded“ määratletud konsolideerimata raamatupidamise aruannet.

Emaettevõtte konsolideerimata raamatupidamise põhjaruannete koostamisel on kasutatud samu arvestuspõhimõtteid, mida kasutati konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a investeering tütaretevõttesse, mida kajastatakse emaettevõtte raamatupidamise põhjaruannetes soetusmaksumuses.

KOONDKASUMIARUANNE

<i>tuhandetes eurodes</i>	21.09.2018- 31.12.2019
Muud tegevustulud	300
Neto tegevustulud	300
Kasum(-kahjum) enne tulumaksu	300
Aruandeperioodi kasum(-kahjum)	300
Aruandeaasta muu koondkasum (-kahjum) kokku	0
Koondkasum (-kahjum) kokku	300
<i>Emaettevõtte omaniku osa</i>	<i>300</i>

FINANTSSEISUNDI ARUANNE

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisad	31.12.2019	21.09.2018
Varad			
Muud varad		300	0
Investeeringud tütaretevõtetesse		21 000	21 000
Varad kokku		21 300	21 000
Omakapital			
Osakapital	19	5	5
Ülekurss	19	20 995	20 995
Jaotamata kasum (-kahjum)		300	0
Emaettevõtte omaniku osa omakapitalist		21 300	21 000
Omakapital kokku		21 300	21 000
Kohustised ja omakapital kokku		21 300	21 000

RAHAVOOGUDE ARUANNE

Aruandeperioodi jooksul ei ole toimunud rahalisi tehinguid emaettevõtte kontodel.

KORRIGEERITUD KONSOLIDEERIMATA OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

<i>tuhandetes eurodes</i>	Osakapital	Ülekurss	Jaotamata kasum (-kahjum)	Kokku
Saldo 21.09.2018	5	20 995	0	21 000
Aruandeperioodi kasum (-kahjum)	0	0	300	300
Muu koondkasum (-kahjum) kokku	0	0	0	0
Koondkasum (-kahjum) kokku	0	0	300	300
Saldo 31.12.2019	5	20 995	300	21 300
Konsolideerimata omakapital			31.12.2019	21.09.2018
<i>Investeering tütarettevõttesse</i>			21 000	21 000
<i>Mõju bilansilisele väärtusele kapitaliosaluse meetodil</i>			-3 525	-2 556
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital			17 475	18 444

LISA 23 ARUANDEKUUPÄEVAJÄRGSED SÜNDMUSED

COVID-19 PANDEEMIA MÕJU JA SELLEGA SEOTUD MEETMED

Kontsern on muutnud oma tegevusprotsesse, et kohandada neid laenuportfelli dünaamika ja kvaliteediga. Suuremat tähelepanu on pööratud portfelli krediidi- ja likviidsusriski juhtimisele ning sisse on viidud täiendav aruandluskord, et juhtkonna tasandil hinnata ja analüüsida nädala jooksul toimunud muutusi. Kogu kontserni finantsprognose on korrigeeritud seoses märtsis tehtud otsusega lükata edasi piiriülest tegevust Rootsis. Oleme analüüsinud võimalikke muutusi nii Eesti ettevõtete kui ka Läti tütarettevõtte tegevuse finantsprognosides, mis esitatakse heakskiidu saamiseks Holm Bank AS nõukogule ja OÜ Koduliising ainuosanikule. Edaspidi jälgime pidevalt majandusolukorra muutusi ja korrigeerime vajadusel finantsprognose. ICAAPi ja ILAAPi protsessi raames oleme teinud täiendavaid stressiteste.

Et muutunud majanduskeskkonnas tagada nii äri- kui ka eraklientide jätkuv teenindamine, oleme rakendanud paindlikku strateegiat maksepuhkuste suhtes. Kui oleme kliendi võlteenindamise valmidust ja finantssuutlikkust hinnates jõudnud järeldusele, et praegused makseraskused on ajutise iseloomuga, võimaldame tavaliselt 2–4kuulist maksepuhkust.

Juhtkonna hinnangul võivad COVID-19 pandeemiast põhjustatud võimalikud muutused makromajanduslikus keskkonnas tegevustulemusi negatiivselt mõjutada. Kuna hetkel puuduvad piisavad ja usaldusväärsed andmed võimaliku kriisi kogumõju prognoosimiseks, keskendub analüüs võimalikele nõrkustele ja majandustegevuse jätkuvuse mudeli testimisele pöörd-stressitestidega (ingl *reverse stress testing*).

Analüüsi abil hindab juhatus kontserni praegust kapitali- ja likviidsuspositsiooni ja võimet tulla toime riskidega, mis võivad kontserni eeloleva 12 kuu jooksul mõjutada, võttes arvesse ka ebakindlust seoses COVID-19 pandeemia mõjuga, mida on hetkel raske prognoosida. Praegu on keeruline hinnata majanduslanguse ulatust ja selle mõju strateegiale ning tõenäoliselt tuleb teha muudatusi kontserni 12 kuu strateegias, kuid kontserni jätkusuutlikkus on tugev vaatamata COVID-19 pandeemia põhjustatud võimalikele muutustele makromajanduslikus keskkonnas ning kontserni kapitaliseeritus ja likviidsusrisk on konservatiivsel tasemel.

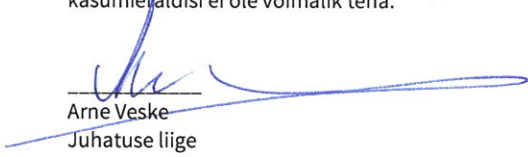
Aastaaruande avalikustamise kuupäeva seisuga ei ole kontserni krediitkvaliteet ja likviidsuspositsioon oluliselt aasta algusega võrreldes halvenenud. Laenuportfelli üle tähtaegsed võlgnevused pole oluliselt kasvanud ning tänaseks on valitsus hakanud kehtivaid piiranguid ka leevendama. Avalikustamise kuupäeva seisuga ei ole kindlat teavet valitsuse poolse moratoriumi kehtestamise kohta, millega võimaldataks klientidele kohustuslikus korras maksepuhkust. Kontserni suutlikkus kaasata vajadusel täiendavat kapitali on piisav ning rahastamiskavad on viidud ellu algsete plaanide

kohaselt. Kontsern on võtnud konservatiivse hoiaku ja oluliselt suurendanud likviidsusreserve. Võrreldes 31. detsembriga 2019 on pikaajaliste hoiuste osakaal suurenenud 40% (47,5% hoiustest on tähtajaga üle 1 aasta). Võimaliku hoiuste väljavoolu kohta turul märke hetkel pole ja kontserni võime krediitkahjumeid katta on väga hea. Kontserni kapitaliseeritus on konservatiivsel tasemel.

Juhatuse hinnangul on kontserni praegune kapitali- ja likviidsuspositsioon võimalike riskidega toimetuleku osas hea, seda ka järgneva 12 kuu jooksul ja pidades silmas COVID-19 pandeemia mõjuga seotud ebakindlust.

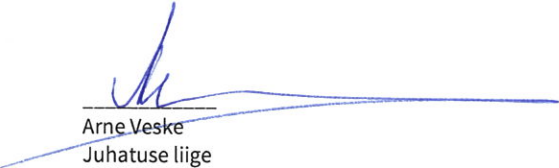
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

Kontsern on aruandeperioodi lõpetanud konsolideeritud jaotamata kahjumiga -3 525 tuhat eurot, mistõttu kasumieraldisi ei ole võimalik teha.

Arne Veske
Juhatuse liige

JUHTKONNA ALLKIRJAD MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Käesolevaga kinnitame OÜ Koduliising konsolideeritud 21.09.2018-31.12.2019. aasta majandusaasta aruande.

Arne Veske
Juhatuse liige

Tallinnas, 30. septembril 2020

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

OÜ Koduliising osanikule

Arvamus

Oleme auditeerinud OÜ Koduliising ja tema tütaretevõtjate (kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2019 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid ning konsolideeritud aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt kontserni finantsseisundit seisuga 31. detsember 2019 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme kontsernist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperthe eetikakoodeksiga (sh sõltumatuse standardid) (Eesti), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi nõuetele.

Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ning õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ning sellise sisekontrollisüsteemi eest nagu juhtkond peab vajalikuks, võimaldamaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande korrektset koostamist ja esitamist ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeaudiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus kontserni konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame kontserniauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Tallinn, 1. oktoober 2020

Olesia Abramova
Vandeaudiitori number 561
Ernst & Young Baltic AS
Audiitorettevõtja tegevusloa number 58

Riina Alt
Vandeaudiitori number 618

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Muu laenuandmine, v.a pandimajad	64929	0		Jah

Osanikud

Nimi / ärinimi	Isikukood / registrikood / sünniaeg	Elukoht / Asukoht	Osaluse suurus ja valuuta
Arne Veske	35701194727	Haapsalu linn, Haapsalu linn, Lääne maakond, Eesti	5000 EUR (Lihtomand)

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 5042131
E-posti aadress	arne.veske@liisi.ee